GENCLİK

3 üncü sayısı

Türk ordusu, Saim Polatkanla konuşma, terbiye sistemimiz, İnsan mecmuası ve bugünkü genclik hakkında dikkate şayan yazılar ve nefis iki san'at sahifesile çıktı. Fiatı 5 kuruş.

Cumhuriyet

Onbeşinci yıl sayı 5061

İSTANBUL — CAĞALOĞLU

Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet. İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No 246

Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Perşembe 16 Haziran 1938

12 Derste sağlam vücudlü Genc kız ve kadın yetiştiren yeni metodlar.

Amerikada 60 milyon genc kıza sağlık ve güzellik veren Profesör (Bonomo) nun mucizeleri yeni çıktı. Her aileye tavsiye ederiz. 50 kuruş.

ikbal kitabevi

Türk - Rumen ticareti

Ticaret Odası reisi M. Adem müzakere için şehrimize geldi

M. Adem «Ankarada iki memleket arasında ticarî inkişaf teminini arıyacağız» diyor

Türk - Rumen Ticaret odası reisi ve Bükreş Ticaret odası ikinci reisi doktor Georg Adem Türkiye ile Romanya arasındaki ticaret münasebatının inkişafı imkânları hakkında tetkiklerde bulunmak üzere şehrimize gelmiştir. M. Adem dün kendisile görüşen bir muharririmize şunları söylemiştir:

«— Komşu ve müttefik Türkiye ile Romanya arasındaki ticarî münasebatın inkişafını temin edecek çareler hakkında tetkiklerde bulunmak üzere buraya geldim. Eskiden Türkiye ile senevî 20 milyon liralık iş yaptığımız halde, bugün bu meblâğ 4 milyona tenezzül etmiş bulunuyor.

Bunun başlıca sebebi, tediye müşkülâtıdır. Halen Rumen tüccarlarının Türkiyede bloke olarak kalmış bir milyon lira

[Arkası Sa. 7 sütun 5 te]

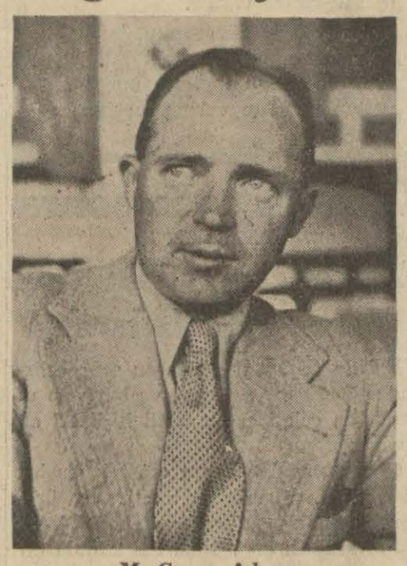

M. Georg Adem

Türk tütüncülüğü üzerinde bir hasbihal

Hendek tütüncülerimizin bir kısmından bir mektub aldık. Kendi mahsulleri üzerinde tütün fiatlarının bu yıl gayrimüstakar ve daha ziyade mütenezzil bir vaziyet içinde kalmış olmasından mustarib olduklarını anlatmağa çalışıyorlar. Derdlerini bize dökerek belki Cumhuriyet'te yazılır da kendilerine bu yüzden bir fayda çıkar umud ve tesellisine kapıldıkları anlaşılıyor. Derin olduğunu hissettiğimiz bu ıstıraba, iki elimiz kanda olsa, ortaklık etmemenin imkânsızlığını derhal gördük. Bir havali ki halkı kendi maişetinin başlıca idare esası olarak tütüne dayanmıştır, bu biricik geçinceme vasıtasını değer pahasile satamamak vaziyetine düşerse hakikaten büyük zorluk içinde kalır, adeta çıkmazla karşılaşır. Böyle bir vatandaş kütlesinin ıstırabına ise cemiyet ve hükûmetçe hepimizin alâkamız önüne geçilemiyen bir zaruret olur.

Hendeğin tütüncülüğü eskidir. Mektub bu havalide en aşağı yetmiş yıldanberi tütüncülüğün gittikçe üzerinde daha ziyade durulan bir faaliyet mevzuu olmuş olduğunu anlatıyor. Orada diğer çeşid ziraatlere de geniş ölçüde el atılmasına arazinin darlığı engeldir. Ondan başka bu havali halkı uzun yıllar zarfında kendi maişetini tütüncülüğe verdiği emeklerle, hatta müreffehen, kurtarmak çaresi bulagelmiş olduğundan onun üzerinde ısrar ederek adeta bir nevi ihtısas sahibi olması, kendiliğinden gelen, zarurî bir netice olmuştur. Bilhassa böyle yerlerin başlıca mahsulleri kolaylıkla elden çıkamadığı zaman vaziyetleri zor olur ve acı olur.

Umumî Harbden önce Düzce ve Hendek tütünlerinin dünya piyasasında tutulduğu yerler vardı. Hendeklilerin tütüncülük sayesinde müreffeh bir hayat geçirdiklerini söyledikleri zamanlar bilhassa o devirler olsa gerektir. Dünya Umumî Harbi birçok işler arasında tütüncülüğü de karıştırdı. Muvasalaları kesen harb yüzünden bizim gidemediğimiz yerlere başka memleketlerin ve başka kıt'aların mahsulleri geldi. Yeni zevkler yaratılarak yeni itiyadlar peyda oldu. Hendek ve havalisi tütünlerinin meselâ Mısırda eski mevkiini tekrar elde etmesi için büyük himmetler sarfına ihtiyac vardır ve olacaktır. Cumhuriyet ekonomisi dünya pazarlarındaki bu yeni fütuhatına varkuvvetile devam ediyor ve edecektir. Anlaşılan şimdiki halde Hendek tütünlerimizin başlıca alıcısı kendi İnhisar İdaremizdir, ve anlaşılan bu yıl İdarece Hendek tarafları için tesbit olunan alım miktarile fiat kaimesinde zamanla bir değişme yapılmış ve bu değişmenin bilhassa fiata taallûk eden kısmı Hendeklileri mütehayyir ve müessir kılmıştır. Mektubda ilk tesbit olunan fiatla bilâhare indirilen dereceden bahsolunmamakla beraber son fiatla tütün çiftçisinin iki ucunu bir yere getirmekten âciz bir vaziyete düştüğü anlaşılmaktadır.

Hendek tütün yetiştiricilerinin hatırı için İnhisar İdaremizin ölçüsüz fiat vererek kendi bütçesinden -ve devlet bütçesinden- alabildiğine fedakârlık etmesini kimse bekliyemez. Hendeklilerin de böyle birşey bekledikleri yoktur. Ancak bu rençperlerimiz katıksız ekmeklerini olsun tedarik edebilmelilerdir ki uzun ve boğuk bir feryada benziyen mektublarından çıkan mana da zaten bundan başka birşey değildir. İnhisar İdaremizin Hendek ve havalisi vaziyetini düzeltmek için yeniden almağı vadettiği tedbirlerde bir parça istical ve itina göstermekle tamamile yerine masruf bir iyilik yapmış olacağı açıktır ve bizce bunun böyle yapılacağı da şüphesizdir. Çünkü İnhisar İdaremizin işleri şuurlu ve vicdanlı kıymetler elindedir.

YUNUS NADİ

[Arkası Sa. 7 sütun 3 te]

Kanton mıntakasında 4000 kişi öldürülmüş

Japon tayyarelerinin açık şehirleri bombardıman etmesi İngilterede infial uyandırdı

Son bombardımanlarla feci bir harabeye dönen Kanton şehri mahallelerinden biri

Londra 15 (Hususî) — Japon tayyareleri bugün de Kanton'u şiddetle bombardıman etmişlerdir.

Hariciye Nazırı Lord Halifaks, Avam kamarasının bugünkü celsesinde, Japon tayyarelerinin faaliyetinden bahsederek demiştir ki:

[Arkası Sa. 9 sütun 5 te]

Evlenme kanunu dün Mecliste kabul edildi

Kadınlar 15, erkekler 17 yaşında evlenebilcekler, Mecliste hararetli münakaşalar oldu

Ankara 15 (Telefonla) — Türk medenî kanununun evlenme yaşına aid hükmünü değiştiren kanun lâyihası bugünkü Mecliste konuşularak kabul edildi. Kanunun heyeti umumiyesi hakkında ilk sözü Osman Şevki Uludağ aldı. Bu kanun lâyihasının Sıhhiye encümeninden geçmesini beklediği halde, yalnız Adliye encümeninden geçerek, heyeti umumiyeye sevkolunduğunu, bu mesele üzerinde tabibin söyliyeceği sözler de olacağını kaydetti, lâyihanın bir kere de Sıhhiye encümeninden geçmesini teklif etti.

Adliye Vekilinin verdiği izahat

Adliye Vekili Şükrü Saracoğlu:

«— Bu kanunun Sıhhiye encümenine gitmesinde hiçbir mahzur yoktur. Yalnız Sıhhiye encümeninin hâkim olduğu madde esasen olduğu gibi yaşamaktadır. Yani her evlenecek olan, doktor muayenesin-

[Arkası Sa. 6 sütun 1 de]

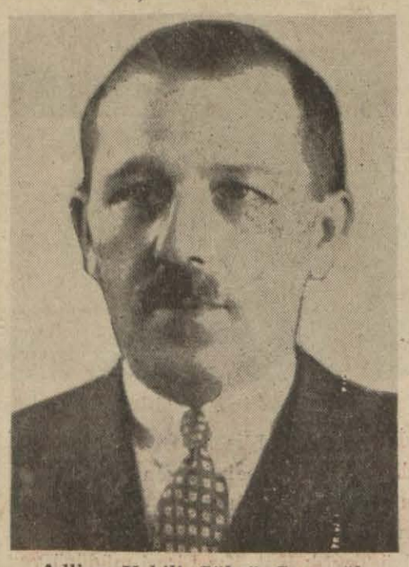

Adliye Vekili Şükrü Saracoğlu

Profesör Afetin Cenevre üniversitesinde bir nutku

Profesör Türk medeniyetinden bahsetti ve çok alkışlandı

Cenevre Üniversitesinde 9 haziran perşembe günü Dies Academicus (Akademi günü) merasimle tes'id edilmiştir.

Merasime Üniversite Rektörü Prof. Rappard riyaset etmiş, birçok güzide zevat, âyan azaları, profesörler, doçentler bu toplantıda hazır bulunmuşlardır. Bilhassa profesörler arasında Sosyete Akademik Reisi Prof. François Pfaeffli, eski talebeler cemiyeti azaları, beynelmilel Talebe Birliği azaları ve muhtelif talebe teşekkülleri murahhasları hassaten göze çarpıyordu.

Tören açılınca Rektör Prof. Rappard toplantının mahiyetini ve ilim yolunda Genève Üniversitesinin sarfettiği mesaiyi tebarüz ettirdikten sonra iştirak edenlere teşekkür etmiş ve senelik raporu okumak üzere sözü Umum Talebe Cemiyetleri Reisi André Privat'ya vermiştir.

Mumaileyh de bu toplantıya üniversite talebelerinin nasıl memnuniyetle iştirak ettiklerini kaydederek senelik raporu okumuştur.

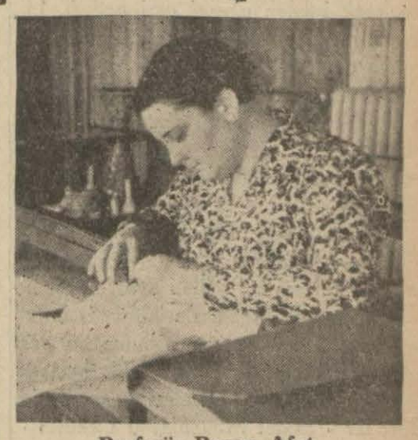

Profesör Bayan Afet

Bundan sonra ilk söz profesör Bayan Âfete verilmiş, kendisi alkışlar arasında kürsüye gelmiş ve sık sık alkışlarla kesilen aşağıdaki güzel nutku irad etmiştir:

Bayan «Âfet» in nutku

Bay rektör, profesör baylar, bayanlar ve baylar,

[Arkası Sa. 9 sütun 1 de]

Sabiha Gökçenin Balkan turnesi

Değerli tayyarecimiz bu sabah Yeşilköyden hareket ediyor

Değerli kadın tayyarecimiz Sabiha Gökçen bu sabah saat yedi buçukta - evvelce haber vermiş olduğumuz - Balkan turnesine başlamış bulunacaktır. Sabiha Gökçen bir müddettenberi Yeşilköyde uçuş talimleri ve bilhassa telsizle muhaberenin aksamaması için tecrübeler yapmaktaydı. Dün yapılan son tecrübeler de tam bir muvaffakiyetle neticelenmiş ve gerek Yeşilköydeki, gerek tayyaredeki telsizler mükemmel surette işlemiştir.

Sabiha Gökçen

«Cumhuriyet» Sabiha Gökçene hayırlı yolculuklar diler.

Sabiha Gökçen Bükreşte bekleniyor

Bükreş 15 — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

[Arkası Sa. 9 sütun 5 te]

ŞEYTAN

Büyük milli romanımız

Yazan: Server Bedi

En aşağı ve korkunc halk tabakalarile kibar muhitlerimiz arasında geçen bir şeytanet, kan ve aşk macerası. En masum emellerle ve en şeytanî hilelerle dolu, büyük bir tezad ve ihtiras romanı

Bir kaç güne kadar Cumhuriyet sütunlarında

Kastellon cephesinde şiddetli muharebeler

Frankist tayyareler Valansiya ve Alikatı bombaladılar, bir Fransız gemisini de batırdılar

Frankocu kuvvetler tarafından düşürülen bir hükûmetçi tayyarenin ve feci surette ölen pilotunun sukuttan biraz sonraki hali

Salamanka 15 — Umumî karargâhın tebliği:

Çinkueta nehri mıntakasında, kıt'alarımız, Sierra Kubilfredo'nun cenubu garbisindeki mevzilerile Tella köyü etrafındaki yüksek araziyi ele geçirmiştir.

[Arkası Sa. 7 sütun 5 te]

Maslak cinayetinin içyüzü

Sarışın kadın ismile anılan Sabriye dün Eskişehirden getirildi ve sorgudan sonra tevkif edildi

Arabacı Ali ve Artist Neclâ da isticvab edildi

Adliyeyi, polisi, matbuatı ve efkârı umumiyeyi günlerdenberi meşgul eden Hacıosman bayırındaki esrarengiz cinayetin yegâne şahidi olan ve «Sarışın Kadın» ve «Sevim» adile aranan ve asıl ismi Sabriye Mangır olduğu bilâhare anlaşılan kadının evvelki gün Eskişehirde yakalandığını yazmıştık.

Eskişehirde hüviyetinin tesbiti için sorgusu yapılan Sabriye o gece ekspresle bindirilerek dün şehrimize getirilmiştir.

Haydarpaşadan Köprüye kadar

Namı müstearı Sevim olan Sabriye Mangırın Haydarpaşaya geldiğinden itibaren kendisini adım adım takib eden ve kendisile konuşan arkadaşımız bu kadının Haydarpaşadan Adliyeye kadar getirilişini şöyle tesbit etmiştir:

«Saat sabah sekizde foto muhabirile beraber istasyonda idim.. Günlerden beri efkârı umumiyeyi alâkadar eden ve katille beraber üç kişinin ölümile neticelenen bu esrarengiz vak'a ile alâkadar Sabriyenin nasıl bir kadın olduğunu merak ediyoruz.. Dün sabahki gazetede Eskişehir muhabirimizin bildirdiğine göre kadının siyah mantolu ve başörtülü olması lâzım..

[Arkası Sa. 9 sütun 3 te]

Sarışın Kadın namile anılan Sabriye polis nezaretinde adliyeye getiriliyor, yukarıdaki madalyonda Uzunköprüden getirilen arabacı Ali, aşağıda, dün ifadesi alınan artist Neclâ

AVRUPA Notları

No. 15 YAZAN : M. TURHAN TAN

Topraktan altın çıkaran memleket

Çekoslovaklar, servetin toprakta mündemiç olduğunu görerek zekâlarını yerin derinliklerine geçirdiler, cevherleri fabrikalara taşıdılar

Avusturyaya yardım eden Rus orduları olmasaydı tarihçi Palacky ile şair Hankay'ın Çekoslovak ruhlarında uyandırdığı şafaktan daha 1848 de o milletlerin istiklâli doğacaktı, şimdi Yugoslavyada kalan bir takım topraklar da o tulûdan müstefid olacaktı. Fakat o yardımcı ordular o şafakı yetim bıraktı ve yıkılmak istenen geceyi geri getirdi. Umumî Harbden sonra kurulan Çekoslovakya devletinin ilk reisi Mazarik işte o hengâmeler sırasında, 1850 de doğdu, o hengâmelerin matemî destanlarını ninni olarak dinliye dinliye gözlerini hayata açtı ve ayni destanların heyecanı içinde büyüyüp millî bir kahraman oldu.

Tarihin ölmüş bir milleti diriltece - ğini bize öğreten vesikalar çoktur. Bir şairin de ölmüş bir milleti ayaklandırabileceğini birçok örneklerle öğrenmiş bulunuyoruz. Fakat şu son nümune bu pek müspet hakikate bambaşka bir belâgat veriyor. Ne yazık ki Klemanso'lar, Loid Corc'lar - Südet Almanlarını Çekoslo - vak bayrağı altına sokmakla - o belâgati peltekleştirdi ve bu güzel memleketi felâketlere namzed bıraktı.

Nuri Demirağla bu hazin neticede birleşip de Çekoslovak tarihini bir yana bıraktığımız ve Türk akıncılarının menkıbelerini - hürmetle - anmıya başladığı - mız sırada Prag görünmüştü.

Dört tam ve bir yarım bünyeden teşekkül ettirilmiş olan Çekoslovakyanın beyni Prag'dadır. O dört tam bünyeden Bohemya, bu beyni göğsünde taşır. Moravya'nın kalbi Brno (eski Brunn) dur. Slovakya, Macar hududu üzerindeki Bratislava'ya dayanarak teneffüs eder. Rütenya da ciğerlerini o şehre bağlamıştır. Yarım bünye halinde Çekoslovakyaya eklenmiş olan Silezya parçasının bir elile Prag'a, bir elile de Bratislava'ya yapışmış görünmesine rağmen gözlerini Breslav'dan ayıramadığına şüphe yok - tur. Silezya'nın böyle parçalanması, koca bir ejderin öldürülemiyerek sakat bı - rakılmasına benziyor. Yarın o ejderin kendinden kesilip başka bir vücude eklenen budunu geri almıyacağını kim temin eder?

Bununla beraber Çekoslovakya en ileri memleketlerden ve bilgili sâyın tantanalı karargâhlarından biridir. Her yıl on beş milyon ton kömür, yirmi milyon ton liğnit, iki milyon ton demir, on bin ton petrol çıkarır ve bunları altına kalbederek millî servete ilâve eder. Orada mabedden çok mekteb ve mektebden çok fabrika var. Meşhur Saint-Veit kilisesinin ikiz can kulesinden çıkan uhrevî velvele, söz gelimi Skoda fabrikasının elmas zemzemesi yanında pek sönük kalır. Çekoslo - vaklar, cennetin insanlar elile ve fabrikalarda imal olunabileceğine iman etmişler ve yurdlarını bu iman kuvvetile cennete çevirmişlerdir. Yalnız cam yapan fabrikaların sayısı yüz elliyi, mamul camlar üzerinde işliyen müesseselerin adedi de sekiz yüzü geçer. Şeker fabrikaları on beş, bira fabrikaları kırk beş düzineyi bulmuştur.

Medeniyetin tam bir tarifini de bize bunlar, bu fabrikalar vermiş oluyordu. Eskiler medeniyetin kuvvetten, kuvvetin ise altından doğacağına inanırlardı ve kimya kuvvetile altın yapmağa çalışır - lardı. Onların kimyası basit cisimlerin havas ve keyfiyyatını tahsil, mürekkeb cisimlerin cüz'ü ferdlerini tetkik esasına istinad eden büyük ve müspet ilim olmayıp vehmî birşeydi. Fakat akıllı tanınan birçok hükümdarlar o vehme kapılmaktan geri kalmadılar, kalayı altın yapmak uğruna hazineler sarfettiler. Eski Almanya İmparatorlarından Üçüncü Frederik, Osmanlı sultanlarından Dördüncü Murad bu yolda en ileri giden budala - lardandır. Frederik çamuru altına çevirmeğe uğraşanlara asilzadelik unvanları verirdi, düzinelerle şarlatanı baron, marki, dük filân yapardı. Dördüncü Murad, bir Dürzi kızına - kalayı bakır yapacağına inananarak - etek etek altın vermiş ve kızın bu paralarla sevda pazarı kurduğunu görünce vahşileşerek onu - iki piçile - boğdurtup Dicleye gömdürmüştü. Gene o, Fastan gelen bir şarlatanın ya - lanlarına kandı, Topkapı sarayında bir atelye kurdurarak tenekeyi altına çevir - mek tecrübeleri yaptırdı ve sonu cılk çıkınca Arabı burnozuna sardırıp Saray - burnundan denize attırdı.

Kendi ahmaklıklarının hicabını fikir dolandırıcısı zekilerin kanile ödeten taci-

Çift kuleli meşhur Saint-Veit kilisesi

dar alıklardan biri de Vürtenberg Dükası Frederik'tir. Onaltıncı asrın birinci yılında dükalık tacını beyinsiz kafasına geçiren bu adam, kimya kuvvetile altın yapmak iddiasile sarayına gelen bir şarlatana epeyce soyulduktan sonra uyanıklık gösterdi, demirden bir darağacı kurdurup herifi onun dibine çağırdı:

— Hünerini, dedi, burada göster, şu darağacını altına çevir!

Sahte kimyacı bir iki yutkundu, bir iki tekerleme savurdu. Fakat ipliği pazara çıktığından yakasını felâketten kurtara - madı, o darağacına asıldı. Fakat medeniyetin kuvvetten, kuvvetin de servetten doğacağı akidesi gene yaşadı ve her millet bu akidenin ibramile zengin olmak yolunu aramağa koyuldu. Çekoslovakya bu yolu bulmuş olan mes'ud memleketlerden biridir. Onlar bu yola mekteblerden aldıkları meşale ile girdiler, servetin toprakta mündemic olduğunu görerek zekâlarını yerin derinliklerine geçirdiler, elde ettikleri cevherleri fabrikalarına taşıdılar, bir maddeden on madde yaratmak suretile zengin oldular. Kuvvet, bu servetin ardından - kendi kendine - geldi, ikisinin izdivac ve imtizac etmesinden de şu hayran hayran temaşa ettiğimiz medeniyet seması ve siması tekevvün etti. Muhakkak ki servete istinad etmiyen kuvvet hakikatte zâftan başka birşey değildir ve zâfın iddia ettiği medeniyet ise pek biçare birşeydir.

Prag'dan Laypzig istikametine gide - cek trene geçtikten ve yeni kompartimanımıza yerleştikten sonra bütün arkadaşlar başbaşa verip bu mevzu üzerine konuşuyorduk. Nuri Demirağ - bizi neşelendirmek için - sahte kimyaya dair çok tatlı fıkralar anlattı, çok güzel hikâyeler söyledi ve bir aralık şöyle bir mülâhaza yürüttü:

— Hurafeler tarihinde Peygamber Musanın kalayı altın yaptığı mukayyeddir. Hatta Karunun o hazretten kimya öğrenerek rakamla ifade olunamıyan bir servet elde ettiği de rivayet olunur. Karun, malûm olduğu üzere, şarkın Rok - feller'i, Morgan'ı, Ford'udur. Bugün bir adamın zenginliğini ifade için nasıl «Rokfeller gibi, Roçild gibi» deniliyorsa vaktile şark memleketlerinde de «Karun gibi zengin» tabiri kullanılırdı. Karun - masal ya - Peygamber Musanın ya amcazadesi, ya halası oğluydu. Devrinde Yahudilerin - Musadan sonra - en âlimi, en fazılı sayılıyordu. Yüzce güzel, boy bosça pek mütenasib olduğundan «mü - nevver adam» diye anılıyordu. Fakat cimri idi. Akıllara sığmıyacak kadar çok parası varken bir yoksula tek bir pul vermek elinden gelmezdi. Bu çirkin hasislik yüzünden dinî vecibelerini de yerine getiremiyordu, zekât filân vermiyordu. Musa bir aralık kendisini sıkıştırmak istedi, din borclarını ödemesini sert sert ihtar etti. O, bir cezaya uğrıyacağını sezerek korkmakla beraber paraca fedakârlığa girişemedi, tazyikten kurtulmak için Musaya iftira etmek yoluna saptı, bir fahişe bularak Yahudiler peygamberi a - leyhine namus davası açtırdı. Lâkin bu küstahlığın cezası çok ağır oldu ve Karun - Allah tarafından - hazinelerile birlikte yerin dibine geçmeğe mahkûm oldu. Aradan üç beş bin sene geçtiği halde o hasis zengin hâlâ yeraltı seyahatine devam etmektedir, kademe kademe esfeli safiline inmektedir.

-Arkası yarın-

Şehir ve Memleket Haberleri

Şehirde seyrüsefer intizama giriyor

Yaya kaldırımından yürümiyenlerden ceza alınacak

Son günlerde vesaiti nakliye kazalarının çoğaldığını gören İstanbul Polis müdiriyeti, evvelce tatbik edildiği halde bir ara gevşiyen seyrüsefer ve yaya yürüyüşlerini yeniden bir intizama sokmağa karar vermiştir.

Bu mesele hakkında bir muharririmize İstanbul Polis müdürü Salih Kılıç şunları söylemiştir:

«— İstanbulda, halkın, yaya kaldırımlarından gitmiyerek yolların ortasına indikleri ve dalgın dalgın yürüdükleri, hatta şoför ve vatmanların ihtarına rağmen gene istifini bozmadıkları görülmektedir. Bundan başka, karşıdan karşıya geçmek istiyenlerin de etrafına bakınmadan rasgele kaldırım değiştir - dikleri, bu yüzden bazı kazalara sebebiyet verdikleri her günkü vukuat sırasına girmiştir.

29 mayıs 936 tarihli Belediye kararı mucibince yolcular sokaklarda gittikleri istikametin sağ tarafını takibe mecburdurlar. Yolların orta kısmı nakil vasıtalarına tahsis edilmiş olduğundan piyadeler, mevcud olan yerlerde yaya kaldırımları üzerinde, olmıyan yerlerde yolların kenarında yürüyeceklerdir. Lüzum ve zaruret olmadıkça yayaların sokak ortalarında lâkayd ve avare dolaşmaları yasaktır. Buna riayet etmiyenlerden umuru belediyeye müteallik ahkâmı cezaiye kanununa tevfikan bir lira maktu para cezası alınacaktır. Polis, bu kararı, seyrüseferin intizamı ve vatandaşların selâmeti namına müstemiren ve sebatla tatbik etmeğe karar vermiştir.»

ŞEHİR İŞLERİ

Margarin yağları hakkındaki talimatname

Belediyenin margarin yağları hakkında çıkardığı talimatname haricdeki bazı yabancı firmaları da alâkadar etmiştir. Bu hususta Ticaret Odasından malûmat istenmektedir.

Hilekâr kasablar

Şehrin muhtelif mıntakalarındaki kasablar, yeniden tarama suretile umumî bir teftişe tâbi tutulmuşlardır. Bunlardan bir kısmının etiket kullanmadığı, bir kısmının damgasız parça etler sattığı ve bazılarının da müşteriden fazla para aldıkları tesbit edilmiştir. Bunlar hakkında takibat yapılmaktadır.

Memleket dahilinde yedi günlük seyahat

İktısad Vekâleti Turizm şubesi müdürlüğü memleket dahilinde yedi gün sürecek bir seyahat tertibine karar vermiştir. Bu maksadla İstanbul Belediyesi Turizm şubesi müdürlüğünden de bazı malûmat istemiştir. Bu seyahatin hangi mıntakada olacağı yakında tesbit edilecektir.

ÜNİVERSİTEDE

Edirneye gidecek Üniversite talebeleri

Tetkiklerde bulunmak üzere Üniversite Edebiyat Fakültesinden 30 talebe ile birlikte profesör Ali Nihad, profesör Ahmed Caferoğlu bu ayın 18 inde Edirneye gideceklerdir. Seyahat beş gün devam edecek, Üniversiteli gencler General Kâzım Dirik tarafından misafir edilecektir.

Üniversite Yabancı Diller mektebi kurları

Üniversite Yabancı Diller mektebi yaz kurları 20 haziranda başlıyacak ve eylûl ortasına kadar devam edecektir.

Bu kurlara devamsızlıkları dolayısile imtihana giremiyen talebeler alınacağı gibi haricden müracaat edenlerden şeraiti haiz olanlar da alınabilecektir.

Yabancı Diller mektebine kayıd müddeti haziranın yirmisine kadardır.

DENİZ İSLERİ

Şirketi Hayriyenin yaz tarifesi

Şirketi Hayriye hazırladığı yeni yaz tarifesini bu ayın 24 ünden itibaren tatbik edecektir. Akay idaresi yaz tarifesinin tatbik gününü henüz tayin etmemiştir. Fakat temmuzdan evvel tatbik olunacaktır.

Türkiye - Amerika ticaret müzakeresi

Bir müddettenberi Ankarada cereyan etmekte olan Türkiye - Amerika ticaret anlaşması müzakereleri muvakkaten durmuştur. Bunun sebebi, bazı taleblerimiz üzerinde Amerika murahaslarının Vaşingtondan salâhiyet ve talimat istemeleridir. Cevab geldikten sonra müzakerelere tekrar başlanacaktır.

Halkın şikâyetleri

Bir fabrikadan haksız yere çıkarılan işçiler

Samatyada havlu fabrikasında çalışan işçiler namına bir heyet matbaamıza geldi. Anlattıkları şudur:

«— Çalıştığımız fabrika, bundan iki ay evveline kadar, iş kanunile kendini alâkadar görmiyerek, bizi günde 12 - 14 saat mütemadiyen çalıştırmakta idi.

İş bürosu müfettişlerinin fabrika müdürüne icab eden ihtarlarda bulunmaları üzerine, iş kanunu - nun sözde tatbikına başlandı. Sözde diyoruz. Çünkü, fabrika işçileri, gene eskisi gibi -ancak bu sefer gizli olarak- günde 12 - 14 saat çalıştırılıyordu. Biz, bunu, İş bürosuna haber verdik. Fabrika müdürü Alber, kanunî yolda yaptığımız bu müracaati öğrenince, yirmi beş ameleyi, hiçbir sebeb olmadığı halde işinden çıkardı!»

İş kanununun fabrika işletenlere tahmil ettiği bir takım vazife ve mes'uliyetler vardır.

İstanbul İş bürosunun, bu haklı şikâyeti, esaslı surette tetkik ederek, bu zavallı işçilerin mağduriyetine meydan vermiyeceğine eminiz.

Tam bir sene sonra

Edirne cinayetinin faili Bergamada bulundu

Edirne (Hususî) — Geçen sene Edirnede büyük bir asabiyet ve heyecan uyandıran çok feci bir katil hâdisesi olmuştu.

Geceyarısından sonra ortalığı acı bir vaveylâ ile uyandıran bu tüyler ürpertici hâdise şudur: Edirnede, hanı, 8 - 10 arabası olan Saka Ali adında bir zat vardı. Bu adam, gece uyurken yatağında karısile birlikte balta ile öldürülmüştür.

Derhal harekete geçen zabıta çok sıkı bir takib ve tahkikat neticesinde katillerden biri olan Faiki yakalamış ve fakat Faikin suç ortağı olan Hilmi her tarafta aranmış olmasına rağmen yakalanamamıştı. Bunun üzerine Edirne Atlî zabıtası icab eden bütün tedbirleri almış ve bu arada keyfiyeti her tarafa bildirmişti.

Faik, mahkemede, işlediği cinayetin sorgusu karşısında titremekte iken bir kaç gün evvel Bergamada hırsızlık işinden Abdurrahman Hilmi adında birinin yakalandığını Cumhuriyet gazetesinde okuyan Edirnenin uyanık polisi, derhal İzmir ve Bergamaya çektiği telgraflarla Abdurrahman oğlu Hilmi olduğuna şüphesi bulunmıyan bu hırsızın geçen sene Edirnede Saka Ali ile karısını öldüren azılı katil olduğunu bildirmiş ve oralarda yapılan sıkı bir istic - vab neticesinde Edirne polisinin tahminlerinin doğru olduğu Hilminin itiraflarile anlaşılmıştır.

Bugünlerde Edirneye getirilecek olan bu azılı katil İzmir ve Bergamada da bazı cinayetler işlemiştir.

Katilin Edirneye getirileceğini öğrenen halk, bu sabah yakın köylerden birinde birini balta ile tehdid ettiği için sırtında balta olduğu halde iki atlı jandarmanın önünde kolları bağlı birini görünce bunu katil Hilmi sanarak etrafını almışlar ve bu, şehrin büyük caddesindeki halk ve esnaf arasında büyük bir merak ve heyecan uyandırmıştır.

ADLİYEDE

Üsküdar Adliye dairesi

Üsküdar asliye hukuk mahkemeleri Kadıköyünde Moda caddesinde eski Terkos binasına yerleşmektedir. Cumartesi gününden itibaren muhakemelere bu yeni binada devam olunacaktır.

Yeni tramvay hattı yapılmıyacak

Mevcud hatların kaldırılması haberi doğru değil

Dünkü akşam gazetelerinden biri şehircilik mütehassısı profesör Prostun Belediye riyasetine bir rapor vererek tramvay hatlarının kaldırılmasını ve bunların yerine otobüs servislerinin ikamesini tavsiye eylediğini haber vermiştir. Alâkadar makamlar nezdinde yaptığımız tahkikata nazaran Belediye riyasetine bu hususta bir rapor verilmiş değildir. Yalnız Tramvay şirketile hükûmet arasındaki mün'akid mukaveleye göre mevcud hatlardan başka yapılması ihtiyarî ve mecburî olan bir kısım hatlar daha vardır. Halbuki şehrin bugünkü seyrüsefer vaziyeti hali işbaa geldiğinden artık yeniden tramvay hattı yapılmaması ve imar dolayısile açılacak olan cadde ve meydanlarda yeni vaziyetlere göre hatlar üzerinde tadilât yapılması karar altına alınmıştır.

MÜTEFERRİK

Beynelmilel çikolâta ofisinin bir müracaati

Merkezi Brükselde bulunan beynelmilel çikolâta ve kakao sanayii ofisi alâkadar makamlara müracaat ederek memleketimizdeki çikolâta ve kakao âmillerinin birleşerek ofisin mesaisine iştiraklerini istemiştir.

Halen 26 memleket çikolâta ve kakao sanayii erbabının iştirak etmekte olduğu ofis, çikolâta ve kakao sanayiinde mütekabil menfaatleri ve ticarî hareketleri gözönünde tutarak tetkikler yapmak, bunlara aid malûmatı cem, alâkadarları haberdar etmek, satışları, teamülleri tesbit ve sanayiin tensiki, mevcud usullerin ıslahı, alâmeti farika, ambalâj ve menşe gösterme gibi işlerle meşgul olmaktadır.

Bu hususta şehrimizdeki alâkadar çikolâta fabrikaları sahiblerinin fikirleri sorulmuştur.

Mahsub muamelesi müddeti uzatıldı

Mefsuh kontenjan kararnamesinde kontenjan mahsub muamelesi için on beş günlük bir müddet konulmuştu. Sonradan (Gir) rejimile böyle bir müddet konulmuş olmamakla beraber müddet teamül halinde devam etmişti. Mahsub işleri için çok kısa gelen bu müddet, yapılan itirazlar üzerine bir aya çıkarılmıştır.

Bir İsviçre fabrikasının müracaati

Dünyanın her tarafında tanınmış büyük bir İsviçre mensucat fabrikası bütün tesisatile Türkiyeye nakletmek ve bir Türkle ortak olmak üzere alâkadar makamlara teklifte bulunmuştur.

Kıravat mütehassısı

Sümer Bank, ipekli kumaşlar ve bil hassa kıravat sanayii üzerinde tetkikler yapmak üzere Avusturyadan bir mütehassıs getirtmiştir. Mütehassıs, şehrimizde tetkiklere başlamıştır.

Başına taş düştü

Yenişehirde Gülbaşı sokağında 44 numaralı evde oturan Paskal kızı Maryanti, dün sabah saat 7,30 da Tepebaşı Şehir Tiyatrosu karşısındaki 131 numaralı apartımanın önünden geçerken başına iki kilo ağırlığında bir taş düşerek ağırca yaralanmış, tedavi için Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Orta mekteb muallimliği imtihanları

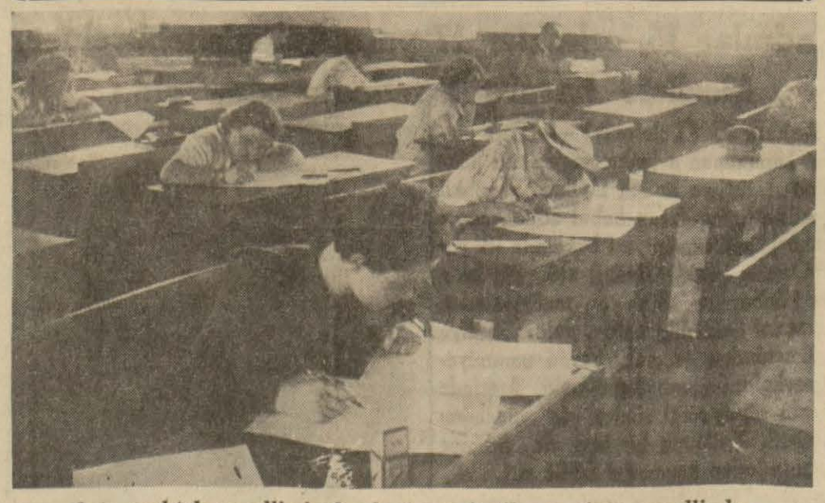

Orta mekteb muallimi olmak üzere imtihana giren muallimler

İstanbul Kız Lisesinde dün ortamekteb muallimi olmak istiyen ilkmekteb muallimlerinin türkçeden imtihanlarına başlanmıştır. İmtihanda Maarif Müdürü Tevfik Kut, Kız Lisesi müdürü ve Maarif Vekâletince tayin edilen imtihan komisyonu azaları hazır bulunmuşlardır. Sabah ve öğleden sonra yazılı ve plânlı olarak yapılan türkçe imtihanına Kültür Bakanlığınca şeraiti haiz olanlardan 29 ilk okul muallimi iştirak etmiştir. Bugünkü imtihanlar tarih dersindendir.

Siyasî icmal

Harb tehlikesi

Hitler'in muavini Hess, şefi hazır bulunduğu halde şimali Almanyada, Pomeranya'da söylediği nutukta, Çekoslovakyanın kısmî seferberlik ilân eylediği 21 mayıs gününü yeni bir umumî harbe sebeb olmamasını bütün dünyanın yalnız bir kişiye minnettar olduğunu beyan etmiştir.

Demek oluyor ki yirmi beş gün evvel muhakkak bir Avrupa harbi tehlikesi geçirmişiz. Çekoslovakyanın seferberliğine karşı Almanyanın bilmukabele seferberlik ilân etmesine Hitler müsaade etmemiş olduğundan, geçen Umumî Harbin çares ve ênüne geçilmez bir hal almasına sebebiyet veren karşılıklı ve acele seferberlikler meydana gelmemiştir.

Bu tehlikeyi atlatmakla atî hakkında müsterih olamayız. Çünkü Çekoslovakya meselesi gene günden güne vehamet peyda ettiğinden bir gün Almanyanın da Çekoslovakyaya karşı seferberlik ilânına mecbur olması ihtimali vardır.

21 mayısta yalnız Çekoslovakya değil; Fransa dahi seferberliğe hazırlanmıştır. Fransanın sabık Başvekili olup şimdi sağ cenah teşekküllerinin en kuvvetlisi demokrat ittifakının lideri bulunan Flandeı hükûmeti böyle bir hazırlık yapmakla açıktan açığa itham etmiştir.

Lâkin bugünkü tehlike dahilden ziyade haricî münasebetlerden ileri geliyor. Geçen pazar yapılan son intihabda Almanların ekseriyeti haiz bulundukları nahiyelerin cümlesinde Südet Almanları partisi yüzde doksandan fazla rey almıştır. Bine yakın nahiyede bu partinin göstердiği namzede karşı başka bir namzed bile çıkarılmamıştır. Bu suretle hemen hemen bütün Almanlar Hitler partisini örnek tutan Henlein partisine rey vermişlerdir.

Alman komünistlerinin çoğu da bu partiye rey vermiştir. Bununla beraber komünistlerin millî düşünceden ziyade iktısadî saiklerle düşmanlarına iltihak ettikleri iddia olunuyor. Demek oluyor ki Prag hükûmetinin iktısadî programından ve icraatından Alman komünistleri bile memnun kalmamışlardır.

Südet Alman partisinin taleblerini ihtiva eden muhtıranın, Hodza hükûmeti tarafından kendisinin hazırladığı milliyetlere aid ana yasa ile birlikte müzakereye esas olabileceği kabul edilmiştir.

Bu müzakerelerin ne netice vereceği şimdilik malûm değildir. Muhtıranın müzakere esası olarak kabul edilmesinde İngiltere ile Fransanın tesir yaptıkları bir hakikattir. Bu taleblerin kabulü hususunda da Prag hükûmetini, mümkün mertebe, zorlıyacakları da şüphesizdir.

Bugünkü tehlike daha ziyade haricidir demiştik. Şöyle ki Almanya Hariciye Nezaretinin naşiri efkârı gazete ile yarı resmî Alman matbuatı, son günlerde, çok şiddetli neşriyat yapmaktadır. Bu resmî gazete, Südet arazisindeki Çek ordusunun askerî işgaline derhal nihayet verilmesini ve Alman unsurunun her hususta Çek unsurile ayni hukuku haiz olmasını taleb etmektedir. Diğer suretle hareket etmek Prag hükûmeti için tehlikeli olacağını ilâveten ihtar etmiştir.

Bütün Almanya matbuatı Çekoslovakya hükûmetine ve ordusuna en şiddetli ve en galiz tabirlerle hücum etmekte, en hafif tabir olarak Prag hükûmetinin icraatını (vahşiyane) diye tavsif etmektedirler.

Ayni zamanda Lehistan hükûmetinin taraftarı Leh matbuatı da Çekoslovak hükûmetine ayni tabir ve tavsiflerle hücum ediyorlar. Varşovadaki Çekoslovak sefiri Lehistan Hariciye Nazırını ziyaret ederek resmî Lehistan matbuatının mütehiden yaptıkları bu hücumlara defaatla nazarı dikkati celbetmiştir. Almanya ve Lehistan devletleri resmî matbuatının kat'î talebleri ve hücumları, Çekoslovakya meselesinin beynelmilel şeklinin son derece vehamet peyda ettiğini göstermektedir. Bu havanın devamı ise ikinci defa bir harb tehlikesi doğurabilir.

Muharrem Feyzi TOGAY

Türkiye - İran hudud komisyonu toplanıyor

Ankara 15 (Telefonla) —Türkiye - İran arasındaki yüksek hudud komisyonunun bu ayın 24 ünde Trabzonda toplanması takarrür etmiştir. Komisyona iştirak edecek delegelerimiz yarın akşam Ankaradan hareket edeceklerdir. Komisyona Emniyet Umum müdür muavini İzzeddin riyaset edecektir. Emniyeti umumiyeden ikinci daire reisi Arif idare mütehassısı olarak bulunacak, bundan başka ziraat, gümrük ve askerî müşavirler de bulunacaktır.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti :

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

Avrupa ve Amerika

Nevyork Taymis gazetesi mühim bir makale neşrederek Amerikanın Avrupa siyasetile yakın alâkasına işaret ediyor

Nevyork 15 — *Nevyork Taymis* gazeteşi, başmakalesinde Amerika halkının dünya vaziyeti hakkındaki sempati hislerine tercüman olmakta ve şöyle demektedir:

«Amerika halkı şimdi harb tehdidi teşkil eden hiçbir vaziyette bitaraf değildir ve ileride dünya kuvvetlerinin muvazenesini bozmak tehlikesini gösteren vaziyetlerde de bitaraf kalmıyacaktır. Makul efkârı umumiye, Japonyaya karşı Çinin lehinde, Avusturyanın Alman kıt'aları tarafından işgali aleyhindedir. Ve Çekoslovakyanın mukavemetinden dolayı memnundur. Çünkü Çekoslovakya hüriyet ve demokrasi hakkındaki prensiplerine sadık kalmıştır. Çekoslovakya, Amerikalılarca mergub olan bu prensipleri müdafaa etmektedir. Amerikanın sempatisi vasatî Avrupa ve İskandinavya demokrasilerine ve bilhassa Fransa ile İngiltereye teveccüh etmektedir.»

Gazete, bitaraflık kanununun ilgası lüzumunu ileri sürmektedir. Çünkü bu suretle Amerika, hukuku düvele ve umumî nizama hizmet etmek fırsatını elde etmiş olacaktır.

Fakat bu gazete, Amerikanın bitaraflık kanununun ilgasından daha müsbet taahhüdlere girişmesini beklememek lâzım olduğunu ilâve etmektedir.

«Bununla beraber mütecavizler, bir âmil olması itibarile Amerikayı ihmal ettikleri takdirde bir hesab hatası yapmış olacaklardır. Fazla taahhüde girişmek istememekte olmamıza rağmen Avrupada bir harb patladığı takdirde demokrasilerin tarafını iltizam etmeğe amadeyiz.»

Nevyork Taymis, bu vaziyetin 1914 ve 1917 de Amerikanın müttefiklerin yanıbaşında mevki alması anındaki vaziyeti hatırlatmakta olduğuna işaret eylemektedir.

Ziraî kongreler

İhracatçıların da fikirleri alınacak

Ankara 15 (Telefonla) — Yumurta, fındık, çekirdeksiz kuru üzüm ve palamuttan başka bu sene zarfında buğday, arpa, tiftik ve yapağı ihracatının da kontrol edilmesine karar verilmiştir.

İktısad Vekâleti, yeniden kontrola tâbi olacak bu maddeler için nizamnameler hazırlanırken alâkadar ihracatçıların mütalealarını almayı prensip olarak kabul ettiğinden, bazı kongreleri toplamağa karar verdi.

Haziranın 27 sinde İstanbulda alâkadar tacirlerle Vekâlet mümessillerinin iştirakile bir buğday kongresi yapılacak, toplantı 4 temmuza kadar devam edecektir. Gene İstanbulda 7 temmuzdan 9 temmuza kadar sürecek olan arpa, 11 temmuzdan 16 temmuza kadar tiftik, 18 temmuzdan 23 temmuza kadar da yapağı toplantıları yapılacaktır.

Vekâlet mer'i olan nizamnamelerin tatbikatı hakkında görüşmek için de toplantılar yapmağa karar verdi.

Karadeniz iskeleleri arasında merkezî vaziyeti ve ehemmiyeti itibarile fındık toplantıları Giresunda yapılacak ve bir ağustosta başlıyacaktır.

Çekirdeksiz üzüm, kuru üzüm ve palamut toplantısı da İzmirde fuarın açılış tarihi olan 20 ağustosta başlıyacaktır.

Bu maddelerin ihracı ticaretile meşgul ruhsatname sahibi her firma bu toplantılara iştirak edebilecektir.

Bu toplantılarda, kontrol tatbikatı yabancı memleketlerdeki alıcıların istekleri, ihrac mallarımızın kıymetlendirilmesi bakımından rakib malların kalite ve ambalâjında meydana konulan yeniliklerin tetkiki gibi mevzular üzerinde çalışılacaktır.

Rumen matbuatına dair bir kararname

Bükreş 15 — Bu sabah neşredilmiş olan yeni kararname, Romanya matbuatının faaliyeti hakkındaki fıkrasında gazetelerin ancak bir Romanyalıya yani etnik menşeleri ne olursa olsun bütün Romanyalı vatandaşlara aid olabileceğini tasrih etmektedir. Rumen lisanile intişar eden gazetelerin çıkardıkları nüshalardan ecnebi memleketlerde yüzde 20 ve ecnebi lisanile münteşir gazeteler de yüzde 50 den fazla satış yapamıyacaklardır.

Pek yakında menfaati devlete aid olmak üzere bir neşriyat monopolu ihdas eden bir kararname neşredilecektir. (a.a.)

Türk harflerini kabulümüzün 10 uncu yıl dönümü

Ankara 15 — Kültür Bakanlığından bildirilmektedir:

Harf inkılâbımızın onuncu yıldönümü dolayısile memlekette bugüne kadar Türk harflerile yapılmış her türlü neşriyatı ihtiva etmek üzere bir bibliyografya çıkarılması mukarrerdir.

Bunun kat'iyetle noksansız olmasını temin maksadile bütün müellif ve naşirlerin İstanbulda bulunan basma yazı ve resimleri derleme direktörlüğüne ister şahsan müracaat ederek hazırlanan fişleri gözden geçirmek, ister yazı ile malûmat alıp vermek suretile memleketimiz irfanının bu bilânçosunun noksansız çıkmasını temin etmeleri rica olunur.

Tahsilât artıyor

Mayıs ayında 23,152,000 lira tahsil edildi

Ankara 15 (Telefonla) — Bu mayıs ayında da 23,152,000 lira tahsilât yapılmış, bu suretle 1937 malî yılının 12 aylık tahsilât yekûnu 262,779,714 lirayı bulmuştur ki, bunun 248,672,075 lirası haliye, 14,107,639 lirası sabıkaya aid tahsilâttır.

Bu vaziyete göre geçen seneye nazaran hakikî tahsilât fazlası 25,153,234 liradır. Büyük Millet Meclisinin 1938 malî yılı için kabul ettiği bütçenin varidat kısmı 250,049,000 lira olarak tahmin edildiğine göre tahsilâtın bugün verdiği netice, bu tahmindeki isabet kadar memleketteki umumî refah seviyesinin seneden seneye yükselmekte olduğuna da parlak bir misal teşkil etmektedir.

Hatay ve Suriye meselesi

Fransız Hariciye encümeninde

Paris 15 (Hususî) — Meb'usan meclisi Hariciye encümeni bugün toplanarak Hatay, Suriye ve Lübnan hâdiselerini tetkik ve müzakere etmiştir. Encümen azaları, vaziyetin, Türk - Fransız dostluğunu ihlâl etmiyecek şekilde ıslahile beraber Fransa - Lübnan ve Fransa - Suriye teşriki mesaisinin devamının temini arzusunu izhar etmişlerdir.

Encümen, vaziyetin icab ettirdiği tedbirlerin alınmasını taleb etmek üzere Başvekil M. Daladye ve Hariciye Nazırı M. Bone nezdine bir heyet göndermeğe karar vermiştir.

Meksikada haydudlarla mücadele

Meksiko 15 — Dün Guanajuato ve Sanlui hükûmetleri hududunda iki haydud çetesile federal kıtaat arasında iki çarpışma vukua gelmiştir. Haydudlardan birçoğu maktul düşmüştür. Haydudların korkunc şefleri Joze Kamaşo Graçya, esir edilmiştir. Asileri takib etmekte olan federal kuvvetler ayni zamanda Sanlui hükûmeti dahilinde sulh ve sükûnu temine çalışmaktadır.

Südet Almanlarile müzakerelere resmen başlandı

Prag 15 (Hususî) — Başvekil M. Hodza, Südet meb'uslarından M. Kunt'un riyaseti altında bulunan beş kişilik Alman ekalliyet heyetini kabul ederek, ilk resmî müzakereye başlamıştır.

Bugün neşredilen resmî tebliğ, evvelce Südet Almanları tarafından hükûmete verilen muhtıra ile, hükûmetçe tanzim edilen yeni ekalliyetler nizamnamesinin müzakerelere esas ittihaz edileceğini ve müzakerelere bir iki gün daha devam edileceğini bildirmektedir.

Hamidiye İskenderiyeden bugün ayrılıyor

İskenderiye 15 — İskenderiye Türk kolonisi Hamidiye kumandanı ve zabitanı şerefine bir süvare tertib etmiştir.

Süvarede mahallî hükûmet erkânı, konsoloslar ve diğer zevat hazır bulunmuştur.

Dün Hamidiyeyi İran Başvekili ziyaret etmiş ve merasimle karşılanmıştır.

Hamidiye yarın buradan hareket edecektir.

Hâdiseler arasında

Çargrad propagandası

Ziyaeddin Fahrinin çıkardığı «İş» adlı felsefe ve içtimaiyat mecmuasının son nüshasında «Bizde turizme dair» başlıklı ve Ahmed Halil imzalı bir makale var. Bulgarların İstanbulu nasıl benimsediklerini ve yaptıkları turizm propagandasında bize aid bir şehrin dünyadaki şöhretini nasıl istismar ettiklerini anlamak için, o makalenin şu satırlarını okuyalım:

«Varna turizm propaganda teşkilâtı, İstanbulu ve Boğaziçini mükemmel bir istismar vasıtası olarak kullanmaktadır. Şöyle ki, ta merkezî ve garbî Avrupa memleketlerinde kolları olan bu propaganda teşkilâtı, turistleri Varnaya değil, İstanbula davet etmektedir: Propagandaya göre İstanbul, Varnanın adeta bir mahallesidir; yedi, sekiz saatlik bir vapur gezintisile dört gün için İstanbula gidilir. Bu arada, İstanbulda kalmak zorluklarının önüne «vapurda kalmak, yemek, içmek» şartile geçilebileceği de turistlere müjdelenmektedir. Gerçekten her yıl, on binlerce turist, Bulgaristanda tediye edilen küçük bir masrafla İstanbulu görmektedir.

«Bu son nokta, Romanya turizmi aleyhine neticeler vermekte gecikmemiştir. Fakat bu neticeler ayni zamanda Türkiye turizminin de aleyhindedir: Zira İstanbulu göstermek vadile yapılan propagandalardan Bulgaristan turizminin elde ettiği kazanc pek büyüktür. İstanbulda bir kaç gün kalan ve ekserisi Bulgaristanın «Çar Ferdinand» vapurile gelen seyyah kafileleri, gündelik yemeklerini bile malzemesi Bulgaristandan alınmış ve bedeli Bulgaristanda ödenmiş vapur mutfağından yemektedirler! Hatta satın aldıkları kartpostallar bile Varnada teksir edilmiş İstanbul kartlarıdır. Bunlar turistlere «Çargrad manzaraları» diye satılıyor.»

Bu satırları okuyup da, İstanbulu yabancılara «Çar şehri» olarak tanıtmağa ve benimsemeğe cür'et edecek kadar istismar eden Bulgar turizminin sahtekârlığına ve bu propagandaya karşı hem hakikat, hem de millî menfaat namına hiç birşey yapmıyan Türk turizminin müsamahakârlığına şaşıp kalmamak imkânı yoktur. Argo söyliyelim de kafalarımıza dank desin: Biz bu işte tam enayi vaziyetindeyiz! Peyniri ağzından alınan karganın saflığı bile bizimkinden daha az tuhaftır: Yanıbaşımızdaki komşularımızın turizm acentaları İstanbulu kendi şehirleri gibi ilân ediyorlar, hatta adını bile değiştirerek «Çargrad» yapıyorlar, bunu kartpostal gibi alenî vesikalara basmaktan çekinmiyorlar, İstanbula gelmek istiyen turistleri avlıyorlar, onları yalnız bir vapurun penceresinden şehrimizin manzarasını teyemmüm ettirerek kendi topraklarına çekiyorlar, İstanbul sularında onlara kendi yemeklerini yediriyorlar, böylece şehrimizi turistten mahrum ediyor, kendi memleketlerini seyyahlarla dolup taşırıyorlar ve biz buna karşı hiç birşey yapmıyoruz!

Ayni makalede şu satırları daha büyük bir sabırla okumak lâzımdır:

«Asıl garib olan nokta Bulgarların İstanbula bu ismi vermeleri değildir. İstanbul Natta şirketi de Varnada acentalarda bulundurduğu ilânlarda Çargrad ismini kullanıyor!»

Eğer yazılanlar doğru ise cür'etin bu derecesi tahammülümüzün zembereğini kırar: İlkönce Natta şirketinin karşısına dikilerek, icab eden bütün şiddetile ondan hesab sormağa başlamak lâzım geliyor. Geri tarafı, büyük, fakat beklemeğe tahammülü olmıyan pek acele bir turizm davasıdır.

PEYAMI SAFA

İngiltereye giden Habeş mültecileri

Hükûmet yardımını bu sene çoğaltıyor

Londra 15 (Hususî) — Müstemlekât Nazırı M. Malkolm Makdonald, Avam kamarasında Habeş mültecileri hakkında aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«— İngiliz hükûmeti Eritre'den İngiliz topraklarına iltica eden Habeşlere geçen sene 50,000 sterlin yardımda bulunmuştu. 1939 bütçesinde de ayni maksada sarfedilmek üzere 62,500 sterlin ayırmış bulunuyoruz.

İngiltere hükûmeti arzuları hilâfına olarak hiçbir Habeş mülteciyi Habeşistana iade etmemeğe karar vermiştir.»

HİTLER VİYANASINDAN RÖPORTAJLAR: 6

Yahudiler ne diyor?

Yazan: *NADİR NADİ*

Viyanadaki tanıdıklarımın yarıdan fazlası Yahudi idi. Tam bir talebe hayatı yaşıyamadığım için daima üniversite muhiti içinde bulunmuyordum. Gazetecilik dolayısile evvelâ gazetecilerle ve sonra devlet adamları, avukatlar, doktorlar, artistler ve saire ile sıkı temasım vardı. Şimdi düşünüyorum da, meselâ gazetecilerden Yahudi olmıyan ancak bir kişi hatırlıyabiliyorum *Mirko Jelusitsch*. Bu zatla o zamanlar ayni pensiyonda beraber yemek yerdik. Kıymetli bir muharrirdi; *Cesar*, *Cromwell* adlı tarihî romanları oldukça büyük bir muvaffakiyet kazanmıştı. *Mirko Jelusitsch* ateşli bir nasyonal sosyalist idi. Küçük bir gazetede çalışıyordu, başına gelmedik belâ kalmamıştı. İkide bir takibata uğrar, yazı yazmaktan menedilirdi. Sonunda Dollfuss hükûmeti gazetesini de bütün bütün kapatmıştı. Fakat o, hiçbir zaman yılmadı, mücadeleden bıkmadı. Ve nihayet mesaisinin semerelerini elde etmeğe muvaffak oldu. Bugün *Mirko Jelusitsch* Viyana devlet tiyatroları umum müdürüdür.

Evet, vaktile, adım başında rastladığım Yahudi ahbablardan bu sefer hiç birini göremedim. Mühim bir kısmının Avusturyayı terkettiğini söylediler. Diğerleri de pek seyrek çıkıyorlarmış. Vakıâ bir çok yerlere girmeleri memnudur; fakat her yere değil. Akşamları, Amerikan barındaki yüksek sandalyelere tüneyip aperitif aldıkları Grand otele niçin gelmiyorlar? Yetmiş iki milletin girip çıktığı bu kozmopolit muhitten onları kim uzaklaştırabilir? Bu, maddeten imkânsız birşey.

İşe *Fritz* de akıl erdiremiyor,

— Kendilerini yemiyeceğimizi pekâlâ bilirler a, diyor. Çekingenliğin bu kadarına da korkaklık derler artık!

Yahudi ahbablarımdan bir tanesini gidip evinde ziyaret etmeğe karar verdim.

***

İçinde cinlerin top oynadığı şu elli iki daireli koca han, vaktile bir karınca yuvası gibi fıkırdardı. Asansörün boş durduğu görülmezdi; merdivenlerde itiş kakış olurdu.

Kapıcıyı bulamadığım için asansöre binemedim (Viyanada asansörlere para ile binilir). Merdiveni yaya çıkıyorum. Avukat filân. Kabul saatlerini gösteren yazının üzerine beyaz bir kâğıd yapıştırılmış: Kapalı. Komisyoncu falan: Ayni şey, kapalı. Hani işgal eden bütün Yahudi müesseseleri faaliyetlerini durdurmuşlar.

Ben doktor T. yi arıyorum. Onu size tarif etmiyeceğim; kim olduğunu da söylemiyeceğim. Kendisine söz verdim. Zaten ismi de T. harfile başlamaz. Bütün Viyana elbirliği etse, bir gazeteciye itimad ederek ona içini döken bu adamı bulamamalıdır.

Kapının üzerindeki düğmeye bastığım zaman bütün han, alaturka bir hamam gibi raşeler geçirerek zil sesini emdi. Uzun bir sükûttan sonra kapının arkasında müteredditd adımlar. Bir anahtar şıkırtısı; kapı aralanıyor. Korku ve heyecan dolu bir çift iri siyah göz.

— Kimi aradınız?

— Doktor evde mi?

— Doktorun hasta kabul etmediğini bilmiyor musunuz? Onu ne yapacaksınız?

— Hasta değilim. Kendisile görüşmek istiyordum. İstanbuldan geliyorum, beni tanır. Lûtfen kartımı götürür müsünüz?

Kapı tekrar sımsıkı kapandı.

İki dakika sonra içerideyim. Kısa boylu, dolgun etli kız loş koridorda önden yürüyerek bana yol gösteriyor. Demin korku taşan iri siyah gözlerinde şimdi mubalâğalı bir sevinc parıltısı var.

Doktoru, odasında kitab okuyor bulduk.

— Size söylememiş miydim, dedi, işte nihayet Avusturya da güme gitti. Bundan sonra bize burada da hayat hakkı yok artık. Nereye cehenneme gideceğiz bilmem.

Konuşmalarımızın ikimiz arasında kalmamasını, fikirlerini gazeteye yazmak istediğimi söyledim. Hüviyetini gizlemek şartile razı oldu.

— Hakikaten çalışmanıza mâni oluyorlar mı?

— Resmen çalışabilirim. Fakat bir Almanın kendini bana tedavi ettirmeğe kalkışması intihara teşebbüsünden farksızdır. Bu şekilde müşterilerim Yahudilerle ecnebilerden ibaret kalıyor ki kazancımın yüzde seksenini kaybettim sayılır.

— Şehirde istediğiniz gibi serbestçe dolaşabilir misiniz?

— Evet.

— Hakarete uğramaz mısınız?

— Zannetmiyorum. İlk günlerin fotolojik taşkınlığı yatıştı artık.

— Evinizi aramaklar, kitablarınızı, eşyalarınızı haczetmekler filân oldu mu?

— Hayır. Bende ne bulabilirler ki arasınlar. O felâket, ticaret veya politika ile uğraşan arkadaşlarımızın başına geldi. Birçoklarını tevkif ettiler. Bazılarını beş parasız bıraktılar. Bu akıbetten korkan bir kısmı da ailelerile birlikte intihar ettiler. Yalnız benim tanıdığım yirmi kişi iki hafta içinde bu şekilde öldü.

— Naziler tarafından öldürülen kimse var mı?

— İşitmedim.

Sık sık konserlere gittiğini, hergün şehre çıktığını bildiğim doktorun hiçbir mahzur olmadığı halde neden evinden ayrılmadığını öğrenmek istedim. Birden yüzü sarardı. Heyecanlı, titrek bir sesle:

— İnsanlığımdan utanıyorum da ondan, dedi. Evet, bana uluorta hakaret etmiyeceklerinden emin olduğum halde onların arasında bulunmak izzeti nefsime ağır geliyor. Dün vatandaş addedildiğimiz bu memlekette bugün bize bir yabancı, yabancı bile değil aşağılık bir mahlûk nazarile bakıyorlar. Bizi kendi sırtlarından geçinen parazit sayıyorlar. Mademki günün birinde alacaklardı; neden vaktile haklarımızı tanıdılar. Neden «siz de bizim gibi insansınız. Ayni haklara sahib olacaksınız!» dediler. Şimdi bunları inkâr etmelerinin sebebi, kendilerinden daha zeki, daha becerikli olduğumuzun bütün dünyaca kabul edilmesi değil midir?

Maamafih ben buna da pek inanmam. Biz onlardan ne daha zeki ne daha budalayız. Muvaffakiyetimizin sırrı büsbütün başkadır. Bakınız anlatayım: Yahudi her yerde fena muamele görür. Hayatını kazanmak onun için her zaman müşküldür. Keman çalan veya doktorluk yapan vasat kabiliyette bir Alman kolayca ekmek bulabildiği halde ayni kabiliyette bir Yahudi aç kalmıya mahkûmdur. Onun muvaffak olabilmesi için, bütün Almanlardan daha güzel keman çalması, bütün Almanlardan daha iyi doktorluk yapması şarttır. Her faaliyet sahasında esas olan bu zaruret, onlara daimî bir *stimulant* vazifesi görür. Bunun için dünyanın en iyi kemancısı, en meşhur doktoru, en büyük âlimi ekseriya bir Yahudidir.

Şimdi, bedbaht talihimizin neticesi olan bu vaziyeti kıskanıyorlar, çekemiyorlar ve onu gene aleyhimize bir silâh olarak kullanıyorlar. Hey dünya, ne zalim şeysin sen!

***

Yahudi ahbabım bütün talâkatile konuşurken birden mevzuu değiştirdi:

— Bana Türkiyede bir iş bulunamaz mı acaba, dedi. Burada çalışmaktan zevk duymuyorum. Herşeyden önce emniyet yok. Yarın bizi hududdan dışarı atmıyacaklarına, yahud işimize büsbütün mâni olmıyacaklarına nasıl emin olabiliriz?

Şaşırmıştım. Türkiyede çalışmanın ecnebiler için pek kabil olamıyacağını kendisine ihsas ettiğim zaman yüzünde acayib takallûslar peyda oldu. Manzarası sempatik değildi. Onu seyrederken gözümün önüne bir heykeltraş getirdim. Öyle bir heykeltraş ki eserlerinden biri üzerinde senelerce çalıştığı halde onu güzelleştirememiş, bilâkis bozmuş, mahvetmiş.

Eser, işte karşımda. Heykeltraş, ben ve siz de dahil olduğumuz halde bütün insanlıktır.

NADİR NADİ

Amerikada yeni iş kanunu kabul edildi

İş saatleri haftada 40 saat olarak tesbit edildi

Vaşington 15 — Âyan meclisi, endüstride ve ticarette iş müddetini ve gündelikleri tesbit eden kanun projesini el kaldırmak suretile tasvib etmiş ve kanun, Reisicumhur Ruzvelt'in imzasına arzedilmiştir.

Kongrenin bütün bu son içtima devresi esnasında birçok politik münakaşalara sebebiyet veren bu kanunun nihayet âyan meclisinden de geçmesi üzerine, Ruzvelt ve yeni ekonomik nizam taraftarları nihayet muzaffer olmuşlardır.

Bu kanun, asgarî gündelik miktarlarını tesbit ettiği gibi iş saatleri miktarını da tahdid eylemektedir. Bir haftada iş saatleri mecmuu, kanunun ilk tatbik senesinde 44 saati, ikinci senesinde 42 saati, üçüncü senesinden itibaren de 40 saati geçmiyecektir. Hususî bir müsaade olmaksızın, 16 yaşından ufak kimseleri işçi olarak kullanmak da yasaktır.

İşsizler için verilecek tahsisat

Vaşington 15 — Mümessiller meclisi, Ruzvelt'e parlamentonun 1939 kânunusani içtima devresi açılıncıya kadar işsizler için 3 milyar 753 milyon dolar sarfetmek mezuniyetini veren bir kanunu tasvib etmiştir.

Âyan meclisi, kanun, Reisicumhur tarafından imza edildikten sonra, reyini verecektir. (a.a.)

HEM NALINA HEM MIHINA

İngiltereye ısmarlanacak gemiler

İngiltereden temin ettiğimiz 16 milyon İngiliz liralık kredinin, 6 milyon lirasile İngiliz tezgâhlarına harb gemileri ısmarlıyacağız. Buharlı ve zırhlı gemiler icad edildikten sonra, Türkiye harb gemilerinin çoğunu İngilterede yaptırmıştır. Zamanının en büyük zırhlılarından biri olan merhum Mes'udiye de İngiliz tezgâhlarında yapılmıştı. 60 küsur yıl evvel, Türk donanmasının ıslahı bir İngiliz denizcisi olan Amiral Hubart Paşaya tevdi edilmişti.

Sultan Hamid, tahta çıktığı zaman, Osmanlı İmparatorluğu, dünyanın, İngiltereden sonra, ikinci derecede kuvvetli donanmasına sahibdi. O tarihlerde, Türk deniz kuvvetleri, Fransız filosile müsavi idi; hatta Mes'udiye yeni yapıldığı zaman, Fransız donanmasında böyle 9000 tonluk büyük zırhlı yoktu. Gölgesinden korkan bu Padişah, memleket için uzun ve feci bir gerileme devri olan saltanatı esnasında donanmayı, gemileri müretteb atile beraber Halicde çürüttü. İkinci derecedeki Türk donanması sonuncu oldu. Onun, kendi uğursuz hükümdarlığı zamanında, işlediği en büyük cinayet, Türk donanmasını öldürmesi olmuştur. 1313 Yunan Harbinde, donanma, bin müşkülâtla Halicden çıkarak bir kaplumbağa süratile Çanakkaleye gitti. Mes'udiye, top atışları yaparken kundakları çürümüş topları, güverteye serildi. Bir zamanlar, koca Akdenizi bir Türk iç denizi haline sokmuş olan Türk denizcileri, küçücük Yunan donanmasının karşısına çıkamamak ıstırabile kıvrandılar. Nihayet Padişah da, işlediği büyük suçtan azab duymuş olacak ki yeni gemiler ısmarlamağa, eskilerini tamire kalkıştı. O zaman, «Hamidiye» kruvazörile Ertuğrul ve Söğüdlü yatlarını, İngiltereye sipariş etti. Harb gemisi yaptırırken de dört tarafı memnun etmek istediği için, Almanyaya, İtalyaya, Fransaya, Amerikaya siparişler verdi.

Meşrutiyet ilân edildikten sonra, devlet, Türk donanmasının ihyası işini gene İngilizlere emanet etti. Amiral Gambel, Hubart Paşanın yerini aldı. İngiltereye drednotlar sipariş edildi. Meşrutiyet devrinin 1908 den itibaren devam eden kararsız deniz siyaseti yüzünden, Büyük Harbin arifesi olan 1914 temmuzu gelip çattığı ve bu arada donanmasızlıktan Trablusgarb, Adalar, Balkanlar elimizden çıktığı halde, gene İngiltereye ısmarlanan gemiler, Türk sularına gelememişlerdi. İngiltere, Reşadiye ve Sultan Osman drednotlarını, harb zamanında İngiliz tezgâhlarında bulunan gemilere el konulmasına müsaade eden bir İngiliz kanununa tevfikan musadere ve bunları kendi filosuna ilhak etti.

Bu hareket, İngiltereye de hayli pahalıya mal olmuştur. Çünkü, Türk kızlarının saçlarını kesip satmaları gibi, büyük fedakârlıklarla yaptırılan bu gemilerin musaderesi, bütün Türkiye efkârı umumiyesini İngiltere aleyhine çevirmişti. Almanlar, bundan istifade ettiler. «Göben» ile «Breslâv» ın «Yavuz» ile «Midilli» olmasını kabul ederek Türkiyenin kendi saflarına iltihakını temine muvaffak oldular.

Şimdi, Türkiyeye karşı dost bir siyaset takibine başlamış olan İngilterede yaptıracağımız harb gemilerinin, gün bile kaybedilmeden, hemen sipariş edilmesini ve dünya politika ufuklarında dolaşmakta bulunan fırtına patlamadan evvel, bunların elimize geçmesini temenni ediyoruz.

Fransada ticarî gemilerin teslihatı

Deniz Encümeni reisi bir rapor hazırladı

Paris 15 — Âyan meclisinin deniz encümeni reisi Bergeon, harb zamanında Fransız donanmasının ve ticaret filosunun mütekabil vazifelerine dair bir rapor hazırlamıştır. Bu raporda, ticaret gemilerinin icab eden silâhlarla teçhizi istihdaf edilmekte ve muhtar bir yüksek deniz kumanda hayetinin lüzumundan bahsedilmektedir.

Plân, yakında, harb halinde milletin teşkilâtlandırılması hakkındaki umumî plânın çerçevesi dahilinde tetkik edilecektir. (a.a.)

Millî Alman kilisesi

Berlin 15 — Salâhiyettar Alman kilise mehafilinde millî bir Alman kilisesinin mevcudiyetinden ademi malûmat beyan olunmaktadır.

Küçük hikâye

Fedakârlık

Yazan : Şerif Hulûsi

Pariste iken dört beş ay pansiyoner olarak oturduğum Sainte - Barbe kolejinin yaman bir kapıcısı vardı. Normandiyalı olan, pos bıyıklı ve göbekli kapıcının, mektebin hocalarından ve talebelerinden garsonlarına kadar tanımadığı, adını ve - talebe ise - numarasını bilmediği insan yoktu. Bütün kolej, bu adamın kafasında hareket eden ağır ve taşınması güç bir kitabdı. Bu yüzden, kolej talebeleri ona Bibliothécaire en chef (1) derlerdi. İsmini doğru dürüst telâffuz edemediği bir ben, bir de Annam'lı Çinli Siyu - Li vardı. Canlı, neş'eli görünen bu adamın arasıra sıkıntılı günleri de olurdu. Fakat, bunu herkes, en çok, can sıkıntısına atfederdi. Kimsesi yok bilinirdi, ana, babadan mirasa konmamıştı. Mektebde yatar kalkardı.

Ayda, âlemde bir; Mösyö François'ya çok şık, güzel, genc bir kız gelirdi. Fakat, kimse onun, kapıcının kızı, akrabası veya - en akla gelmiyeni - sevgilisi olacağını kabul edemezdi.

***

Koleje geldiğimin ikinci ayı dolmuştu. Bir pazar sabahı, gecenin saat birinde pansiyona döndüğüm için, geç vakte kadar uyuya kalmıştım. Uykumun arasında kapının çalındığını duydum, yataktan fırladım. Biraz sonra, kapı kendiliğinden açılmış, içeri, elinde kovasile, süpürgesile Marsilyalı hademe Donadieu girmişti. Beni henüz uyanmış, gözlerimi uğuşturur vaziyette görünce:

— Affedersiniz, efendim! dedi. Sizi gitmiş zannettim. Odayı temizliyecektim.

Ben giyinmeğe çalışırken:

— Şimdi, çıkacağım! dedim.

Hademe, odayı düzeltmeğe başlamıştı. Söylemeği unutmuş gibi, fakat teessür uyandırmasını istediği bir havadis vere - cekmiş gibi, lâkayd bir hareketle elindeki süpürgeyi yere bıraktı ve bana:

— Mösyö, dedi. Biliyor musunuz, ne oldu?

— Hayır! dedim.

Başını teessürle salladı, ve titrek bir sesle:

— Kapıcı Mösyö François'yı bu sabah kovdular.

— Niçin?

— Mektebin erzak ambarından tereyağ, peynir, şarab çalarken yakalamış - lar.

— O halde, bunda müteessir olacak, ne var? Hırsızlık eden adamı, elbet kovarlar. Halbuki, hiç böyle bir adama benzemiyordu.

— Evet, hiç benzemezdi. Çok namuslu bir adamdı. Polise teslim etmişler.

— Çok acıdım. Acaba, bu işi ilk defa mı yapıyormuş?

Hademe cevab vermek istemedi. Fakat, galiba dayanamadı:

— Beş, altı senedir yaparmış! dedi.

— Bugüne kadar farkına varan olmamış mı? Peki, bu çaldıklarını ne yapıyormuş?

— Ah, bu, onun büyük ve esrarengiz bir sırrı. Burada yirmi senedir hademe - yim, o da on beş senedir kapıcı, sahiden güldüğünü hiç görmedim. Karısı altı sene evvel ölmüştü. O zamandanberi mektebde yatıp kalkar. Pek az konuşur. Talebelere, hocalara karşı yüzünün güldüğüne bakmayın. Biz, onunla en çok düşüp kalkanlar bile, hususî hayatı hakkında hiç - bir şey bilmeyiz; hatta, her ay başı onu ziyarete gelen genc kızın bile kim oldu - ğunu...

— Ben de bir defa görmüştüm.

— Mösyö François ile karakola kadar gitmiştim. Bana: «Eğer, Germaine bir iki gün sonra beni ararsa, izin alarak bir hafta kadar Versailles'a gittiğimi söyle!» demişti.

— Bu kız, herhalde Mösyö François'nın, hiç değilse, yakın dostlarından biri olmalı.

Hademe sustu, masanın üstünü düzeltmeğe, sandalyaların tozunu almağa başladı. Ben giyinmiş, çıkmağa hazırlanıyordum. Donadieu, büyük bir üzüntü ile:

— Acaba, hapse mahkûm ederler mi? diye sordu.

— Bilmem, belki bir yanlışlık olmuştur? Ambara birşey almağa inmiş olabilir... İnşallah mahkûm olmaz! dedim ve oradan çıktım.

Ertesi gün çocukların ağzında dolaşıyordu. Kapıcının eski elbiselerinden birinin cebinde temmuz 1926 tarihli bir mektub bulunmuş, o zamanlar karısının yolladığı bir mektub. Mekteb müdürü bunu bir vesikadır düşüncesile polise teslim etmiş. Neden bahsedildiğini kimse bilmi - yormuş. O da komşum, üniversitede edebiyat tahsili yapan Roger:

— Başka hiçbir mektub bulunamadı - ğına bakılırsa, Mösyö François'nın bu - na çok ehemmiyet verdiği anlaşılıyor. Hele karısından olduğu düşünülürse... İnsan oğlu bir sır, dostum, büyük bir sır.

II

O günkü akşam gazeteleri, birinci sahifelerinde büyük punto ile: «Sainte - Barbe Kolejinde bir hırsızlık» havadisini ilân ediyorlardı. Anlaşıldığına göre, kapıcı Mösyö François, beş altı senedir mektebin erzak ambarından hemen hergün tereyağı, peynir, sabun, pirinç, et, şarab, ve ilâh... çalar, bunları Rivoli caddesinde Mösyö André'ye satarmış. Mektebdeki hademelerden biri suç ortağı imiş. Yapılan araştırmalarda Mösyö François'nın vaktile emekli bir bahriye bin - başısı olduğu ve şimdi cebinde bir franktan başka parası olmadığı, sattığı malların parasını - bir banka cüzdanı da bulunamadığına göre - bankaya yatırmadığı anlaşılmıştır. Ortada, vesika olarak yalnız temmuz 1926 tarihli bir mektub vardır. Çok enteresan bulduğumuz bu mektubu, polis müdürlüğünün müsaadesile aynen neşrediyoruz:

«Sevgili François,

Sana Neuilly hastanesinden yazıyo - rum. Bu mektubu eline aldığın zaman, belki, ölmüş olacağım. Bu insanlar beni toprağa gömecekler. Fakat, sen beni kalbine göm, çünkü ben buna lâyıkım.

Germaine bugün on dört yaşındadır. Doğduğu gündenberi seni görmedim, yani tam on dört senedir çıldırasıya sevdi - ğim adamın hasretini büyük bir azab olarak içimde taşıdım. Seni düşündükçe ağlardım. Yavrumun çocukluk hatıraları hep ağlamalar içinde geçmiştir. Onu kucağında büyüten ben, gözlerimden akıp yavrumuzun yanağını okşıyan göz yaşlarını da sendin. Germaine senin çocuğun - dur, onun babası sensin. Bunu ısrarla tekrarlıyorum; çünkü, bütün hayatımda beni öpen yalnız sen oldun. Gerçi, şüphe ettiğin yüzbaşı Marcel Boulanger beni sevmiyor değildi. Fakat, senin başına yemin edebilirim ki, ona karşı içimde, değil seni, beni bile şüpheye düşürecek bir sızı, bir gönül kayması duyduğumu hatırlamıyorum. Bende sevginden başka hiçbir sevginin hatırası yok. Çocuğumuzun doğduğu akşam, beni, namussuzlaşmış bir kadın sanarak, ölüme kadar sürecek bir ıstırabla başbaşa bırakarak kaçıp gittin. İnsan olan bana belki haka - ret edebilirdin, fakat bana karşı duyduğun aşka, ve benim sana olan aşkıma nasıl hakaret etmeğe kafan, hislerin ve dilin vardı? On dört senedir bu sırrı hissede - bilmiş değilim.

Germaine, geceleri cızırdıyan bir kandil ışığile, gündüzleri senelerce peynir, ekmek, zeytin ekmek yiyerek büyüdü. Benzini çok sararmış bulursan, gene haksız olarak bana hakaret etme. Senin yüzün kızarsın. Neuilly'deki şarab fabrikasında hem amelelik ederek, hem ıstırabımı göğsümde avutarak çocuğumu büyüttüm. Ne elimi bir erkek eli sıktı, ne de gözlerim bir an, içimde yaşıyan François'nın gözlerinden ayrılabildi. Eğer, birkaç gün daha yaşarsam, göz yaşlarımla seni öperek affettiğimi söyliyeceğim. Şayed, seni göremezsem, ölümüme şehadet edenler dudaklarımdan çıkacak kelimeleri işiteceklerdir.

Seni ben aldatmadım, sen kendini aldattın. Bu ıstırab beni öldürmeğe zaten yeterdi. Kendimde bütün kudretlerin sona erdiğini hissediyorum. Biraz sonra, belki başucumda duran Germaine'in de konuşmasını işitemiyeceğim.

Senden son bir ricam var. Yavrumuzu okut, ona yapacağın her fedakârlık, işlediğin hatanın, hiç değilse, bir fidyei necatı olacaktır. Kaldı ki, o senin çocuğundur, ve adı da Germaine François'dır. Ben öldükten sonra, acı günleri artık unutması lâzım. Onu, bir vakitler beni sevdiğin kadar sev; her zaman, içinden hiçbir sızı duymadan öp.

Ebediyen Allaha ısmarladık. Şimdi mes'udum. Çünkü, bütün kudretsizliğime rağmen, hâlâ içimde sevgi ürpermelerini hissediyorum.

Karın

«Madeleine François

Maznun hâdise hakkında fazla birşey söylememiş, yalnız suçunu itirafla iktifa etmiştir. Kızını, hiç görmediği iddiası doğru değildir. O halde, paraları ne yaptı? Altı senedir, her ay başı koleje Germaine adlı genc bir kızın gelip kendisile görüştüğünü polis tesbit etmiştir.

III

Üç gün sonra, gazetelerde hâdise hakkında şu tafsilât vardı:

«Mösyö François'nın kızı, Raspail caddesinde üniversiteli bir erkek talebe ile beraber yaşamaktadır. Kız delikanlıyı çıldırasıya seviyor. Babasından aldığı paranın birazını elbiselerine sarfediyor, mühim bir kısmını da delikanlıya yediriyormuş. Genc kız, on dört sene annesine verdiği azab yüzünden babasına karşı kuvvetli bir kin duyduğunu açıkça söylemektedir. Hatta, babasının tevkif edildiğini işitince müteessir bile olmamıştır. Polis, genc kızı da şeriki cürüm telâkki ederek tevkif etmiştir.»

***

Ertesi gün sabahleyin, odayı temizlemeğe gelen hademe Donadieu yana yakıla anlattı:

— Dün biz dört arkadaş, dedi, pazar tatilinden istifade ederek Mösyö François'yı hapisanede ziyarete gittik. Üç dört gün içinde ıstırab onu o kadar değiştirmiş ki, on yaş birden ihtiyarlamış zannedersiniz. Gözlerinin altı mosmor, yüzü bumburuşuk, saçbaş darmadağın, gözleri daima sabit bir noktaya takılı...

— Onun bir de kızı varmış! diye sözünü kestim.

— Evet, gazeteler yazıyormuş. Bizimle uzun müddet konuşmadı, kendi kendine bir şeyler mırıldanıyordu. Birden mühim bir şey hatırlamış gibi elimi tuttu, ve gözlerimin ta içine bakarak:

— Donadieu, dedi, Germaine'e, Versailles'a gittiğimi söyledin değil mi? Dün aybaşı idi, belki beni görmeğe gelmiştir. Ya, hiç parası yoksa.. Bu zamanda, bir genc kız parasız ve yapyalnız... Herhalde, dün gelmiş olacak.

— Hayır, dedim, kızınız dün gelmedi.

Başını iki eli arasına aldı, saçlarını koparacak gibi çekiyordu. Yaptığım hatanın dehşetini anladım. O, mütemadiyen kendi kendine:

— Demek bu sırrımı da öğrendiler, demek kızım için hırsızlık ettiğimi anladılar?.. diye mırıldanıyordu. Sonra, gözlerinden yaşlar boşandı. Yüzünü kapadı. Konuşmuyordu.

Haline dayanamadık, «Allaha ısmarladık!» dedik, çıktık. O, dış kapıya kadar bizimle beraber geldi. Sabit gözlerinden yaşlar akıyor, ve mütemadiyen tekrar ediyordu:

— Sakın kızıma burada olduğumu söylemeyin, izin alarak Versailles'a gitti deyin.

(1) Kütübhane müdürü.

Kitablar arasında

Dr. Moro'nun Adası

Maruf İngiliz romancısı H. G. Wells'in «Doktor Moro'nun Adası» isimli şayanı dikkat romanı arkadaşımız Hamdi Varoğlu tarafından tercüme ve Kanaat Kütübhanesi tarafından neşredilmiştir. Wells, bu romanında, Okyanus adalarından ismi meçhul bir adada Moro isminde bir doktorun tesis ettiği garib bir ameliyathaneyi tasvir etmektedir.

Bir deniz kazası neticesinde bindiği gemi batan ve kendisi bir mucize neviinden kurtulan bu adam, bu adaya düşmekte ve orada gördüğü harikulâde şeylerle aklını oynatacak bir hale gelmekte ve intihar etmek derekesine düşmektedir.

Doktor Moro, bu adada, hayvanlara canlı canlı ameliyat yaparak onları insan haline getirmektedir.

Doktor Moro, haddi zatinde pek feci olan bu canlı ameliyatı herkesten gizli olarak yapabilmek ve bin bir çeşid hayvanların canlı canlı parçalanmaktan mütevellid eninlerini enzarı nastan saklıyabilmek için bu adayı tercih etmiş ve kendisile diğer bir doktor arkadaşından başka kimseyi buraya sokmamıştır. Bir deniz kazasından kurtularak bu adaya gelmeğe muvaffak olan üçüncü şahıs, adada yarı hayvan, yarı insan şeklinde birçok mahlûklarla karşılaşmaktadır.

Her hangi bir hayvanın, ameliyat neticesinde insanlaşması ve müteaddid tiplerde insan yaratılmasını tasvir eden bu roman, çok meraklı bir tarzda kaleme alınmıştır. Kitab bastan sonuna kadar heyecanla doludur. Okuyucularımıza, bu meraklı ve fennî romanı bilhassa tavsiye ederiz.

Balıkesirde bir cinayet

Balıkesir 15 (Hususî) — Balıkesirin Ayşebacı köyü muhtarı Bekir Çavuş, çarşıda bir sütçü dükkânında oturur - ken, ayni köyden Celil isminde birisi tarafından dokuz yerinden vurulmak suretile öldürülmüştür. Katil yakalanmıştır.

İŞ

Türkiye felsefe ve içtimaiyat mecmuası

16 ncı sayısı çıktı.

Satılık Kârgir Ev

Kızıltoprak ile Feneryolu arasında tramvay caddesi üzerinde 147 numaralı yeni kârgir ev satılıktır. 12 odası, 2 banyosu, bir buçuk dönüm bahçesi vardır. Bir katı ayrı kiraya verilebilir. Pazar ve çarşamba günleri içindekilere müracaat olunur.

HALK OPERETİ

Yaz temsilleri

18 cumartesi: Anadoluhisar

19 pazar Beylerbeyi

20 pazartesi Narlıkapı Şafak

21 salı: Azak, 22 çarşamba: Beşiktaş Aile, 24 cuma: Bebek bahçelerinde başlıyor.

SİNEMA

Yıldızları kimler yetiştirir ?

Artistleri meydana çıkaranlar sade filim amilleri ve rejisörler değildir. Bu işte fotoğrafçılar ve film operatörleri de mühim roller oynarlar

Sally Eilers

Carolde Lombard

Paristen yazılıyor:

George Cannons buraya geldi. O da kim diyeceksiniz? Çünkü belki ismini ilk defa işitiyorsunuz. Halbuki, Holivud'da George Cannons pek meşhurdur. Gayet mütevazı, sade bir insan olmasına rağmen bütün yıldızlar ona hürmet ederler. Çünkü o, beyaz perde san'atkârlarının mukadderatına hâkim bir şahsiyettir. İstediğini güzelleştirir, istediğini de çirkinleştirebilir.. Haydi, sizi artık fazla üzmiyelim, bu zatın mesleğini söyliyelim. George Cannons sinema payitahtının en büyük fotoğrafçısıdır.

Bu mütehassıs zat genc ve güzel kızlara şöyle uzaktan bir baktı mı, hangi taraflarının kusurlu olduğunu anide görür, hemen onların saklanmasına aid tertibatı düşünmeğe başlar. Bilâkis mükemmel taraflarını da tebarüz ettirmek için elinden gelen gayreti sarfetmekten çekinmez. Binaenaleyh, ekseri yıldızlar, başlangıcdaki muvaffakiyetlerini G. Cannons'a medyundurlar. Diğer birçok gazeteciler gibi ben de cansız et parçalarına ruh veren bu yaratıcıyı ziyarete gittim ve bana verdiği meraklı izahatı hayretle dinledim. Size de nakledivorum. George Cannons diyor ki:

«— Ben, gerek artist olsun, gerekse olmasın, bütün müşterilerimi birer hasta gibi telâkki ettim. Nasıl doktor kendisine müracaat edenleri her ne pahasına olursa olsun tedavi etmek, iyileştirmek gayesini güderse, ben de atelyeme gelenleri mutlaka güzelleştirmek çarelerini aradım. Holivud'da ilk işe başladığım zaman oradaki artistler grupu arasında cidden kusursuz denecek kadar tabiatin övünerek yaratmış olduğu birçok güzeller mevcud olmakla beraber bazıları da meslegünde mütehassıs bir fotoğrafçının, bir sinema operatörünün eline düşmediği takdirde pek çirkin görünebilecek vaziyetteydiler.

Meselâ, Carole Lombard'ın ilk defa resmini çektiğim vakit, hatlarının kuvveti sayesinde beyaz perdede mühim bir muvaffakiyet kazanacak şahsiyetlerden olacağına hükmetmiştim. Fakat onu, eğer, kalçalarının genişliğini gizliyecek bir surette pelikül'e aksettirmenin yolunu bulmasaydım, ihtimal, bugünkü mevkiini pek kolay kolay elde edemiyecekti.

Sally Eilers'e gelince, bu kadın sinemada diğeri kadar büyük bir isim yaratamadı. Fakat vücudce, çehrece çok mütenasib ve güzeldi. Yalnız güldüğü zaman dişleri o kadar berbad görünüyordu ki tarif edemem. Onun için Sally'nin hiçbir zaman gülerken resmini çekmeğe taraftar olmadım.

Dolores del Rio'nun meydana çıkarılmasında da mühim bir rolüm oldu. Meksikaya giden bir tiyatro heyetinin başında bulunan Edvin Careve orada Dolores'e tesadüf eder etmez, bu kadının ideal bir artist olacağını anlamıştı. Dolores'in de böyle bir mesleğe girmeğe müthiş hevesi vardı. Koşup Holivud'a gelmişti. Üstüste iki filim çevirdi. Fakat neticede muvaffakiyetsizlikten başka birşey elde edilemedi. Edvin Careve Dolores'in çehresindeki derin ifadeyi beyaz perdede göremeyince adeta ümidsizliğe düşmüştü. Ağzı çok büyük ve cazibeden ari görünüyordu. Gözleri bomboştu. Yüzü donuk ve hayatsızdı. Edvin Careve genc artisti bir gün bana getirdi:

— Allah aşkına, dedi, şu işin bir çaresini bul!

Dolores'in şöyle bir kendisine baktım, bir de eski çıkarılmış resimlerine.. Derhal kusurun ve hatanın farkına vardım. Kadın, fazla poz verilmesi neticesi tabiilikten uzaklaştırılmıştı. Onu tekrar tabiî sekline döndürünciye kadar çok uğraştım, sonra da bir iki rötuşla Dolores'e hakikî şahsiyetini iade ettim.

Beni en fazla yoran artistlerden biri de Anna May Vong'dur. Bu, Çinli kadın, ırkının yüzüne vermiş olduğu orijinal güzellikten kat'iyyen memnun değildi. Tıpkı beyaz yıldızlar gibi bir çehreye malik olmak istiyor, hatta bunun için icab ederse gidip bir mütehassısa ameliyat olmak tehlikesini bile göze alıyordu. Bugünkü gibi hâlâ hatırımdadır, tam sekiz saat uğraşarak 109 muhtelif vaziyette resmini çıkarttım. Dikkat ediyorsunuz, değil mi, vaziyet, diyorum da, poz, demiyorum, çünkü ilk defa resimlerini alacağım insanlara kat'iyyen poz vermem, hatta onların makiyajlı olmalarına bile müsaade etmem.

Ne dersiniz, o 109 muhtelif vaziyetten ekserisinde Anna May Vong kusursuz çıkmıştı. Binaenaleyh ondan sonraki bütün filimlerinde hep onlara uygun tarzda durarak hayalini kamaranın içine o suretle aksettirdi.

Norma Shearer bir pazar sabahı benimle görüşmeğe gelmişti. Öğleye kadar konuştuk, gevezelik ettik. Giderken:

— Bir iki resmimi çekmez misiniz?

Dedi. Ben, soğukkanlılıkla cevab verdim:

— Bir iki değil, birçok resimlerinizi aldım.

Bir hafta sonra mütevaffa Irving Thalberg'e bir deste fotoğraf gönderdim. Bu resimlerde Norma'nın o zamana kadar hiç kimse tarafından görülmemiş güzellikleri apaşikâr meydana çıkmıştı.

Sessiz filmin en güzellerinden biri olan «Gökün yedinci katı» kordelâsını çevirmeden evvel Janet Gaynor'un da birçok resimlerini çekmiştim. Janet şimdiye kadar tesadüf ettiğim en ahenktar yüzlü artistler arasında mevki alanlardan biridir. Ağzı, gözleri, burnu, elmacık kemikleri, çenesi hem ayrı ayrı güzeldir, hem de bütün bunların heyeti umumiyesi ahenktar bir senfoni teşkil etmektedir. Bakışlarında parlıyan zekâ ise onların büsbütün fevkindedir. Onun resmini çıkarmak hem kolay, hem de çok zevkli bir iştir.

Yaptığım işlerin hepsini ayrı ayrı saymağa kalkışmıyacağım. Fakat Joan Cravford'un gözlerinin etrafında yaptığım rötuşlar bu artiste bir başka cazibe verdiği gibi Loretta Young'un kaşlarında ve dudaklarında yaptığım tadilât onu daha ziyade güzelleştirdi.»

Bu beyanatla artistleri yetiştirenlerin sade filim amilleri ve rejisörler olmadıkları ve fotoğrafçılarla filim operatörlerinin yıldızların güzellik ve canlılıklarını temin için perde arkasında faaliyete geçen sihirkâr kuvvetlerden en mühimlerini teşkil ettikleri hakikati bir daha meydana çıkmış oluyor.

Bir iki satırla

★ Geçenlerde Sonja Henie'nin son çevirmekte olduğu filmin bir sahnesini seyretmek üzere Foks stüdyosuna giden gazeteciler gayet garib bir sürpriz karşısında kalmışlardır. Gayet güzel bir kış sporu yerini gösteren dağlık bir dekor içinde şık bir kostümle kayma numaraları yapmak üzere sahaya çıkan Sonja Henie'nin ikidebir kapaklandığını gören ve arasıra da:

— İlk defa bu işlere giriştiğim için kusuruma bakmayınız!

Diye bağırdığını işiten hazırun «acaba rüyada mıyız?» düşüncesile gözlerini uğuşturmuşlardır. Öyle ya Sonja kayarken düşsün, hayret!.. Nihayet genc kızın yanına gitmişler:

— Siz Sonja Henie değil misiniz?

Diye sormuşlar ve şu cevabı almışlardır:

— Hayır.. Ben ona bazı sahnelerde vekâlet edecek olan Joanne Taylor'um!..

O vakit benzeyişe şaşmakla beraber:

— Tevekkeli değil!..

Tarzında başlarını sallamışlardır.

RADYO

Bu akşamki program

ANKARA:

12,30 karışık plâk neşriyatı - 12,50 plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları - 13,15 dahili ve harici haberler - 18,30 plâkla dans musikisi - 19,15 Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule Çakar ve arkadaşları) - 20 saat ayarı ve arabca neşriyat - 21 konferans: (Selim Sırrı Tarcan) - 21,15 stüdyo salon orkestrası - 22 ajans haberleri - 22,15 yarınki program ve İstiklâl marşı.

İSTANBUL:

12,30 plâkla Türk musikisi - 12,50 havadis - 13,05 plâkla Türk musikisi - 13,30 muhtelif plâk neşriyatı - 14 son - 18,30 plâkla dans musikisi - 19,15 spor musahabeleri; Eşref Şefik - 19,55 borsa haberleri - 20 Grenviç rasadhanesinden naklen saat ayarı - 20,02 Sadi Hoşses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları - 20,45 hava raporu - 20,48 Ömer Rıza tarafından arabca söylev - 21 Radife Neydik ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları - 21,45 orkestra - 22,15 ajans haberleri - 22,30 plâkla sololar, opera ve operet parçaları - 22,50 son haberler ve ertesi günün programı - 23 son.

Yabancı merkezlerden müntehab parçalar

Operalar

21,05 Münih: Çingene aşkı.
21,35 Paris (P. T. T.): Ramunço.
22,05 Roma: Rosenkavalier.

Büyük konserler

19,05 Londra (Reginal): Orkestra konseri.
20,15 Kolonya: Akşam konseri.
20,15 Laypzig: Konser.
21 II Hilversum: Beethoven'in eserleri.
21,05 Stuttgart: Konser.
21,05 Frankfurt: Finlandiya ve İsveç musikisi.
21,15 Breslav: Dans musikisi.
22,05 Brüksel: İngiliz musikisi.
22,25 Londra (Regional): B. B. C orkestrası.
22,35 Lüksenburg: Senfonik konser.

Oda musikileri

19,05 Doyçlandzender: Muhtelif parçalar.
21,45 Stuttgart: Fransız musikisi.
23,05 Varşova: Polonya musikisi.
23,25 Saarbrücken: Çaykovski'nin eserleri.

Koro konserleri

21,50 Bermünster: Muhtelif parçalar.

Askerî bandolar

20,40 Ostrau: Muhtelif parçalar.
23,05 Stokholm: Askeri havalar.

NÖBETÇİ ECZANELER

Bu gece şehrimizin muhtelif semtlerindeki nöbetçi eczaneler:

İstanbul cihetı:

Eminönünde (Mehmed Kâzım), Alemdarda (Arif Neşet), Kumkapıda (Asador), Küçükpazarda (Hikmet Cemil), Şehzadebaşında (Üniversite), Fenerde (Vitali), Karagümrükte (Kemal), Şehremininde (Hamdi), Aksarayda (Şeref), Samatyada (Teofilos), Bakırköyde (Merkez), Eyübde (Hikmet Atlamaz) eczaneleri.

Beyoğlu cihetı:

Kurtuluş caddesinde (Necdet), İstiklâl caddesinde (Taksim), İstiklâl caddesinde (Kanzuk), Yenişehirde (Baronakyan), Bostanbaşında (İtimad), Galata Mahmudiye caddesinde (İsmet), Kasımpaşada (Vasıf), Halıcıoğlunda (Barbud), Beşiktaşta (Vidin), Ortaköy, Arnavudköy, Bebek eczaneleri.

Kadıköyde Söğüdlüçeşmede (Osman Hulûsi), Üsküdarda (Ömer Kenan), Büyükadada (Halk), Heybeliadada (Tanaş), Beykoz, Paşabahçe, A. Hisar eczaneleri.

Teşekkür

Beş yaşındaki kızım Haticenin ameliyatını üzerine alarak büyük bir ihtimamla hastalığını tedavi eden ve hastanede yattığı müddetçe de babasını arattırmıyacak derecede müşfik davranan kıymetli ve genc doktorlarımızdan Manisa Memleket hastanesi operatörü sayın Semih Sümere şükran duygularımın gazetenizle bildirilmesini rica ederim.

Kırkağaç: Gelenbe nahiyesinde değirmenci Hasan

Yeni çıktı

ilk aşk

H. Rifat - Türgenef

ÜÇÜNCÜ BASIŞ

Şimdiye kadar fiatı yüz kuruş olan bu meşhur eser üçüncü defa olarak Hilmi Kitabevi tarafından neşrolunmustur.

Bahçe Mimarı

Mevlûd Baysal

Dördüncü Vakıf Han dördüncü kat, 18 numara. Telefon: 23426

Telgraf adresi: Mim Baysal İstanbul

Büyük şehir ve kasaba parkları; Anıt, meydan, çocuk parkları ve villâ bahçeleri için modern proje ve plânlar hazırlar; keşifnameler tanzim eder. Projelerin arazide tatbikatını deruhde ve taahhüd eder.

Büket, nişan sepeti ve çelenkler için yapılan siparişler süratle hazırlanır.

Çiçek, sebze tohumları; fide ve fidanlar; süs, meyva ağaç ve ağaççıkları; bahçe alât ve edevatı ve ehliyetli Bahçıvanlar gönderir.

Yazan: SALÂHADDİN GÜNGÖR

Bütün bedialarını bu mevsim için saklıyan Boğaziçi, kumlarında her güzelden bir hatıra saklıyan Florya, gene binbir macera ile tutuşacak

Güneş, bizi bu sene de, ateşten gömleği içine aldı. Konca güllerin diyarı, artık, kızıl karanfillerin istilâsı altındadır!

(Dut) arkasından çabucak yetiştiği için, keyfi kaçan kiraz, bastığı dalların arasından, dudaklarını uzatarak:

— Koparın beni! diye yalvarıyor.

Yemişe mi, çiçeğe mi benzediği bir türlü keşfedilemiyen nâzenin çilek, kokusunu reçel kavanozlarına sindirerek bizi terketmeğe hazırlanıyor.

Olgunluk imtihanını manavın küfesinde veren kayısılarla, kütürdeklilerini, kabuğunun dışından ifşa eden turfanda karpuzlar, bir ağızdan:

— Yaz geldi, yaz geldi! diye haykırışıyorlar.

Kalabalık caddelerde, hiç bir aktüaliteden istifade fırsatını kaçırmıyan Yahudi satıcılar, gene dile geldiler:

— Adaya, Modaya yitme... Adaların, Modaların havasını, ayağına yetiriyor! Böyle yelpazeler on kuruşa!..

Testisini kapan sokağa fırlıyor:

— Haniya, buzdan içen!..

Her köşebaşında bir seyyar dondurmacı peyda oldu:

— Limonlu var, kaymaklı!..

Bütün bu serinletici şeyler, neye yarar ki, çok geçmeden, boram boram ter olup burnumuzdan geliyor...

Ter için, bilmem kim, vücudün gözyaşıdır, hükmünü verir. Bence, ter, güzel yaz günlerinin tarafımızdan ödenen zekâtıdır! Eğer, terlemek külfeti olmasaydı, yazın nimetlerini, bu kadar derinden hissedemezdik gibi gelir...

Denize, dikkatli bakıyor musunuz?.. Bugünlerde adeta kadife sıcaklığı taşıyor. Ve Sarayburnundan ötede insanlar için mev'ud bir cennet bulunduğunu, yeşil göğsünün her kalkıp inişile haber veriyor.

Bütün bedialarını, bu mevsim için saklıyan Boğaziçi, çamlarını, sevgililerinin üzerine zümrüdlü bir kanad gibi geren Ada, kumlarında her güzelden bir sıcak hatıra saklıyan Florya, gene bu yaz, binbir macera ile yanıp tutuşacak: Yaz geldi!..

Köprü üstünde, nefes nefese, bir seferi bitirmeden ötekine koşan Şirketi Hayriye ve Akay vapurları, yazın -her iki manada- çok hararetli geçeceğini, bacalarından çıkan dumanla, havada halezonlar çizerek, müjdeliyorlar.

Daha haziranın ortalarında olduğumuz halde, pertavsızın mihrak noktasına tutulmuş gibi, cayır cayır yanmağa başladık. Bunun bir de, temmuzu, ağustosu, hatta eylûlü var.

Korkarız ki, yaz bu gidişle şehirde oturanlar için, bir yarım cehennem olacak! Aklını başına ve parasını cüzdanına devşirenler çoktan sayfiyelerde soluğu aldılar.

Bizim gibi, henüz ne yapacağını kestiremiyenler de, rasadhanelerin kuru tesellilerile avunarak ve yazın korkulduğu gibi, pek sıcak geçmiyeceği ümidine bağlanarak; günlerini öldürüyorlar. Bilmem, sıcaklar bastıkça, kadınların kıyafeti, sizin de sinirinize dokunuyor mu? Biz, zavallılar, sırtımızda, o an'anevî ceket, boynumuzda medeniyetin taktığı yular, kan ter içinde bayım bayım bayılırken, öte yanda bayanlar, hiçbir kayda tâbi olmadan, kozalarından fırlamış ipekböcekleri gibi aramızda dolaşıp duruyorlar! Doğrusu buna güç tahammül olunur...

Hani ya, nerde kaldı kadın - erkek müsavatı?..

Herşeyde olduğu gibi, kıyafette de bize benzeseler de, biribirimizden alıp vereceğimiz kalmasa bari...

Bu sıcakta, o ne seresepe, o ne püfür püfür giyiniştir?..

Düşünülse hayatın en ağır yüklerini biz erkekler taşırız. Bari, bir yaz mevsimi içinde; şu elbise yükünü, hafifletsek...

Kravat denilen münasebetsizin bir sıkımlık canı var. İlkin, onu boynumuzdan koparıp atmalıyız.

Sonra da pek sıcak havalarda, hani şu, köprünün üstü macun kıvamını aldığı günler ceketi fırlatmalıyız.

Mümkünse, gömleği bile çıkararak, bir ince ten fanilâsı ile dolaşmanın taraftarlığını güdeceğim amma, düşünüyorum ki, bu bid'atleri lâğvetmeğe kalkışsak, bütün bayanları kendimizle alay ettireceğiz. Sokakta, kendi kıyafetlerile bir erkek gördükleri zaman, kadınlar hemen sağa sola kaçışmağa başlıyacak:

— A zavallı.. Galiba sapıtmış! diyecekler!

Her neyse, yaz geldi ya.. Biz erkekler, hiç birşeyin nimetlerini tadıp, külfetlerine omuz silkenlerden değiliz!

Hoş geldin güzel yaz!.

SALÂHADDİN GÜNGÖR

Edirne Kız San'at okulunun sergisi

Sergiden bir köşe

Edirne (Hususî) — İki sene evvel Edirnede kurulan kız san'at okulu ilk mezunlarını verdi.

Bu münasebetle okulda fevkalâde zarif ve çok ince bir zevkin mahsulü olan bir sergi de vücude getirilmiş ve sergi seçkin davetlilerin huzurile General Kâzım Dirik tarafından açılmıştır.

Okulun büyük salonlarından birini süsliyen bu sergi Cumhuriyet devrinde ehemmiyetle ele alınarak yer yer kurulan san'at enstitülerimizin san'at ve kültür hayatımızda oynadıkları mühim rolü tebarüz ettirmesi bakımından cidden tetkike şayan bir eserdir. Sergide son sınıf talebesi tarafından işlenmiş bluzlar, tuvaletler, gömlekler, yastıklar, pardesüler ve moda kısmında da sun'î çiçek ve şapkaların zarafeti davetlileri hayran bırakmıştır.

İki sene evvel Kâzım Diriğin teşebbüsü üzerine Parti ve Kültür Bakanlığının ve Edirnelilerin yardımile kurulan bu san'at müessesesinden bu sene 80 talebe mezun olmuştur. Ve bunlar başlıbaşına atölye açıp çalıştırabilecek derecede yetişkindirler.

Londra borsasında bir şayia

Londra 15 (Hususî) — Doların yeniden kıymetten düşürüleceği şayi olmuştur. Borsada muameleler altüst olmuştur.

Yugoslavya Başvekili İtalyada

Belgrad 15 — Venediğe kadar zevcesine refakat etmek üzere dün akşam Belgraddan ayrılmış olan M. Stoyadinoviç, birkaç gün Venedikte kalacak ve ihtimal hususî surette M. Ciano'ya mülâki olacaktır.

İktısadî hareketler

Çileklerimizin ihracı kabil mi?

Ötedenberi, gıda maddelerinin en lüksü olan çileğin birkaç senedenberi bollaştığını ve tabiî iktisad kaidesine uyarak fiatlarının da düştüğünü görüyoruz. Eğer yanılmıyorsam, araba içinde dökme olarak bu seneki gibi kilosu on, haydi bilemediniz, on beş kuruştan çilek satıldığını gören İstanbullu yoktur.

Şu bolluk ve ucuzluktan sevinmemiz mi, yoksa müteessir olmamız mı lâzımdır? İşte araştırılmağa ve üzerinde durulmağa değer nokta budur. Bir tahlile girişmeden evvel son zamanlarda Bulgar gazetelerinde çıkmış bir havadisi beraberce okuyalım:

«Bulgaristandan ihrac edilecek ezmesinin ihzarı hakkında bir nizamname neşredilmiştir. Bu nizamnameden maksad, ihrac olunacak malların kalitelerinin matlûba muvafık olarak hazırlanmasını ve hepsinin ayni şekilde ambalâjlanmasını temindir. Çilek ezmelerinde mevaddı ecnebiyenin bulunmaması ve meyvaların on iki saatten fazla bekletilmemesi icab etmektedir. Ambalâj üzerinde malın ambalâj yapıldığı tarihin, malın nev'inin tasrihi mecburidir. Mal İngiltereye sevk edildiği takdirde sıklet rakamlarının İngiliz ölçülerile ifadesi icab ediyor.»

Yukarıki havadise Bulgaristanın yalnız İngiltere ve Almanyaya, 936 senesinde 36,644 kilo çilek ezmesi ihrac etmişken geçen sene ihracatını 60,620 kiloya çıkardığını ilâve edelim.

Bütün bu malûmattan sonra çileklerimizin neden sokaklarda süründüğünü ve sudan ucuz bir fiatla satıldığını bilmem uzunboylu izaha lüzum var mı? Ereğli havzasının çilekçiliğe başladığı günden beri mütemadiyen istihsalin artmasına mukabil istihlâk piyasasında değişme olmamıştır. Bundan üç sene evvel bir müteşebbis firmamızın Almanyaya tayyare ile taze çilek ihracına teşebbüs etmesinden sonra bu yolda yeni hiçbir hareket görülmemiştir.

Çilekçilerimiz bu sene zarar ettiklerinden sızlandılar. Gelecek seneler bunun aksülâmelinin görülmesinden korkulur.

F. G.

Suriyede halkı nasıl soyuyorlar?

İskenderunu müdafaa edeceğiz diye para topluyorlar

Haleb (Hususî muhabirimizden) — Dünyanın en rahat yerlerinden birisi olan Suriye, şu Hatay meselesi çıkalıdanberi pek büyük heyecan içindedir. İşte 5 haziranden beri hemen hergün her tarafta zorla kazan kaldırmak isteniliyor. Sinemacılar icbar olunarak haftada bir iki günün hasılatı «İskenderun müdafaa komisyonu» na verdirilmektedir. Şamda ise sokaklarda çoluk çocuk ellerinde iane kutuları herkese bir rozet takarak para topluyorlar. Bunlar da gene İskenderunu müdafaa komisyonu için..

Ahali birbirine soruyor: Bu paralar nereye gidiyor, kime veriliyor? Cevabını veren ve verebilen yok. Zira, bu paraların İskenderuna filân gittiği şüphelidir. Vakıâ İskenderuna çok para gönderiliyor, gönderiliyor amma, devlet hazinesinden ve bir takım zenginlerden sızdırılan paralardan..

Hatta Fransızların meşhur (Suriye ve Lübnanı Kebir Bankası) bile 15,000 lira vermek suretile İskenderun hukukunu müdafaa işine yardımda kusur etmiyor.

Bu on beş bin Suriye lirasını veren Fransız bankası bu parayı kerhen vermiştir. Zira mahud Şam meb'usu Fahri Bey Elbarudî resmen bankadan bu parayı istemiş, ve banka da Suriyelilere yaranmak, hitama eren imtiyaz müddetini uzattırmak için hemen paraları Fahri Elbarudiye teslim edivermiştir.

Ellücnetü difa an İskenderune yani İskenderun müdafaa komisyonu» isimli acayib cemiyet fırsattan bilistifade habire halkı soymakta devam ediyor.

5, 6, 7 haziran günleri boyuna İskenderun günü sayıldı, paralar toplandı, matemler yapıldı. Fakat bu mateme kimler iştirak etti? Birkaç cahil ve zavallı.. Çünkü bu propagandalara inanacak hiç bir aklı başında adam yoktur. Çünkü millet, bu işi çoktan tarihe gömmüştür. Maamafih birçok gayretkeşler de fırsattan istifade ederek bazı safdil Ermeni ve Arabları, tesçil için kamyonlarla Hataya sevketmekten fariğ olmuyorlar. İşte bugün Suriyede çevrilen entrikalar bu kadar manasız ve lüzumsuzdur.

BEYNELMİLEL PORTRELER:

Beşinci Güstav

– İsveç Kralı –

Yirmi beş pare top; bir vakfe; yirmi beş pare top daha. 16 haziran 1858 de, İsveç ve Norveç Prensesi Sofi'nin dünyaya getirdiği Bernadot ahfadından Prens Güstav'ın doğumu, Stokholm ahalisine böyle haber verilmişti. Bugünkü 16 haziran 1938 de de, ayni toplar, İsveç Kralı Beşinci Güstav'ın seksen yaşını tes'id için ateşleniyor.

Şair bir babanın ve merhameti dillere destan olmuş bir ananın çocuğu olan küçük prens, Fransadan bu şimal memleketine gelen bir hanedana mensubdu. Atası olan Fransız Mareşalı Bernadot'un asası ve altın mahmuzları, Beşinci Güstav'ın çalışma odasında, hâlâ şerefli mevkinii muhafaza eder.

Doğduğu zaman Varmland Dükası unvanını alan prens, 1872 de veliahd olmuş, mesleklerin en zorlusu ve en mektebsizi olan krallığa, babasının tac giyme merasimine iştirakle başlamıştı.

Beşinci Güstav, krallık mesleğini, tebaası arasında, onu tanımak suretile öğrendi. Birçok prensler gibi, sarayın duvarları arasına değil, mektebe gönderildi. Bu demokratça başlangıc, İsveç Kralının bütün hayatı üzerinde kat'î bir tesir yapmıştır.

Babası tarafından ilk defa olarak, mütenekkiren memleket haricine gönderildiği zaman, prens 16 yaşındaydı. 18 yaşında rüştünü ispat ettikten sonra Upsala Üniversitesine girdi. İlk resmî seyahatini de 1878 de yaptı.

Beşinci Güstav'ın hayatını, halkla onun arasındaki içli dışlı denecek kadar yakın temas etrafında örülmüş hikâyelerden mürekkeb ağ kadar güzel anlatan birşey yoktur. İsveç Kralı, hükümdarlığı, etrafa saadet dağıtmaktan ibaret bir vazife telâkki etmiş gibidir.

Nis'te, Beşinci Güstav'a takdim edilen Amerikalı bir genc kadının «çok mültefit, çok kibar, çok sade» bulduğu bu «beyaz fanilâlı yaşlı zat», 80 yaşına rağmen, hâlâ bütün neşesini muhafaza eden ve halkın hizmetinde bulunmaktan zevk duyan bir hükümdardır.

Sarayının kapıları, bütün tebaası için, ardına kadar açıktır ve bu usul pek tuhaf hâdiselere meydan verir.

Tütün almağa parası yetişmiyen ihtiyar mütekaid ona baş vurur; yumurta ticareti yapmak için 60 tane tavuğa ihtiyacı olan fakir kadın ona müracaat eder; tabelâsına pasta ilâve edilmesini istiyen hasta ona rica eder; nişanlısını özliyen bahriye neferi, izin vermesi için ona yalvarır. Beşinci Güstav, bütün bu müracaatleri, neşeli gülüşile karşılar, ihtiyar mütekaide tütün parası; fakir kadına 60 tavuk; hastaya kutular dolusu pasta gönderir; bahriyeli nefere, nişanlısını ziyareti için müsaade verilmesini emrederek mafevkleri hayretler içinde bırakır.

Bu tuhaf vak'alar arasında, bir köylü kadının, Prenses İngrid'e hediye almak üzere, Krala verdiği beş kuron hikâyesi de zikre değer vak'alardandır.

Beşinci Güstav'ın nezaketi darbımesel hükmüne girmiştir. Bir gün, tenis meydanında Kralı fazlaca bekletmek cür'etini gösteren bir kadın hakkında maiyeti erkânının ileri geri sözler söylediklerini işitince:

— Aman, demişti, sakın maçtan evvel kendisine birşey söylemeyiniz. Sinirlendirirsiniz...

İsveç Kralı, teniste, kendisinden daha kuvvetli raketçilere mağlûb olan hiçbir kadını teselliden geri durmamıştır.

Beşinci Güstav'ın nazarında, hükümdarlık vakarile, yüzünü bir ciddiyet maskesi altında gizlemek lüzumu arasında hiçbir münasebet yoktur. Kraliçe Viktorya'nın cenazesinde olduğu gibi, Kraliçe Astrid'in ölümü hâdisesinde de kalabalık ortasında hüngür hüngür ağlamıştı.

Beşinci Güstav'ı, siyasî hayatında da nev'i şahsına münhasır bir hükümdar olarak görüyoruz. Bütün hayatında bağlı kaldığı programı «milletle beraber, vatan için» remzinde mündemic olan İsveç Kralı, memleketin, hükümdarlığa en fazla aleyhtar zümrelerini bile, bir anlaşma zeminine götürmeğe muvaffak olmuştur. İsveç sosyalistleri, memlekette bir cumhuriyet rejimi tesisi icab ettiği takdirde, Cumhurriyasetine Beşinci Güstav'ı getirmekte asla tereddüd etmiyeceklerini söylerler. Bu şerait dahilinde, rejim meselesi etrafında münakaşanın zaid görüldüğü pek tabiidir.

1913 te, Branting, hükümdarın imtiyazları aleyhinde ateş püskürüyordu. 1917 de, Kralın, kendi elile imzalı bir fotoğrafını yazı masasının üstüne yerleştirdi. Ve bu sosyalistin vefatında, cenaze merasimine iştirak eden Kralın, arkasında büyük üniforma olduğu halde, kızıl bayraklardan bir yığın ortasında duran tabutun önünde eğildiği görüldü.

Branting'in vefatından sonra, memleket idaresini eline alan M. Hanson, Kralın en değerli ve en samimî müşaviri olarak altı senedenberi çalışıyor.

Beşinci Güstav, İsveçin demokrasi sahasında tekâmülünü, sükûn ve huzur içinde tahakkuk ettirmekle kalmamış, kiyasetini, Umumî Harbin maceralarından uzak kalmak, Norveçle aralarındaki rabıtayı gürültüsüz halletmek gibi büyük işler başararak da göstermiştir.

İsveç Kralına, şimal memleketlerinin, İsveçin idaresi altında bir konfederasyon halinde toplanması, Finlandiya tacının Beşinci Güstav'ın başına giydirilmesi gibi pek çok kimseleri mestedecek tekliflerde bulunanlar, onun red cevabile, bu teklifleri kendisine tehdidle kabul ettirmek istiyenler, lâkaydisile karşılaşmışlardır. Neticede, zaman Beşinci Güstav'a hak verdirmiştir.

İsveç Kralının en bariz vasıfları arasında sporculuğu başta gelenlerdendir. Şayanı hayret surette genc kalan bu 80 yaşındaki ihtiyar, memleketinin en iyi atıcısı ve en kuvvetli tenisçisidir. Çevikliği ve metaneti, gencleri kıskandıracak derecededir. Merdivenlerden çıkarken, arkadan gelen yaverleri nefes nefese kalırlar; av arkadaşları, ormanlarda, batak lıklarda, ona yetişmekte müşkülât çekerler. Beygire bindiğini görenler, onu mektebden yeni çıkmış, genc bir süvari zabiti zanneder. Ve bütün bu yorucu işler peşinde saatlerce didinen Kralın, bir gün bile yorgunluktan şikâyet ettiği işitilmemiştir.

Beşinci Güstav'ın keyfini en fazla kaçıran şey yaşından bahsedilmesidir. Buna dair güzel bir fıkra anlatırlar. Bir gün, oldukça yaşlı bir kadınla tenis oynıyan Kral, kadına, yaştan bahsetmiş ve:

— İkimizin yaşı yüz otuz ediyor.

Dedikten sonra, yaptığı hatanın derhal farkına vararak şu şekilde tamir etmiştir:

— Ben 100 yaşındayım, siz 30.

Kralın, kendi yaşından kendi bahsettiği ve yaşlı göründüğü ilk defa o gün vaki olmuştur.

Kravatlarını, kostümlük kumaşlarını bizzat seçmek merakında olan Beşinci Güstav'ın, bu intihablarda, hâlâ 20 sene evvelki itinayı ve titizliği gösterdiğini söylemek kâfidir.

Yemekte imsakli, içkide bir kadeh Bordo şarabını tecavüz etmiyecek kadar kanaatkâr, sporda ateşin bir gencden farksız, briçte yenilmez derecede kuvvetli olan Beşinci Güstav'ın en büyük zâfı Türk sigarasına karşıdır. Yemeklerden sonra tellendirdiği bir Türk sigarası, ona, en sevdiği tenis kadar zevk verir.

İkinci zâfının da, bir aşk macerası sonunda evlendiği Prenses Viktorya'nın, 59 yıl evvelki ölümünden sonra olduğu gibi muhafaza edilen dairesine, senede birkaç defa kapanıp, bu sevgili vücudle hayalen derdleşmesi olduğunu söylerler.

Dünyanın bu en dinc ihtiyar sportmeninin vücudünde, en rakik kalblerden biri çarpar.

KISA HABERLER

* BERLİN 15 — Ecnebi bir devletin menfaatine casusluk etmekle müttehim Jorj ve Anna Şviçer adındaki karı koca, idam edilmişlerdir.

* BUDAPEŞTE 15 — Macar sanayi taktirhaneleri, devletleştirilecektir. Sanayi erbabına tazminat verilecektir.

* VİYANA 15 — Beynelmilel Tuna komisyonu, 1938 ağustosunun birinci gününden itibaren merkezini Belgrada nakletmeğe karar vermiştir.

* BELGRAD 15 — Belgradın ilk beynelmilel hava sergisi dün öğle zamanı kapanmıştır. Sergiyi takriben 250,000 kişi ziyaret etmiştir.

* BELGRAD 15 — Kral İkinci Piyer, dün sabah beynelmilel tayyare sergisini ziyaret etmiştir.

* BELGRAD 15 — Başvekil ve Hariciye Nazırı M. Stoyadinoviç, Macar sefiri M. Valdemar dö Alt'ı kabul etmiş ve sefir kendisine veda eylemiştir.

KÖŞE PENCERESİNDEN

Boş emekler

Oğlum, elinde bir mecmua, karşıma dikildi:

— Bakınız baba, dedi, Avrupada ne hünerler, ne marifetler var.

Ve önüme çömeldi, mecmuanın bir sahifesini açtı, bir şişe resmi gösterdi. İçinde üç katlı bir maden ocağı - bütün azametile - yükselip duruyor. Güldüm:

— Boş bir emek, dedim, şu resmi bu şişenin içine işliyen adam, bu iş için sarfettiği zaman zarfında, on cildlik kitab yazabilirdi, yüz dönüm çıplak toprağı güllük haline kordu.

Oğlum biraz somurttu, ikinci bir resim gösterdi ve anlattı:

— Kırk bin kibrit çöpünden yapılma bir keman. Bunu da beğenmez misiniz?

Ben de hafifçe kaşlarımı çattım, ayni hükmü, kelimeleri değiştirerek, tekrarladım:

— Boşuna çekilmiş bir emek. Kırk bin çöpü keman şekline sokabilmek için heder edilen zaman, herhangi bir adamı mükemmel bir keman üstadı yapmağa kâfi gelir.

Çocuğun yüzü büsbütün bozuldu ve eli üçüncü bir resme gitmekle beraber ağzı kapalı kaldı. Ben de resmin yanındaki satırlara göz gezdirdim. Bu resmin, küçük bir çakıdan başka bir alet kullanmamak şartile yaprak sigarası kutularından yapılmış mücessem bir sokak olduğunu ve ihtiyar bir İngiliz tarafından yapıldığını anladım. Öbür marifetli eserler gibi bu da şüphe yok ki bir hüner temsil ediyordu. Fakat kanaatimi değiştirmedim:

— Bu da boş bir emek, dedim, çünkü müsbet bir faydası yok. Sadece israf edilmiş bir vaktin vesikasını teşkil ediyor.

Ve oğluma meşhur fıkrayı anlattım:

— Vaktile bir hükümdarın huzuruna bir san'atkâr getirilir. Herifin hüneri bir çuvaldız deliğinden - üç metre kadar uzakta oturup atmak şartile - yüz dikiş iğnesini geçirmekten ibaretmiş. Hükümdar bu hünerin yapılmasına müsaade eder, sonunda herife üç yüz değnek vurdurur ve üç yüz de lira verdirir. Sahneye şahid olanlar bu işe şaşarak birbirlerine bakışırlarken hükümdar gülümser:

— Şaşırmaya, der, mahal yok. Bir çuvaldız deliğinden şu şekilde yüz iğne geçirmek hünerdir. Ben de bu hüneri gösteren zeki adamı mükâfatlandırdım. Fakat insanlığa, memlekete ve millete hiçbir faydası olmıyan böyle bir işi başarabilmek için günlerce çalışan, kıymetli saatlerini israf eden adam da hayırsızın biridir, cezaya lâyıktır. Bu itibarla da kendisini dövdürdüm.

Oğlum mecmuasını kucaklayıp kös kös giderken ilâve ettim:

— Doktor Koh, verem basilini bulabilmek için tam on dört yıl lâboratuarında uykusuz kaldı. Fakat bu zahmetinin mükâfatını beşeriyetin kıyamete kadar devam edecek olan şükranında buldu. Kuduzun, kuşpalazının, frenginin seromunu bulan, elektriği keşfeden, tayyareyi yaratan dâhiler de bu muvaffakiyetleri elde etmek için yıllarca göz nuru dökmüşlerdir, uzun zahmetlere katlanmışlardır. Lâkin beşeriyet ve medeniyet onları hayırla yâd ederek, heykellerini yaparak, hatıraları önünde eğilerek zahmetlerini ödemeğe çalışıyor. Çöpten keman, sigara kutusundan sokak yapmanın faydası nedir ve bu oyuncakları yaratmak uğrunda sarfolunan emeğe yeryüzünde kim metelik verir?

M. TURHAN TAN

Dünya boks şampiyonluğu için hazırlıklar

Önümüzdeki ay içinde Nevyorkta dünya ağır siklet boks şampiyonluğu için çarpışacak olan Alman Maks Şmeling'le Amerikalı Zenci Co Luiz hazırlıklarına hararetle devam etmektedirler.

Yukarıki resim, şampiyonluk unvanını halen uhdesinde bulunduran Co Luiz'i güç bir vaziyette idman yaparken göstermektedir.

Evlenme kanunu dün Mecliste kabul edildi

Kadınlar 15, erkekler 17 yaşında evlenebilcekler, Mecliste hararetli münakaşalar oldu

[Baştarafı 1 inci sahifede]

den geçecektir ve doktor lüzum görürse izin vermiyebilir. Binaenaleyh, bu cihetin kanunla hiçbir alâkası yoktur. Bugün kabul edilecek şekil, doktorla alâkası bulunmıyan bir mevzudur. Yaş meselesi değildir. Evlenecekler isterse 25 yaşında olsun, ancak doktorun iznile evlenebilecektir.» dedi.

Osman Şevki Uludağ: « — Doktorun buradaki vazifesi yalnız sıhhat şehadetnamesi vermek değildir. Bir prensip meselesi, bir sıhhat meselesidir. Yoksa, ister üç yaşında, ister 70 yaşında olsun. Bu işte tetkik edilecek ve karar verilecek cihet, teklif edilen yaştaki nüfusun evlenebilip evlenemiyeceklerdir.»

Ahmed İhsan, bu işin sıhhî değil, içtimaî ciheti olduğunu ve büyük bir lüzumu yerine getirdiğini anlattı.

Adliye Vekili tekrar izahat veriyor

Adliye Vekili Şükrü Saracoğlu:

«— Adliye bütçesi Meclisi âlide müzakere edilirken evlenme yüzünden zarurî olan yaş tashihlerinin dava şeklinde mahkemelere gelen kısmının her sene 60 bin olduğunu ifade etmiş ve bu davaların, vatandaşların bazılarını mücrim kılan safahatı olduğunu arzetmiştim.» demiştir.

Adliye Vekili lâyihanın mümkün olan süratle Meclise getirildiğini, fakat adliyenin mesele üzerinde çok çalıştığını kaydederek dedi ki:

«— Memleketin muhitini, iklimini, coğrafî şartlarını nazarı itibara alarak öyle bir yaş tesbit ettik ki, bizim kanaatimize göre, memleketimizdeki çağın bir sene üstünüdür. Çünkü istedik ki, kanunlarımız ayni zamanda âmmenin nizamını tanzim etmekle beraber, âmme seviyesini de mümkün olduğu kadar doktor arkadaşımızın ifade ettiği yere yaklaştırmağa yardım etsin.»

Vekil sözlerini şöyle bitirdi:

«— Amma, evlenme yaşile kanunun emrettiği yaş arasında 3 sene, 5 sene gibi farklar kaldıkça, bu kanunların tatbika konulması kendiliğinden müntezi' olur. Bilâkis, bin hileye müracaat ederek, elinden gelenler mahkemeye müracaatle karar alıyorlar. Nihayet şunu da unutmamalısınız ki, köylerde evlenme memurları muhtarlardır. Bunlardan davaların mahkemelere aksettiğini bilmiyorum. Yalnız bildiğim şehirlerdeki mahkemelerimiz senede 64 bin davayı rüyet etmektedir.

Memleket iklimini nazarı itibara aldık. Filî ve hakikî tatbikatı da nazarı itibara aldık. Amma bunlarla da iktifa etmedik. İstedik ki, yeryüzünün diğer memleketlerindeki evlenme çağı ve hadleri nedir? Bunları da bilelim.»

Başka memleketlerde evlenme yaşları

Adliye Vekili, muhtelif memleketlerde kabul edilen evlenme yaşı hakkında izahat verirken şunları da kaydetti:

«— Cemahiri Müttehidenin 48 hükûmetinden 11 inde kadınlar için 14, yedisinde 15, on altı hükûmetinde 16, ve ikisinde 18 yaş kabul edilmiştir. Erkek için ikisinde 15, dokuzunda 16, üçünde 17, yirmi birinde 18, ve yalnız birinde 20 yaş tesbit edilmiştir.

İspanyada Roma ve kilise hukuku hâlâ yaşamaktadır. Kadın için yaş 16 dır. Portekizde 12, Brezilyada 12, şimalî Karolinde 14, Romanyada 15, Fransada 15, Norveçte 15, Belçikada 15, Felemenkte 16, Danimarkada 16, Almanyada 16 dır. Ayni memleketlerdeki erkeklerin yaş haddi şöyledir:

İspanya 14, Portekiz 14, şimalî Karolin 16, Romanya 16, Fransa 18, Norveç Belçika 18, Danimarka 20, Almanya 21 dir.»

Adliye Vekili lâakal şahid olarak da iki üç kişi bulunduğuna göre, her sene bu davaların peşinde işini gücünü bırakıp koşan bir kaç yüz bin vatandaşın da bulunduğunu, bunların da kurtarılacağını söyledi.

Meb'uslar arasındaki münakaşalar

Osman Şevki tekrar söz alarak, takririnin reye konmasında ısrar etti.

Besim Atalay herhangi bir kanun hakikî ihtiyacdan doğarsa, o memleketin ruhuna uygun olduğunu söyledi. Ve işi medreseye düşürmemek lâzım geldiğini ilâve etti.

Osman Şevki — Affedersiniz, Sıhhiye encümeni medrese değildir.

Besim Atalay — Memleketin genişliği meydandadır. Evlenmeyi kolaylaştırmak için çalışmalıyız. Nüfusa ihtiyacı olan bir memlekette bekârları kendi haline bırakmak şöyle dursun, evlenmeyi kolaylaştırmak için kanunlar yapmak lâzımdır ve köylümüzün bünyesi bay doktorun dediği gibi değildir. Evlenebilir. Herşey evlenme aleyhine, herkes evlenme aleyhine. Memleketteki muzır unsurlar Türklüğün çoğalması aleyhine her gün propaganda yapıp duruyorlar. İşte size çikolatadan çıkan bir kâğıdı okuyorum: «Derdin yoksa söylenme, borcun yoksa evlenme!» Bunu memleketin her tarafına dağıtıp çocukların ellerine veriyorlar.

Bundan sonra Osman Şevki Uludağın, kanun lâyihasının Sıhhiye encümenine gitmesi hakkındaki takriri reye kondu, kabul edilmedi. Osman Şevki tekrar söz alarak uzun uzadıya mütalealarda bulundu. Bu suretle marazî aşklara büyük bir yer vermiş olacağını da mütaleaları sırasında kaydederek dedi ki:

— Belki de 60 yaşında bir erkek 14 - 15 yaşında bir kıza talib olacaktır.

Adliye Vekili — Yaş 16 - 17 olursa doksanlığın bunları almasının zararı yok mu?

Doktor Şevki izahatına devam etti. Bu sırada Besim Atalayla aralarında bir münakaşa oldu. Besim Atalay dedi ki:

— Doktor kafasını bu işlerde çok yorduğunu söylüyor. O yormuşsa, benim yormadığım mı anlaşılır?

Osman Şevki — Ben öyle şey söylemedim.

Besim Atalay — Öyle buyurdunuz. Ben buraya değirmen damından gelmedim. Ben de maarif yolile geldim. Eserlerim ingilizce eserlere mehaz oldu. Söyle, senin kaç eserin var?

Osman Şevki — Müsabakaya girersek, benim de bu vadide söyliyeceklerim vardır.

Kanun kabul edildi

Bir müddet daha müzakereye devam edildi. Bundan sonra evlenme çağını erkek için 17 ve kadın için 15 yaş olarak kabul eden kanun lâyihası aynen kabul edildi.

Meclisin bugünkü toplantısında, bu kanundan başka mahrukat kanun lâyihasının, Emniyet teşkilât kanununun bazı maddelerini değiştiren lâyihanın, İzmir vilâyeti turistik yollarının inşası ve noter kanun lâyihalarının da birinci müzakereleri yapıldı.

SPOR

Bu hafta yapılacak şild maçları

Güneş oynamıyor, Beşiktaşla Beykoz karşılaşıyor

Güneşle Beşiktaş takımları arasında yapılıp 3 - 3 beraberlikle biten kar dönfinal şîld maçının önümüzdeki pazar günü tekrarı icab ediyordu. Güneş kulübü, Şeref stadyomunda inzıbatın lâyikile temin edilemediğini ve bazı taşkın taraftarların oyuncularını hasmane muamelelere maruz bıraktıklarını ileri sürerek hakkından vazgeçmiş ve pazar günü sahaya takım çıkarmamağa karar vermiştir. Bunun üzerine, Futbol ajanlığı da Beşiktaşı hükmen galib sayarak dömifinal maçını Beşiktaş ve Beykoz takımları arasında oynatmağa karar vermiştir. Ajanlığın bu hususdaki tebliği şudur:

İstanbul Futbol ajanlığından:

19/6/1938 pazar günü yapılacak maçlar Şeref stadı:

Beşiktaş (B) - Kasımpaşa (A) saat 14.30 hakem Tarık Özerengin.

Süleymaniye (A) - İstanbulspor (A) saat 18 hakem Fahreddin Somer.

Besiktaş - Beykoz (şild) saat 17,30 hakem İ. M. Apak.

Yan hakemleri: Hayri Dericioğlu ve Şevki Çanka.

Not: Bu maçlar esnasında, Beykoz, Hilâl, İstanbulspor, Süleymaniye, Topkapı ve Kasımpaşa kulüblerinin bu yıl kazandıkları kupalar da tevzi edileceğinden ilgili kulüb delegelerinin hazır bulunmaları tebliğ olunur.

Yüzme teşvik müsabakası Modada yapılacak

İstanbul mıntakası su sporları ajanlığının hazırladığı, mevsimin faaliyet programından dün bahsetmiştik. Bu programa göre müsabakaların mühim bir kısmı, bir hayli maddî yardımlarla vücude getirilen Şeref stadyomundaki pisinde yapılacaktı. İnşaatta yirmi beş metrelik nizamî uzunluk biraz fazla kaçtığından bunu kısaltmak lâzım gelmiş, tahsisat bulunmadığından buradaki müsabakalar Moda deniz hamamının yüzme havuzuna alınmıştır. Su sporları ajanlığının, birincisi tehri edilen, yüzme teşvik müsabakalarının ikincisi hakkındaki tebliği şudur:

Su sporları ajanlığından:

Yapılan program mucibince 19/6/938 pazar günü yüzme ikinci teşvik müsabakasının saat 14 te Moda havuzunda yapılacağı tebliğ olunur.

Halkevi sporcularını davet

Eminönü Halkevinden:

Evimiz muhtelit takımının 19/6/938 pazar günü Beşiktaş Şeref alanında maçı olduğundan aşağıda adları yazılı oyuncuların o gün saat (9) da sahada bulunmaları.

Alemdar: Sudi, Süleyman, Mahmud
Demirspor: Cihad, Osman, Hamid
Lânga: Raif, Kâmil, Necib
Altıok: Alâeddin, Fikret, Murad, Osman
Akınspor: Fehmi, Raif
Bozkurt: Naim.

Bükreş askerî müzesinde yangın

Bükreş 15 — Bu sabah saat 7 de askerî müzede yangın çıkmış ve müzenin çatısile tavanı kâmilen yandıktan sonra ateş saat 10 da söndürülmüştür.

Yangın esnasında Harbiye Nazırile nezaret erkânı yangın mahalline gelerek bunlardan bir kısmı hayatları pahasına olarak içeri girmişler ve fevkalâde tarihî kıymeti olan eşyayı her ihtimale karşı dışarı çıkarmışlardır.

20 sene Fransada kalan Türk çocuğu

Tek kelime türkçe bilmiyen bir Türk genci memlekete döndü

20 senelik hasretten sonra memleketine kavuşan Figani

Umumî Harbden evvel ihtısas yapmak üzere Parise giden ve orada Marsel ismin de bir Fransız kızile evlenerek memlekete dönen Aziz isminde bir doktorun bu rada bir çocuğu dünyaya gelmiş, fakat bir müddet sonra doktor ölmüştür.

Doktorun Fransız karısı, kocasının ölümünden sonra, henüz iki yaşında bulunan çocuğile beraber, Pariste bulunan ailesinin yanına gitmiştir. Bu kadın, Pariste bir komiserle evlenmiş, ondan da iki çocuğu olmuştur. Marsel, yeni kocasından olan diğer iki çocukla beraber, merhum doktorun Figani ismindeki çocuğunu tam bir Fransız terbiyesine göre büyütmüştür. Marsel, Fransız kocasından ayrılmış, Cezayire gitmiş, çocuklarını da beraber götürmüştür. Figani, Cezayirde lise tahsilini bitirmiş ve geçen sene Ticaret mektebinden birincilikle diploma almıştır.

Merhum doktor Azizin memleketimizdeki akrabaları, bu çocuğu bulmak için senelerdenberi uğraşmışlardır. Bir çok yerlere başvurulmuş, müteaddid şehirlerde araştırmalar yapılmış, nihayet merhum doktor Azizin kardeşinin oğlu Feridun Demokan bu işi üzerine alarak Marsel'i ve Figaniyi Cezayirde bulmuştur.

Feridun Demokan, Figani ile muhabere etmiş ve Türkiyeye gelmeğe davet eylemiştir. Figani, Fransa hükûmeti tarafından askere alınmak istendiği halde, kendisinin Türk olduğunu söyliyerek bu talebi kabul etmemiş ve Cezayirden Parise giderek amcazadesile görüşmüştür. Figaninin Türkiyeye gelebilmesi için kendisine pasaport verilmesi hakkında Dahiliye Vekâletine müracaat edilmiş ve çocuğun doğum yeri olan Alâiyeden nüfus kaydi bulunmuş ve pasaport verilmiştir.

Yirmi senedenberi Fransada bulunan ve tek kelime türkçe bilmiyen bu halis Türk çocuğu dün sabahki Avrupa trenile şehrimize gelmiştir. Kendisile görüşen bir muharririmize:

«— Annemden ayrılmaklığıma rağmen öz memleketime geldiğimden dolayı büyük bir sevinc içindeyim. Kısa zamanda memleketimin dilini öğreneceğim ve sonra Türk ordusunda askerlik vazifemi ifa edeceğim.» demiştir.

İngilterede millî müdafaa istikrazı

Londra 15 (Hususî) — 80 milyon sterlinlik yeni millî müdafaa dahilî istikrazı bu sabah açılmış ve halkın gösterdiği büyük rağbet neticesinde öğleyin tamamen kapanmıştır.

BİR SAATİN DOGRULUGU İÇİNDEKİ 175 PARÇA ALETİN UMUMİYETLE MÜKEMMELEN HAREKETİNE TABİDİR

REVUE SAATİNİN bütün yedek aksamı bulunduğu için tamirinin kolay olması bütün saatçilerce malûmdur.

Fabrika kendi icadı olan bir makine ile ihtirai olan saatlerin bir saniyenin yüzde, binde birine kadar ayarını öl - çebilir.

İşte böyle fennî alât ve mükemmel bir kontrol sayesinde, presizyon dere - cesinde nadir geçilmiş REVUE SAATLERİNİ vücude getirmiştir.

Bir REVUE SAATİ alan herkes, cidden zikıymet bir eşya sahibi olur.

REVUE Saatları

Tanınmış saatçilerde arayınız.

REVÜE fabrikalarının satış deposu: İstanbul Bahçekapı, Taş Han 22, Telefon: 21354.

Satılık kârgir ev

Cağaloğlu, Mengene mahallesi, Arifipaşa sokağında kârgir 4 oda, banyo, havagazi ve bütün teferrüatı tamam mücedded bir ev satılıktır. Öğleden sonra İçindekilere müracaat.

İstanbul asliye 3 üncü hukuk mahkemesinden:

Beyoğlu Yeniçarşı eski Çiçekçi sokak 28 No. da mukim Armanuhi tarafından ayni adreste oturan Misak oğlu Vahan aleyhine mahkememizin 938/310 numaralı dosyasile açılan feshi nikâh davasının tahkikatı sırasında: Müddeaaleyhin ikametgâhı meçhul olması hasebile ilânen tebliğat yapıldığı halde tahkikat günü mahkemeye gelmediğinden hakkında gıyab kararı bilittihaz beş gün zarfında ilânen tebliğine ve müddei Armanuhi boşanma istediğini söyliyerek bir de ıslah arzuhali vermiş olmakla bu cihetin ilânnameye dercine ve tahkikatın 12/7/938 salı saat 14 e talikına karar verilmiştir.

Mumaileyh Vahanın mezkûr gün ve saatte mahkemeye gelmesi veya bir vekili kanunî göndermesi ve aksi takdirde gıyabında tahkikat ve muhakemeye devam olunarak bir daha mahkemeye kabul olunmıyacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (8417)

Tashih

15 haziran 938 tarihli ve 5060 numaralı nüshamızın 9 uncu sahifesinde 1 ve 2 nci sütunlarında Prevantoryum ve Sanatoryom direktörlüğüne aid ilânın 5 inci satırındaki yirmi bin kilo ekmek sehven iki bin, keza aynî satırda iki bin lira sehven yirmi bin lira şeklinde yazıldığından keyfiyet tashih olunur.

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma, nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Edirne İcra Memurluğundan:

Edirnenin Dilâverbey mahallesinde mukim iken İtalyanın Milâno şehrinde Viya Volteru No: 4 te zahire ticaretile iştigal etmekte olan ve orada bulunmıyan ve adresi meçhul kalan Hayım oğlu Avrama:

Edirnenin Hasanpaşa mahallesinde 63 numaralı evde mukim iken 23/5/934 tarihinde ölen tüccardan Bohor oğlu Hayım Gerona yedi yüz lira mukabilinde ipotek ettiğiniz Sal iskelesindeki mağaza hisseniz Hayım Geronunun ölümü ile bu borcu mirasçılara intikali ve mirasçılardan Leya ve Bohorun Türk vatandaşlığından iskatı dolayısile bunlara aid ipotek hisselerinin hazinece tasfiyesi Heyeti Vekile kararı iktizasından bulunduğundan İcra dairesince Sulh mahkemesinin bu hususdaki kararı mucibince mezkûr mağazanın tamamına 1500 lira kıymet takdiri ile satılığa çıkarılmış olduğundan ipotek borcumuzun ödendiği veya imhal edildiği hakkındaki itirazımızı bildirmek üzere Edirne İcra tetkik merciince kırk gün müddetle ilânen tebligat yapılmasına 8/6/938 tarihinde karar verilmiş olduğundan bu hususa aid itirazımızın şifahî veya tahrirî olarak Edirne İcra dairesine bildirilmesi lüzumu ve aksi halde esnai satışta vaki olacak hiç bir itirazın kabul ve tetkik edilmiyeceği ilânen tebliğ olunur. (3582)

Son sistem ELEKTA

Kıymetinden aşağıya satılan GRAMOFONLAR

Türkiyenin her yerine teslim 15 liraya

Siparişler günü gününe gönderilir.

Gramofon bedelleri posta ile de gönderilebilir.

NİHAT IŞIK

Radyo Gramofon ve plâk mağazası Sirkeci No 37

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden:

Ankara ve İnönünde bulunan Türkkuşu mensublarına yaptırılacak gömlek ve kravatlar eksiltmiye konulmuştur.

Mensubların adedi 55, yaptırılacak gömlekler ikisi hâki ve ikisi beyaz olmak üzere dörder adetten 220 tanedir. Ayrıca 110 tane siyah ve 110 tane beyaz kıravat yaptırılacaktır.

Beyaz gömleklere 250, hâki gömleklere 300 kuruş fiat takdir edilmiştir. Kravatların tanesi 30 kuruştur. Bu fiatlar Ankarada Kurumda teslimdir.

İhalesi 22 haziran 1938 çarşamba günü saat 15 te Ankarada Türkkuşu Genel Direktörlüğünde yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte vesaik ve 50,33 liradan ibaret ilk teminatlarile birlikte müracaat etmeleri, buna aid şartname ve kumaş nümunesinin hergün Türkkuşu Genel Direktörlüğünde görülebileceği ilân olunur. (3592)

KALB KALBE KARŞI

Tefrika: No. 41 — **Nakleden: Kemal Ragıb**

— Canınız ne isterse onu yapınız; başımı çevirip de bakmam bile... Beğendiğiniz kadınla konuşunur, gülünüz, eğleniniz... Bahçenin karanlık köşelerinde isterseniz saklambaç oynayınız!.. Hiçbirine karışmam!.. Fakat yalandan, yalancılıktan pek iğrenirim. Yapıp edip de sonra bana burada gösterişe kalkarsanız işte buna dayanamam!..

— Gösteriş mi, ben mi gösteriş yapmışım?..

— Kalabalıktan hoşlanmazmışsınız; yok bilmem, biraz daha kalsanız büsbütün bunalacakmışsınız... Şimdi gelip de bana bu ağzı kullanmak gösteriş değildir de nedir?.. Demin o şırfıntı kadının yanında iken hiç de öyle bunalmışa benzemiyordunuz!.. Karşınıza çıkıp da, haydi biraz dolaşalım, demeseydim acaba bu akşam o beğenmediğiniz kalabalıktan ayrılır mıydınız?.. Olsa olsa şimdi burada benim yanımda sıkılıyorsunuz, değil mi?.. Haydi, buyurunuz... Ben yalnız başıma da dolaşırım. Siz de eğlencenize geç kalmayınız... Hemen o kibar hanımefendinin yanına koşunuz!..

— Rica ederim, neler söylüyorsunuz?. Kimin için söylüyorsunuz?..

— Öyle ya, hangi birinin... Tanıdıklarınız arasında böyleleri o kadar çok ki... Fakat bu akşamki hepsinden baskın çıktı. O, saçlarını yumurta sarısına boyamış, gözlerine de kat kat sürmeler çekmiş kadın...

— Ha... Şu... Muazzez...

— Adı ne olursa olsun, onu sormuyorum size ...İşinize de karışmam amma karşıma geçip de fazilet taslamayınız!....

Feridun gülmeğe başladı. Perihan büsbütün hırçınlaştı:

— Bir de gülüyorsunuz!.. Bu kadarına şaştım, doğrusu...

— Gülüyorum, çocukça şeyler düşünüyorsunuz da ondan ...Bu kadınla benim aramda bir şey olabileceğini nasıl aklınıza getiriyorsunuz, ona şaşıyorum.

— İftira etmiyorum ya... Neler konuştuğunuzu kulağımla duydum; nasıl konuştuğunuzu gözümle gördüm. Bir kadının bir erkekle bu kadar senli benli konuşabilmesi için.....

— Muazzez, öyle kadınlardandır ki herkesle senli benli konuşur. Zaten, onu görür görmez, ne olduğunu siz de anlamışsınızdır. Dün geceyi beraber geçirdiği bir erkeğe de sen der; daha bugün tanıştığı bir yabancıya da... Bunlar herkesin kadınıdır, gene de hiç kimsenin olamıyan kadınlardandır.

— Tebrik ederim, çok kibar ahbablarınız var. Hele bununla pek eskiden tanıştığınız anlaşılıyor... Üstelik, evli olduğunuzu da saklamanıza bakılırsa...

— Demek ki bizi enikonu dinlediniz? Benim aile hayatım, böyle kadınların ağzına yaraşmaz da onun için söylemedim. Ona hesab vermeğe borclu değildim. Evlendim mi, hâlâ bekâr mıyım, ona ne diye anlatayım?..

— Anlatsanız ne çıkar?. Ondan bir korkunuz mu var?...

— Size gene söylüyorum. Bu kadınla benim aramda hiçbir şey yok... Ne olmuşu var, ne de olacağı... Onun için nesinden korkayım. Muazzez, belki siz de adını duymuşsunuzdur, bizde artist geçinen kadınlardan... Biraz yüzüne bakılacak kadar güzelliği var, biraz da istidadı... Onun için bizim tiyatro hayatında en çok tanınmış, en çok sivrilmiş bir kadın... Ağabeğim Mahir Mecdi, arasıra piyesi de yazar. Bu kadın da onun piyeslerinde birkaç defa başrolleri oynadı. Oradan tanıyorum.

— Sizi bu kadar göreceği geldiğine göre benimle evleninciye kadar, pek sık, geceli gündüzlü görüşüyormuşsunuz, demek...

— Hep o tiyatro işleri için... Arasıra artistler, müellifler toplanırlar; hep bir arada eğlenirler. Ben de..... Ağabeğim de beni, hemen her zaman beraber götürürdü. İşte bu... Evlendiğimi söyliyeyim de gitsin arkadaşlarına anlatsın, gelecek haftaya hepsi buraya toplansınlar, ziyafet isteriz, diye asılsınlar, iyi bir şey mi sanki?..

Perihanin öfkesi birdenbire düştü. Feridunun sesinde öyle inandırıcı bir pürüzsüzlük vardı ki yalan söylemediğini o da anladı. Birdenbire yumuşamış gibi görünmek de istemedi:

— Ne de olsa, bu kadar kalabalığın içinde, böyle kadınlarla ortaya çıkmasanız, daha iyi olur, sanırım. İkimizi de tanıyanlar var...

— Doğru... Fakat, yanıma geldiği zaman kaçamazdım ki... Sizinle beraberken böylelerine selâm bile vermediğimi görüyorsunuz...

— Demek ki bütün tanıdıklarınız ya saçı sakalı uzamış şairler, filozoflar, yahud da böyle boyalı bebekler öyle mi?..

Feridun sesini çıkarmadı. Bu da bu kadarla kapanmış oldu.

— 12 —

Gene bir akşam yemekten sonra gezmeğe çıktılar. Dile yakın bir yerde salaş kazinoların birinde kır balosu vardı. Oradan geçerken Perihan:

— Haydi, girelim...

Dedi. Feridun da ister istemez boyun eğdi. Daha erkendi. Kalabalık bastırmamıştı. Birçok masalar boş duruyordu. Kapıdan içeriye girer girmez Perihan, sanki birini arıyormuş gibi, bakındı... Masaların birinde bir kadınla üç dört genc oturuyordu. Kadın öyle yapmacıklarla kırılıp dökülüyor, o kadar yüksek sesle gülüşüyordu ki içeriye girenlerin hepsi bir kere durup onlara bakmaktan kendisini alamıyordu. Perihan, yürüdü. Onların hemen yanıbaşındaki masaya geçti, oturdu. Feridun, can sıkıntısını belli etmemek için kendini güç tutuyordu. O da karısının karşısındaki sandalyeyi çekti.

Arkalarındaki masadan hep öyle fısıltılar, sonra da ikide birde çılgın gülüşmeler geliyordu. Boş bulundu, oraya doğru baktı. Kadın da yanındakilerle konuşmayı bıraktı. Gülümsedi. Feridun kendi kendine söylenir gibi:

— Bu da kim böyle?..

Dedi.

— Tanımıyor musunuz, sanki?..

— Nereden tanıyacağım?..

— Ustalığınıza şaşıyorum, doğrusu... O kadar soğukkanlısınız, sırası gelince kendinizi o kadar iyi tutuyorsunuz ki...

— Bu iltifat gene neden icab etti?... Boş bulundum, arkama dönüp baktım diye mi?... Ne bileyim, çok gülüyor, çok gürültü ediyor da, merak ettim.

— Belki o da kendini size duyurmağa çalışıyor!...

— Bana mı?...

— Öyle ya... Hâlâ tanıyamadınız mı?.. Sizinkilerden, a canım!..

(Arkası var)

Plânörle yapılan dünya rökoru

Türkkuşu muallimlerinden Âli Yıldızın İnönü yüksek yelken uçuşu kampında, plânörile havalanarak 14 saat 20 dakika süren bir uçuş yaptığını, bu suretle 13 saat 59 dakikalık dünya rökorunu kırdığını sevincle bildirmiştik. Bundan başka Türkkuşu öğretmen namzedlerinden Cemal Aytaçla arkadaşı Rasim de bir dünya ikinciliği kazanmışlardır.

Yukarıdaki resim, kahraman uçucularımızı göstermektedir. Ortadaki tayyareci, Âli Yıldızdır.

Gureba hastanesinde fennî bir müsamere

Gureba hastanesindeki fennî müsamereye iştirak eden doktorlarımız

Dermatologlar cemiyeti, bu sene son içtimaını, Prof. Talât Çamlının şerefine Gureba hastanesinde yapmıştır.

Bu toplantıya, Ankara Nümune hastanesi dermatoloji profesörü Marchionini, Tıb Fakültesinden Prof. Obern - dorfer, Prof. Braun, Prof. İgersheimer ve Schwarz, Gülhane seririyatından Prof. Niyazi Gözcü ve Fakültenin bir kısım doçentleri ve memleketimizin maruf eski dermatologları iştirak etmişlerdir.

Alman lisesinin 70 inci yıldönümü

Alman lisesinin 70 inci yıldönümü münasebetile dün yapılan merasim

Dün, Alman lisesi ve Ticaret mektebinin 70 inci yıldönümü kutlulanmıştır. Merasime kalabalık bir davetli kütlesi huzurunda İstiklâl marşımızla başlanmış, lisenin müdürü Şöman tarafından mektebin 70 yıllık mesaisi hulâsa edilmiştir.

Mekteb müdürünün nutkunu müteakib mektebin idare heyeti reisi ve Doyç Bank direktörü Fost da kısa bir konferans vermiş, ilim hayatına kendilerini vakfeden, muallimlerin mesaisini şükranla kaydetmiştir. Bundan sonra diploma tevzi edilmiş ve 7 talebeye mekteb idaresi tarafından kıymetli kitablar hediye edilmiştir.

Diploma tevziinden sonra keman ve piyano ile mektebin küçük talebeleri tarafından şarkılar söylenmiş, merasime saat altıya doğru nihayet verilmiştir.

Macaristanda yıldırımdan 19 kişi öldü

Budapeşte 15 — Dün gece bütün Macaristanda çok şiddetli fırtınalar çıkmış ve 19 kişi yıldırımdan ölmüştür. Maddi hasar oldukça mühimdir.

Budapeştenin Neupeşt mahallesinde 103 evi su basmıştır. Matra dağı eteklerinde birçok nahiyeler tamamile su altında kalmıştır.

Türk tütüncülüğü üzerinde bir hasbihal

[Başmakaleden devam]

Bu vesile ile memleketin tütün mahsulü üzerinde bir kere daha durmaklığımız asla fazla görülemez. Tütünün millî ekonomimizle beraber devlet finansımızda işgal ettiği mevki çok büyüktür, ve bu mevki bilhassa Cumhuriyet devrinde çok büyümüştür. En iyi tütün mıntakalarının elimizde bulunduğu İmparatorluk devrine nisbetle Cumhuriyetin Millî Misak hududları içinde hem daha çok, hem daha nefis tütünler yetiştirmeğe muvaffak olduk. Tütünün devlet haznesine temin ettiği varidat hissesi ise bütçemizin sekizde dokuzda biri derecesine yükselmiştir.

Dünya iktısadî vaziyetinin Umumî Harbden doğarak hâlâ devam eden düzensizliği içinde dünyada tütün plâsmanlarımız her zaman muttarid bir kolaylıkla yürümüyor. Buna rağmen Türk tütünleri şöhret ve kıymetlerini muhafaza etmekte ve bazan zorluklarla olsa da adım adım yer kazanmaktadır. Bu işe devlet ehemmiyet veriyor ve İnhisar İdaremiz bu hususta kendisine düşen vazifeleri azamî gayret ve itina ile görüp gidiyor. Herşeyden önce bu meşkûr ve tam yerinde mesaiyi takdir etmek ve onda ısrarla devamı temin için de bu mesaiyi teşvik eylemek lâzımdır.

Haricde yeni yeni pazarlar elde etmek ve mevcudlarının daha verimli işlemesini kolaylaştırmak için yapılacak işler vardır ki Cumhuriyet rejimi kuruldu kurulalı devlet İnhisar İdaremiz bu yolda yürümeğe çalışmaktan hâli değildir. Bununla beraber gittikçe artan bilgimizin gittikçe artacak cesaretlerimizle teyid olunmasını istiyebiliriz. Türk tütününün dünya piyasasında mevki tutmasını temin hesabına ne fedakârlık ihtiyar olunsa yeri olacağına kat'iyetle kaniiz. Kendimiz reklâm yapmakta henüz kâfi derecede terakki etmemişsek harmanlarına tütünlerimizden ehemmiyetli nisbetler karıştıran firmaların reklâm masraflarına kısmen olsun iştirak edebiliriz. Dünya piyasasında Türk tütününü plâse eden gayretli adamlara ve bilhassa kendi vatandaşlarımıza yardım etmeliyiz. Dünyada Türk tütününü plâse edecek salâhiyetli vatandaşların adedleri nekadar çoğalırsa bu güzel mahsulümüzün memlekete getireceği faydalar o kadar çok olacaktır.

Dahilî imalâtımıza gelince bunda da hergün daha itinalı davranmak lüzumunu bir defa daha ve daima tekrar etmek asla yersiz sayılamaz. Tütünün çıktığı memleketteki tütün mamulâtı kendi başına bir reklâm teşkil edecek veçhile nefis ve zarif olmalıdır. Ve nihayet tütün yetiştiricilerimiz işlerinde şevkle devam edebilmek için emeklerinin mükâfatını almalılardır. Hele bunların içinde Hendekliler gibi hemen hepsi denilecek büyük çokluğu çoluk çocuklarile birlikte çalışan küçük çiftçilerden mürekkeb olanlar daha ziyade sahabete lâyıktırlar.

İşte Hendeklilerin mektubları vesilesile kısa bir hasbihal ki maksadı hepimizin dikkatini bir daha tütünün ziraatile beraber alım satımı üzerinde toplamaktan ibarettir.

YUNUS NADİ

İngiliz kabinesinin dünkü toplantısı

Londra 15 — İngiliz kabinesi, M. Çemberlayn'in riyasetinde toplanmıştır. Kabine, bu toplantısını dahilî ve haricî meselelerin gözden geçirilmesine tahsis etmiştir.

İranla Mısır arasında sıhriyet

İran Veliahdi ile Prenses Fevziyenin düğünleri gelecek sene yapılacak

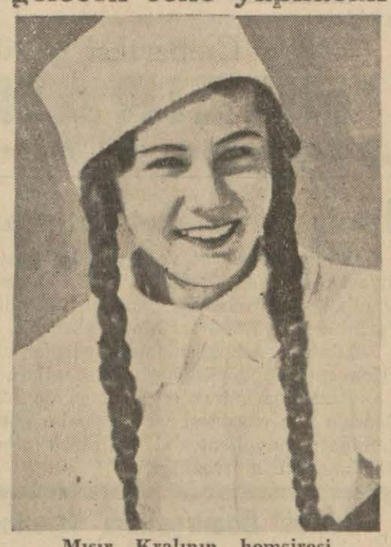

Mısır Kralının hemşiresi Prenses Fevziye

İran Veliahdi Prens Mehmed Rıza Pehlevi ile Mısır Kralının hemşiresi Prenses Fevziye arasında bir izdivacın takarrür ettiğini yazmıştık. Son alınan haberlere göre, Tahranda yapılacak olan düğünün teferruatını kararlaştırmak üzere Kahireye İrandan bir heyet gelmiştir.

Yüksek şahsiyetlerden mürekkeb olan bu heyet, çok kıymetli hediyeleri hâmil olarak İrandan otomobille yola çıkmış ve Bağdadda biraz durduktan sonra tekrar yola devam etmiştir. Yirmi beş büyük havul dolduran düğün hediyeleri arasında en kıymetli şey, Basra körfezinde şimdiye kadar bulunan incilerin en büyüğü olan gayet iri bir incidir. Şahinşah da, Kral Faruka, zümrüdler ve yakutlarla süslü, tarihî bir kılıç hediye etmiştir.

Prenses Fevziye önümüzdeki teşrinisanide on yedisine, nişanlısı da, ondan bir kaç gün evvel on dokuzuna basacaktır. Nişanlılar biribirlerini henüz görmemişlerdir.

Düğün tarihi henüz tesbit edilmemiştir. Prensesin, annesinin arzusu üzerine, Tahrana ancak 1940 senesinde gideceği söylenmişse de, son günlerde dolaşan şayialara göre, önümüzdeki senenin ilk aylarında düğünün yapılması takarrür etmiştir.

Nikâh Kahirede akdedilecek, Şahinşah bu vesile ile bizzat Kahireye gelecektir. Mısır Kral ailesinin de düğün için Tahrana gitmesi ayrıca mukarrerdir.

Şahinşahın Mısırda ikametine tahsis edilecek olan Antonyadis sarayı hummalı bir faaliyetle tezyin edilmektedir. İran Şahının, Mısır seyahatinden istifade ederek, müslüman devletler arasında iktısadî elbirliği projesini de tahakkuk ettireceği söylenmektedir.

Berlinde tevkif olunan Yahudiler

Londra 15 (Hususî) — Berlinde yüz kadar Yahudi evlerinde tevkif edilmiştir. Kaçakçılık yaptıkları söylenen mevkuflar hudud haricine çıkarılacaktır.

Yeni bir karar

Berlin 15 — Almanya Dahiliye Nezareti müsteşarı Dr. Stukat'nın, Alman hukuk akademisi mecmuasında bildirildiğine göre, Alman ana babadan doğacak Yahudiler, bundan böyle Alman tebaası telâkki edilmiyecek ve bunların hiçbir milliyeti olmıyacaktır. Diğer taraftan, Yahudiler, izdivac yolu ile de Alman tebaalığını alamıyacaklardır.

Yahudiler Mısıra da sokulmuyor

Kahire 15 — Dahiliye Nazırı âyan meclisinde yaptığı beyanatta Yahudilerin Mısıra muhaceretine mâni olmaları için hudud karakollarına kat'i emirler verildiğini söylemiştir.

Kastellon cephesinde şiddetli muharebeler

Frankist tayyareler Valansiya ve Alikanti bombaladılar, bir Fransız gemisini de batırdılar

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Kastellon cephesinde, kıt'alarımız, hareketlerine devam etmiş ve Figuerola köyü ile bu köyün garbindeki müteaddid mevzileri ve cenubdaki bazı tepeleri zapteylemiştir.

Kordu cephesinde, bazı köyleri ele geçirerek ilk hatlarımızı ayni hizaya getirdik.

Kastellon mıntakasında şiddetli muharebeler

Madrid 15 — Kastellon mıntakasında çok şiddetli muharebeler olmaktadır. Bariyor'dan gelen ve mühim asker ve levazımla hücum eden asiler Sanmato yolu boyunca ilerilemeğe teşebbüs etmektedir. Cumhuriyetçiler şiddetli mukabil taarruzlarda bulunarak asileri sahil boyunda işgal ettikleri bazı noktalarda ric'ate mecbur kılmışlardır.

Teruel vilâyetinde Valverdo civarında asiler 40 kadar avcı ve bombardıman tayyaresinin yardımile şiddetli taarruzlarını tekrar ederek Kamerana yoluna hâkim olan tepeleri ele geçirmeğe çalışmışlardır. Hükûmetçi kuvvetler düşmanın müteaddid taarruzlarını ağır zayiatla püskürttükten sonra kahramanca bir mukavemet göstererek ric'at etmişlerdir.

Valansiya limanında bir Fransız gemisi batırıldı

Valansiya 15 — Frankistlerin tayyareleri, saat 12,45 te limanı bombardıman etmişlerdir. Bir bomba, Goluva adındaki bir Fransız gemisine isabet ederek gemide bir rahne açmış ve gemi su almağa başlamıştır. Mürettebat, geminin batmasına mâni olmağa çalışmaktadır. Telefat yoktur.

Alikant'ın bombardımanı

Valansiya 15 — Frankistlerin dört bombardıman tayyaresi, saat 9,30 da Alikant'ı bombardıman etmiştir. Bu tayyareler, kırk bomba atmışlardır. Bu yüzden 17 kişi yaralanmış ve bazı evler harab olmuştur.

Diğer taraftan Frankistlerin tayyareleri Valansiya civarını ve limanını da bombardıman etmişlerdir. Tayyare dafii bataryalar, faaliyete geçerek tayyarelerin hedeflerine isabetli endahtlar yapmalarına mâni olmuşlardır.

Barselona 15 — Dün, Kastellon mıntakasında esir edilmiş olan iki Alman, muntazam kıtaata mensub bulunmuyorlardı. Bu esirler, tank teknisiyenleridir.

Kastellon'u Alman gemileri mi bombardıman etti

Londra 15 (Hususî) — Havas ajansına göre, bugün Kastellon'u bombardıman eden zırhlılar Alman zırhlılarıdır. Ayni ajans birkaç gün evvel torpitolardan mürekkeb bir Alman filotillâsının Cebelüttarıkı geçtiğini ilâve etmektedir.

Bu haber, başka hiçbir membadan teyid edilmemiştir.

İngiliz gemileri gene bombalandı

Londra 15 — Deyli Ekspres'in hususî muhabiri tarafından Alikant'ta yapılmış olan tahkikattan anlaşıldığına göre, her zamanki tayyare olan bir Frankist tayyaresi İngiliz ticaret gemilerini bombardıman etmiştir.

Türk - Rumen ticareti

[Baştarafı 1 inci sahifede]

alacakları vardır. Tediye zorluklarını ortadan kaldırmak suretile iki komşu memleket arasındaki ticaret münasebatının inkişafını temin için mübadele usulünü tatbik etmeği düşünüyoruz. Meselâ Romanya Türkiyeye petrol, benzin, kereste ve ziraat makineleri verebilir. Buna mukabil Romanyanın muhtac olduğu bakır, kömür, pamuk gibi emtia da Türkiyeden temin edilebilir. Bu suretle iki memleket arasında mal mübadelesi yapmak kabil olacaktır.

Komşu Romanya dururken, Türkiyenin uzak memleketlerden kereste alması ticaret bakımından doğru bir hareket değildir. Zira Lehistan kerestesi muhakkak daha pahalıya malolur.

Buna mukabil Romanya ise muhtac olduğu senevî 10 bin ton bakırı Amerika gibi uzak memleketlerden temin etmektedir. Halbuki aramızda mübadele usulü tatbik edildiği takdirde, Türkiye muhtac olduğu petrol, benzin, kereste gibi malları doğrudan doğruya Romanyadan, Romanya ise başka piyasalardan ve üçüncü elden satın aldığı ve aralarında Türk malı da bulunan pamuk, manganez, bakır, kömür gibi emtiayı doğrudan doğruya Türkiyeden temin edebilecektir.

Yarın akşam Ankaraya giderek bu mesele hakkında alâkadar makamlarla temaslarda buluncağız. Bu temaslar müsaid netice verdiği takdirde, Romanya ticaret odaları umum reisi ve eski Maliye Nazırı M. Viktor Slavesku'nun riyasetinde Bir Rumen heyeti Türkiyeye gelerek bir anlaşma akdine çalışacaktır.

Romanya tüccarları Türkiye ile iş yapmayı şiddetle arzu ettiklerinden, mübadele usulü esas itibarile kabul edilirse, Türkiyeden senevî 20 milyon lira kıymetinde mal almak imkânı hasıl olacaktır.»

Kadın ve moda

Pariste her sene yapılmakta olan «su bayramı»nda deniz ve plâj kıyafetleri teşhir olunmaktadır. İşte bu senenin mayolarından güzel bir nümune.

Kahirede Filistin için nümayiş yapanlar

Kahire 15 — Müslüman gençliği cemiyetinin bir içtimaının sonunda bilhassa Filistinli talebeden mürekkeb olan bir grup, sokaklarda: «Filistin, Arablarındır» diye bağırmak suretile bir nümayiş yapmışlardır. Zabıta, 38 nümayişçiyi tevkif etmiştir.

Holivut... Böyledir işte

Büyük Hikâye: 7

Yazan: *Viki Baum*
Türkçesi: *Cevad Sadık*

— Onu gönderen Füller'dir, Elen onda seksepl bulduğunu söylemiş.

Dediğini duydu. Operatör:

— Belki Madam Füller'in bir bildiği vardır, dedi.

— Herhalde bu sefer yanılmıştı.

Ferdinan sallanaraktan kapıdan çıktı. Mis Pemberton onu bekliyordu. Genc kız gayet tatlı ve davetkâr bir sesle:

— Arabam tamirde, dedi. Beni evime kadar götürmek lûtfunda bulunur musunuz?

Ferdinan ona sisli gözlerle baktı:

— Ben otobüsle gideceğim.

Ve genc kızı beklemeden uzaklaştı.

***

Füller, Arfilm stüdyolarının rejisörüne telefon ediyordu.

— Amma yaptın canım. Altı hafta kendisine para veriyorsunuz da sonra küçücük bir rol vermekte tereddüd ediyorsunuz? Elli dolar için bir sahneyi berbad etmek mi istemiyorsunuz? Tecrübede pek de parlak olmadığını biliyorum. Fakat sana haber vereyim ki gayet kibar bir tiptir. Halbuki Mak ona bir külhanbeyi rolü vermiş. Tekrar ediyorum, kabiliyetli çocuktur. Viyanada dehşetli bir muvaffakiyet temin etmişti. Dinle beni..

Füller sesini alçalttı:

— Senden istediğim dostça, bir hizmettir. Sonradan mukabele edeceğime emin olabilirsin. Hayır, ailevî hiçbir rabıtamız yoktur. Elen'in angaryası, ne yaparsın. Karım Honoloulou'ya gitti. Niçin mi? Kadınların işine akıl mı erer? Eğer ona bu delikanlıya bir rol bulduğumu telgrafla bildirirsem belki biraz yumuşar. Ben mi? Ne münasebet. Onu keşfeden Elen'dir. Hâmisi odur.

Ferdinan, Hilda'nın bürosunda oturmuştu. Delikanlı, bütün zavallılığına rağmen, güneşin genc kızın alnına düşen saçlarile oynamasına keyifle bakıyordu. Mis Hilda:

— Sinema artistliği çılgınların meslegidir, diyordu. Bu meslekte mantığa uyan hiç birşey bulamazsınız. Bazan, tecrübede muvaffak olamıyanlara iş verilir de, muvaffak olanlar kapı dışarı edilir.

Ferdinan zoraki gülümsedi:

— Bunları gönlümü almak için söylüyorsunuz, teşekkür ederim. Fakat iyinin iyi, kötünün kötü olduğunu bilirim. Benim kötü tecrübemin iyi bir netice doğurmasına imkân yoktur.

Füller'in kapısı ardına kadar açıldı:

— Bana baksanıza delikanlı! Size rol buldum. Şimdi, hemen, çabucak Arfilm stüdyolarının rejisörünü görmeğe gidiniz. Hiç birşey sormayın, size hepsini izah edeceklerdir. İkinci bir defa olarak talihinizi denemek imkânını veriyorlar size. Herkese nasib olmaz. Ne duruyorsunuz? İşte şapkanız! Haydi bakalım marş marş!

Füller delikanlıyı omzundan iterken:

— Memleketinizde ne yaptıklarını gösterin onalra, diye ilâve etti. Düşünün, Viyananın şerefi ve haysiyeti mevzuubahistir.

Ferdinan, kendini tekrar dışarda buldu, şapkası elindeydi, kafası darmadağınıktı, yegâne tutunduğu dal: «Ben size söylememiş miydim?» diyen Hilde'nin mütebessim çehresinin hatırasıydı.

***

Saat beş buçukta Ferdinan dönmüş bulunuyordu. Füller gitmişti. Yüzündeki sevinc aydınlığından belliydi ki Ferdinan'ın içi içine sığmıyor.

Hilda sordu:

— Rol verdiler mi size?

— Evet, altı cevabdan ibaret bir rol. Fakat güzel cevablar.

Telefon çaldı. Hilda beş dakika kadar telefonda konuştu. Ferdinan, annesinin eteklerine asılan bir çocuk gibi bekliyordu; Hilda'nın telefonda konuşması bitince, devam etti:

— Altı cevab.. Ve partönerim olan yıldızla dansediyorum.

O esnada bir telgrafçı girdi içeri.. Hilda daktilo makinesinde telgrafın cevabını yazdıktan sonra, Ferdinan'a dönünce, onu dudakları aralık ve bakışları cesaret dolu gördü. Delikanlı:

— Mis Drake, dedi, Holivud'da benim için yalnız siz varsınız. Ötekilere hayalet nazarile bakıyorum. Size söylemem lâzım.. şey.. bu akşam benimle yemek yer misiniz?

Hilda, şimdiye kadar yaptığı gibi, bu daveti de reddetmek için ağzını açtı, fakat, nasıl olduğunu kendisi de pek anlamıyarak, kabul etti. O gece yatağında bunu kendi kendine şöyle izah edecekti: «Acıyorum ona.. Zavallı çocuk burada kimsesizdir. Benden başka kimse kendisile meşgul olmuyor.. Hem gayet iyi kalbli bir çocuk. Kabalık yapacağa hiç benzemiyor.»

Hilda, annesine, yemeğe gelmiyeceğini telefonla haber verdi. Bu esnada Ferdinan ceblerini yoklıyarak üç buçuk dolar çıkarıyordu. Yanakları birdenbire kızarmıştı:

— İşte bütün param, dedi.

Bir kadını davet etmek ve sonra ona cebindeki paranın miktarını söylemek hoş birşey olmasa gerek; fakat sonradan mahcub olmaktansa...

Hilda gülerek:

— Utanacak ne var bunda, dedi. Ben de milyoner doğmadım..

On dakika sonra bir içkili lokantada, temiz ve iç açıcı bir masada karşılıklı oturuyorlardı.

Hilda kadehini kaldırdı:

— Muvaffakiyetinize!

Ferdinan kadehini kaldırdı:

— Saadetinize!

Genc kız delikanlının rolünü merak ediyordu. Sabırsızlıktan doğma bir aceleyle:

— Anlatsanız a, dedi. Altı cevab veriyordunuz, değil mi? Hem de güzel cevablar. Ve sonra partönerinizle dansediyordunuz, öyle mi?

[Arkası var]

HANGİ RENK SİZİ MES'UD EDER?

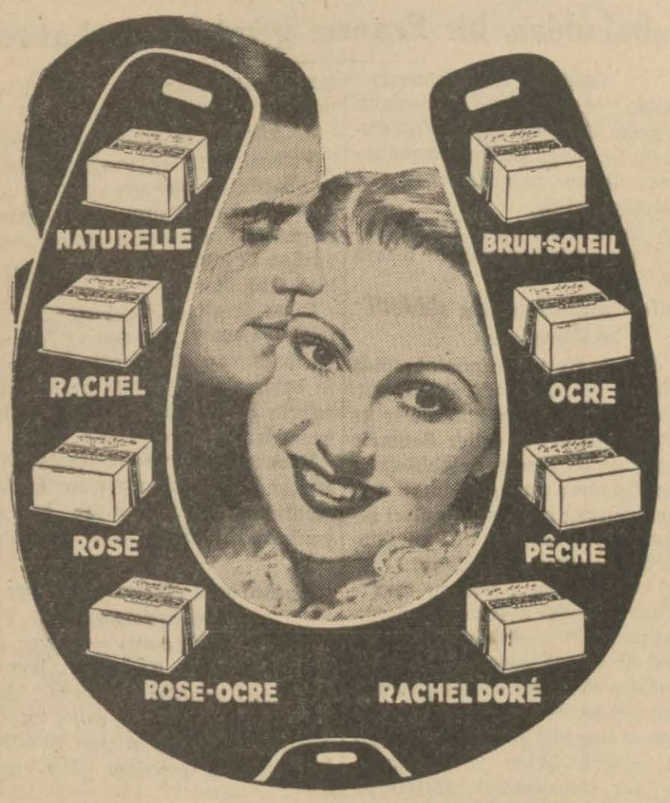

10 KADINDA 9 U FENA RENKTE BİR PUDRA KULLANIR.

Fena renkte bir pudra, yüzünüze korkunç bir makiyaj manzarasını verir ve sizi olduğunuzdan daha fazla yaşlı gösterir. Teninize uygun renkte bir pudra intihab etmenin yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafında bir renk ve diğer tarafında başka renk pudra tecrübe etmektir. Bu tecrübeyi hemen bugün, size parasız olarak verileecek yeni ve cazib renklerdeki Tokalon pudrasile yapınız. Bu yeni «Cild renkleri» (Kromoskop) tabir edilen en son ve modern bir makine vasıtasile karıştırılmıştır. Sihramiz bir göz, tam ve kusursuz bir incelikle renkleri intihab eder.

Tene gayet uygun bu yeni puda sayesinde artık makiyajlı bir yüz görünmiyecektir. Tokalon pudrası, imtiyazlı bir usul dairesinde «Krema köpüğü» ile karıştırılmıştır. Bu sayede pudranın saatlerce sabit kalmasını temin ettiği gibi pudranın cildin yağlı tabiî ifrazatını mas - setmesine ve bu suretle cildin kurumasına ve sertleşmesine ve binnetice buruşuklukların zu - huruna da mâni olur. Her vakit krema köpüğile karıştırılmış meşhur Tokalon pudrasını kullanınız ve birkaç gün zarfında teninizde yapacağı cazib tekemmülü görünüz, daima kutuların üzerindeki Tokalon ismine dikkat ediniz. Teninize uygun renk intihabında tereddüd ettiğinizde lûtfen İstanbulda 622 No. posta kutusu adresine (Tokalon pudrası 5) rumuzile vaki olacak talebde size memnuniyetle, muhtelif renklerde nümunelik altı ufak paket pudra göndereceğiz.

PARASIZ
Bu sihramiz yeni «Cild renkleri» tecrübe edilebilir.

EV İŞ

Cumartesi günü çıkacak olan
HAZİRAN SAYISI
Baştan başa yaz mevzularına hasredilmiştir.

İzmir Memleket Hastanesi Baştabibliğinden:

İzmir Memleket ve Eşrefpaşa hastanelerinin bir yıllık ihtiyacını karşılıyacak olan 40,000 kilo ve 18400 liralık koyun etinin kapalı zarf usulile yapılan eksiltmesinde verilen fiat haddi lâyık görülmediğinden 2/6/938 tarihinden 2/7/938 tarihine kadar bir ay içinde pazarlığa çıkarılmıştır.

İsteklilerden şartnameyi görmek istiyenler İstanbul Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğüne müracaatleri.

Pazarlığa iştirak edeceklerin de İzmir Vilâyet Daimî Encümeninin toplandığı her pazartesi ve perşembe günleri saat 10 dan 12 ye kadar % 7,5 teminatı muvakkatesini yatırarak alacağı makbuzla İzmir Vilâyet Daimî Encümenine müracaatleri. «2052» (3585)

Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğünden

Numarası, genişliği ve senelik muhammen kira karşılığı aşağıda yazılı olan Sirkecide istasyon hududu dahilinde 11 parça gayrimenkul müzayede suretile ve üçer sene müddetle kiraya verilecektir.

Müzayede 27/6/938 pazartesi günü saat 10 da Sirkecide 9 uncu İşletme binasında yapılacaktır. Şartnameler parasız olarak Komisyondan verilmektedir. (3515)

No.	Genişliği		Nev'i		Bir senelik muhammen kira karşılığı	
14	80	m2	Kârgir mağaza		41600	Kr.
16	160	m2	»	»	83200	»
4	80	m2	»	»	41600	»
2	80	m2	»	»	41600	»
1	80	m2	»	»	41600	»
13	80	m2	»	»	41600	»
15	80	m2	»	»	41600	»
6	75,46	m2	»	»	39420	»
5	77	m2	»	»	40000	»
3	80	m2	»	»	41600	»
	10,68	m2	»	Kule yeri	5500	»

Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğünden:

1 — Devlet Demiryolları istasyon sınıfında istihdam edilmek üzere müsabaka ile hareket memur namzedi alınacaktır.

A) Müsabakaya iştirak edebilmek için orta tahsili bitirmiş olmak;
B) Türk olmak;
C) Yaşı 18 den aşağı ve 30 dan (dahil) yukarı olmamak;
D) Asgarî bir sene için askerlikten muaf olmak;
E) İdaremiz hekimleri tarafından yapılacak sıhhî muayenelerinde faal serviste çalışmağa mâni bir arıza ve hastalığı olmamak.

2 — Müsabakada kazananlar 61 lira ile tayin edileceklerdir. Ecnebi lisanlarından birine vakıf olanlar 67 lira ücretle alınacaklardır.

3 — Müsabaka imtihanı 9 temmuz 938 cumartesi günü saat 14 te Haydarpaşa, Sirkeci, Ankara, Balıkesir, Kayseri, Malatya, Adana, Afyon, İzmir ve Erzurum İşletme merkezlerinde yapılacaktır.

4 — En son müracaat 8 temmuz 938 cuma gününe kadardır.

5 — Talibler işletmelere ve istasyonlara istida ile müracaat edeceklerdir.

6 — Kabul şerait ve evsafı hakkında daha fazla malûmat almak istiyenler işletme merkezlerine ve istasyonlara müracaat edebilirler. (3588)

SATIŞ İLÂNI

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

Fatma tarafından Vakıf Paralar idaresinden 23283 ikraz numarasile borc alınan paraya mukabil nısıf hissesi birinci derecede ipotek gösterilmiş olup borcun ödenmemesinden dolayı ipotekli nısıf hissesinin satılmasına karar verilen ve tamamına ehli vukuf tarafından 2875 lira kıymet takdir edilmiş olan Galatada Sultanbeyazıd mahallesinde Bülbül sokağında eski ve yeni 41, 43, 45 sayılı bir tarafı Hacı Yorgi dükkânı, bir tarafı Ermeni katolik kilisesinin arkası, bir tarafı bahçe ve önü yol ile çevrili kayden üstünde odaları müştemil iki kârgir dükkân ve mahallen altında iki dükkânı olan bir kârgir hanenin evsaf ve mesahası aşağıda yazılıdır.

Zemin kat: Mahallen 41 numaralı meyhane: Önü camekân ve demir kepenk, zemini çimento içinde duvara gömülü dört camlı dolab ve bir halâ olup üstünde dolabı olan bir salon vardır.

Mahallen 45 numaralı dükkân: Zemini mermer döşeli ve demir kepenkli olup üstünde bir oda ve bir halâsı vardır.

Mahallen 41 numaralı hane: Zemin katında kısmen mermer ve kısmen çimento döşeli bir antre üzerinde bir kuyu ve bir merdiven altı mevcuddur.

Birinci kat: Bir aralık, malta döşeli içinde halâsı olan bir mutfak, bir dolab ve bir oda.

İkinci kat: Dolabı olan bir sofa üzerinde biri karanlık dört oda, dolabı olan bir aralık, bir halâ.

Üçüncü kat: Bir sofa üzerinde dört oda, bir dolab, bir halâ.

Dördüncü kat: Çatı olup bir çatı dolabı ve bir sofadan ibarettir.

Umumî evsafı: İkinci katta bir oda ile sofada ve meyhanede elektrik vardır. Binanın beden duvarları kârgir içi ahşap ve harabdır. Sokak tarafında üçüncü katta iki ahşab şahniş vardır.

Mesahası: Tamamı 115 metre murabbaıdır.

Yukarıda hudud, evsaf ve mesahası yazılı gayrimenkulün nısıf hissesi açık arttırmıya konmuş olup 1/8/938 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar Adliye binasındaki dairemizde açık arttırma ile satılacaktır. Arttırma bedeli nısıf hisseye isabet eden muhammen kıymetin % 75 ini bulduğu takdirde gayrimenkul en çok arttıranın üzerine ihale edilecek, aksi takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle temdid edilerek 16/8/938 tarihine raslıyan salı günü saat 14 ten 16 ya kadar gene dairemizde ikinci açık arttırması yapılacak ve bu ikinci arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üzerine ihale edilecektir.

Satış peşindir. Taliblerin arttırmıya girmezden evvel nısıf hisseye isabet eden muhammen kıymetin % 7,5 u nisbetinde pey akçesi vermeleri veya millî bir bankanın teminat mektubunu ibraz etmeleri lâzımdır.

Birikmiş vergilerle Belediyeye aid tenviriye, tanzifiye ve tellâliye resimleri ve Vakıf icaresi satış bedelinden tenzil edilir. 20 senelik taviz bedeli müşteriye aiddir.

2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesinin 4 üncü fıkrasınca, bu gayrimenkul üzerinde ipotekli alacaklılarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiblerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını, bu ilânın neşri tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicillile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından haric kalacakları, daha fâzlâ malûmat almak istiyenlerin 1/7/938 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için açık bulundurulacak olan arttırma şartnamesile 934/1458 numaralı dosyasına müracaatleri ilân olunur. (3599)

Doktor aranıyor

Zonguldak kömür havzası merkez ve mıntakalarında bulunan dispanserlerde çalışmak ve ibraz edecekleri vesika ve ihtisaslara göre ayda (200) liradan (300) liraya kadar ücret verilmek üzere beş doktora ihtiyac vardır. Taliblerin sarih adres ve hüviyetlerile beraber kısa tercümeihallerini ve vesaikini Zonguldakta Sağlık teşkilâtı Başkanlığına göndermeleri. (3583)

KANZUK
BALSAMİN KREMLERİ
Gece - gündüz - yağlı - yağsız
ve acı badem
BALSAMİN KREMLERİ
Bütün dünyada birinciliği tasdik edilmiş sıhhî güzellik kremleridir. Gece için yağlı - gündüz için yağsız ve halis acıbadem çeşidleri vardır.
Hususî vazo ve tüblerde satılır.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Malkara Belediyesinden:

1 — Malkarada tesis olunan elektrik işlerinde çalıştırılmak üzere ellişer lira aylık ücretle Dizel Motöründen anlar bir makinist ve bir de elektrikçi aranıyor. Taliblerin ehliyet vesikalarile.

2 — Bütün malzeme talibine aid olmak üzere dahilî tesisatı yapmak için de bir isteklinin ehliyet vesikalarile Malkara Belediyesine müracaatleri ilân olunur. (3584)

Dünyanın her tarafında pek büyük nam kazanan meşhur
Mahallebici Hacı Receb Ustası Halim Haktanır
Bahçekapıda Celâlbey Hanı altındaki şubesine merkez olarak mahalli mezkûrda Tahir Hanı altında 33 numarada,
Şark Mahallebicisi
namı altında bir meşher açmıştır
Halis koyun sütile sırf şekerden imal edilmiş gayet leziz MAHALLEBİ, SÜTLÂÇ, TAVUKGÖĞSÜ, KEŞKÜL ile
KAYMAKLI ve ENVAI MEYVALI DONDURMA
yemek istiyenlere mezkûr meşheri tavsiye ederiz.
Sövüşile tavuk suyuna çorba ve pilâvı da gayet nefistir.

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Sıhhî müesseselerin umumî ihtiyacı arasında kapalı zarfla yapılan eksiltmede istekli çıkmıyan leylî Ebe Yurdunun azı 3000, çoğu 3500 kilo ekmeği kapalı zarfla tekrar eksiltmiye konulmuştur.

Eksiltme 1/7/938 cuma günü saat 16 da Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu Komisyonda yapılacaktır.

Muhammen fiat 10 kuruştur. Muvakkat garanti 26 lira 25 kuruştur.

Şartnamesi 504 kuruş mukabilinde Komisyondan alınabilir. İsteklilerin cari seneye aid Ticaret Odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı belgeler ve bu işe yeter muvakkat garanti makbuzunu havi zarfları ihale saatinden bir saat evvel Komisyona vermeleri. (3579)

Denizcilere ilân

Deniz Bank Istanbul şubesi Müdürlüğünden:

Yeşilköy sis düdüğünün makine kısımlarında olan arızanın tamiri için ikinci bir ilâna kadar faaliyetini tatil ettiği alâkadarlara ilân olunur.

Samsun Şarbaylığından:

Elektrik ve su santrallarının bir senelik ihtiyacı olan 12,5 ton makine yağının mubayaası aşağıdaki esaslar dairesinde açık eksiltmiye konulmuştur.

1 — Satın alınacak makine yağının muhammen bedeli «2720» liradır.

2 — Muvakkat teminat akçesi «204» liradır.

3 — İhalesi 7/7/938 perşembe günü saat 15 te Belediye Daimî Encümen huzurunda yapılacaktır.

4 — Umumî ve fenni şartname ile mukavelename suretleri, Samsun Belediyesi Elektrik - Su İşletme Müdürlüğü ile İstanbul Belediyesi Fen işleri Müdürlüğüne müracaatle görülebilir.

5 — İhale, 2490 numaralı kanun hükümlerine göre icra edilecektir. (3578)

Bayındır Belediyesinden:

10/6/938 tarihinde ihale edileceği evvelce ilân olunan Bayındır Belediyesinin 30 ton mazut ve makine yağlarına talib çıkmadığından 10/7/938 tarihine kadar pazarlıkla mubayaasına karar verilmiştir. Talib olanların Bayındır Belediyesine müracaatleri. «1850» (3581)

Cildinizin tahriş edilmemesini isterseniz?
Dünyanın her tarafında seve seve kullanılan ve cildi tıraştan sonra pamuk gibi yumuşatan
POKER
traş bıçaklarını kullanınız.

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen fiatı	Teminatı
Odun	318750	Beher 250 kilosu 320 kuruş	306 Lira

İstanbul Üniversitesi merkezile teşekküllerine alınacak odun 4/7/938 pazartesi günü saat 15 te Rektörlükte açık eksiltmiye konulmuştur.

İsteklilerin ihale günü kanunda yazılı vesika ve teminatlarile Komisyona gelmeleri. Şartname, liste hergün Rektörlükte görülür. (3577)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen bedeli Kuruş	İlk teminat L.	K.	İhale günü
Kuru üzüm	2500	22	41	25	24/6/938 cuma saat 15 te
Kuru kayısı	500	45	17	00	» » »
Tere yağı	1000	120	90	00	» » »
Kaşar peyniri	250	65	13	00	» » »

Gureba hastanesine 938 senesi için lüzumu olan yukarıda cins ve miktarları yazılı erzaklara istekli çıkmadığından eksiltmeleri on gün uzatılmıştır. İhaleleri yukarıda yazılı gün ve saatte İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü binasında toplanan Komisyonda yapılacaktır. Şartnameleri Levazım Kaleminde görülebilir. (3565)

Türkiyemizde ilk defa hazırlanan
ASKER GAZETESİ
Subay - Asker ve askerî okullar gazetesi
BUGÜN ÇIKTI
20 sahife, kab 2 renk, fevkalâde yazılar. Dünya askerlik tekâmülleri, resimler, romanlar, askerî yazılar, komutanlarımızın hayatları ve saire.
İdarehanesi: İstanbul, Ankara caddesi No. 66
Asker gazetesi tahrir genel direktörü:
Emekli Korgeneral Esad Bülkatın başmakalesi

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

İdaremizin santrallar servisinde çalıştırılmak üzere San'at okulu elektrik kısmı mezunlarına ihtiyac vardır.

İsteklilerin ellerindeki diploma ve diğer vesaikle Zât İşleri Âmirliğine müracaatleri. (3533)

Tarihî Türk musikisi
Ünison Erkek Korosu
Şef: MES'UD CEMİL
250 sene evvelkii Türk bestekârlarının eski ve asil Türk muskisinin, bu hakikî şaheserleri
Itrî, Tab'î, Eyyubi Bekir, Aşık Mustafa'yı
COLUMBİA plâklarında dinleyiniz
Plâk numaraları: 17462, 17463, 17464

MATBAACILARA

İktısad Vekâletinden:

1 — A.— Türkofis «Haftalık Enformasyon Bülteni» nin hacmı 1 - 2 forma ve baskı adedi 3000 olmak üzere 48 sayısının muhammen bedeli 3.500 lira.

B.— Türkofis «Aylık Bülteni» nin hacmı 3 - 7 forma ve baskı adedi 2000 olmak üzere 11 sayısının muhammen bedeli 4.800 lira.

C.— Türkofis Aylık Fransızca «Bülten Economique» in hacmı 3 - 5 forma ve baskı adedi 1500 olmak üzere 11 sayısının muhammen bedeli 4.000 lira.

D.— «Sınaî Mülkiyet Gazetesi» nin hacmı 1 - 3 forma ve baskı adedi 600 olmak üzere takriben 10 sayısının muhammen bedeli 750 lira.

Müfredatı ve tahminî bedelleri yukarıda gösterilen mevkutelerin basılması işleri ayrı ayrı olmak üzere açık eksiltmiye çıkarılmıştır.

2 — Taliblerin % 7,5 nisbetinde muvakkat teminat akçelerini Malsandıklarına yatırdıklarına makbuzları veya banka mektublarile birlikte gelmeleri lâzımdır.

3 — Şartnameleri Ankarada İktısad Vekâleti Levazım Müdürlüğünden, İstanbulda Türkofis Şubesinden parasız olarak alınabilir.

4 — Açık eksiltme 1 temmuz 938 cuma günü saat 10 da Vekâlet Satınalma Komisyonu huzurunda yapılacaktır. (3580)

Profesör Afetin Cenevre üniversitesinde bir nutku

Profesör Türk medenivetinden bahsetti ve çok alkışlandı

[Baştarafı 1 inci sahifede]

(Dies Academicus) vesilesile söz söylemek fırsatını bana bahşettiğin - den dolayı Genève Üniversitesine ve onun sayın rektörüne teşekkür ederim. Türkiyenin selâmlarını Genève'ye getirmek benim için büyük bir zevktir. Memleketimiz arasındaki münasebetler eskidir. Vaktile Türkiyede yaşıyan Cenevreli saatçiler kolonisi arasında Jan Jak Ruso'nun babasının bulunmuş olduğunu unutmuyoruz. Büyük ressamınız Liotard da aramızda kalmış, o kadar ki edebiyatta Türk ressamı ismini almıştır.

Türkiyede Atatürkün azametli dehası altında Cumhuriyet rejimi teessüs ettiğinden ve eski yanlış itiyadlar terkedildiğindenberi Genève ile Türkiye arasındaki münasebetler daha artmıştır. İstanbul Darülfünununun Üniversiteye kalbedilmesine Genève Üniversitesinin bir profesörü memur edildiği gibi, gene ayni üniversitenin bir profesörü sizin (code) nuzdan alınmış olan medenî kanunu birçok senelerdir Üniversitemizde tedris etmiştir. Birkaç hafta oluyor ki, İstanbul Biyoloji Enstitüsünde Üniversitenizin sayın mümessillerinden bir zooloji profesörünün hatırasını tebcilen bronz bir levha asılmıştır. İçinizden birçokları memleketimizde mühim mevkiler işgal etmekte- İstanbul Üniversitesi jeoloji kürsüsü de bu meyandadır. Son zamanlarda profesör Pittard Ankara ve İstanbul Üniversitelerinde ve büyük bir dinleyici kütlesi karşısında, bir konferans serisi verdi. Madenlerimizi tetkik eden birçok mütehassıslar Genève'nin eski talebeleridir. Diğer taraftan Üniversitelerimizdeki profesörlerimiz ve hatta Vekillerimiz arasında Genève Üniversitesinin eski talebelerini buluruz. Genève'li üstadların derslerini bu sıralarda dinliyerek feyiz almış olan meb'uslarımızı, sanayicilerimizi, ticaret adamlarımızı, doktorlarımızı, serbest âlimlerimizi, avukatlarımızı saymakla bitiremem.

Milletler arasındaki kültür münasebetleri en sağlam münasebetlerdir. İlim, cihanın muvafakat ve rızasını, itiraz imkânını bırakmıyarak, tahakkuk ettiren, belki yegâne sahadır. Müsavat mevcud olmıyan beşeriyette, müsavatı temin eden ancak ilimdir.

Cumhurreisimiz Atatürk, Cumhuriyetimizin yıldönümü vesilesile irad ettiği bir nutkunda Türk milletinin entelektüel şan'at ve cemiyet karakterini tayin ve tebarüz ettirdikten sonra:

(İşte bunun içindir ki idealimiz; her vasıta ve her çare ile milletimizin yüksek vasıflarını, yorulmaz faaliyetini, fıtrî zekâsını, ilme, güzel san'atlara ve millî birlik hislerine bağlılığını devamlı bir surette tekâmül ettirmektir. Türk milletine pek uygun gelen bu ideal, onun bütün beşeriyete karşı olan içtimaî vazifesinde, insanlığa yardım, refah ve sulh getirmesinde kat'î muvaffakiyetini temin edecektir) demişlerdi.

Size temin edebilirim ki; Türkiyede Cumhuriyet rejimi kurulduktan sonra memleketim artık Osmanlı İmparatorluğunun son asırlardaki manzarasını göstermemektedir. Yapılan derin içtimaî inkılâblar arasında Türk kadınının erkekler gibi bütün ferdî ve siyasî haklarını kazanmış olmasını bilhassa kaydetmek icab eder. Memleketimde bir erkek vatandaşla bir kadın vatandaş arasında hiçbir fark yoktur. Hemen ilâve ederim ki bu haklara tasarruf bize yeni vazifeler emretmektedir.

Bu saatte münevverlerimizin başlıca meşgalelerinden biri tarihimizi daha doğru olarak tanımaktır.

Vaktile bütün yüksek mekteblerde Avrupa medeniyeti Asya medeniyetinin kızı diye öğretilirdi. Bunun da formülü gayet basitti: «*Ex Oriente Lux*». Sonradan bu mefhumlar yıkıldı. Birçok büyük âlimler aksi olarak Avrupanın Asyayı medenileştirdiğini göstermeğe savaştılar. Burada Salomon Reinach'ın «Le Mirage Oriental» yani «Şark Serabı» adını verdiği meşhur kitabını zikredebilirim. Bugün tekrar bu eski formülü tazelemek ıztırarında olduğumuz ve elle dokunulabilir bir şekilde canlandırarak merkezî Asyanın ve ön Asyanın Avrupa medeniyetinin anası olduğunu kabul etmemiz lâzım geliyor. Neolithique devirden bahsediyorum, ve gene sizlerden biri senelerdenberi bu mezhebin havariliğini yapmıştır.

Beyaz ırktan olan Türkler; antrepolojik tasniflerimizin «l'Homo Alpinus» tipi dediği başlıca büyük camiaya mensubdu. Neolithique'lerden evvel bilinmiyen ve bugün Avrupaya mebzuliyetle yayılmış olan bu brachycèphale tip; Egenin öte kıyısında Orta Asyadan Marmara sahillerine kadar geniş mıntakaları bugün olduğu gibi, işgal etmiş ve etmektedir. Türk linguistique ailesine gelince: O da Pamir ve Hindistandan Volga'ya ve Orta Tunaya kadar (Eurasie) de büyük bir sahayı kaplar.

Eğer tarihimizde varılması mümkün kaynağa kadar, nesilden nesile rücu edecek olursak - nasıl ki İsviçreliler de cedlerini arıyarak Helvet'lere ve Celtes'lere vardırabilirler - Türk milletinin, cedleri eski medeniyetlerde mühim rol oynıyanların en eskilerinden biri olduğu müşahede edilir. Yalnız bu tek misali nazarı itibara alsak dahi tarihimizin bir anında eski Mezopotamya'nın en kuvvetli bir devleti olan Sümerleri ve Anadoludaki devletlerin en kuvvetlisi olan Hititleri cedlerimiz olarak kabul etmek lâzım gelir.

Bu cedlerin medenî vaziyetlerine dair birkaç senedenberi elde edilen arkeolojik vesikalar şayanı hayret tafsilât meydana çıkarmışlardır. Sorbon Tarih ve Felsefei ilmiye profesörü Abel Rey'in (Yunanlılardan evvel şark ilmi) adlı eserinde Radet'in bu cümlelerini zikrettiğini görüyoruz: (*Şark medeniyetlerinin Asyada bu uzun yürüyüşünde Mezopotamyanın; İran körfezi plâjlarından Ege kıyılarına kadar, bu intişarın ilk merkezi olduğu görülür.)* Ve gene Abel Rey buna ilâveten: (*Daha yüksek bir medeniyet farzedilmedikçe bizzat Chaldèe'nin bile; hakikaten ilk olan merkezî Asya medeniyetinin Pasifik Okyanusuna, olduğu gibi Akdenize, garba, cenuba ve oradan Mısıra ve şarka yayılmasında ve garba doğru yürüyüşünde bir merhaleden başka bir şey olmadığı görülür*) diyor.

Birkaç satır sonra da (*Kappadokya ve Firikyanın mutavassıt menziller, Lidyanın ise son temsil ve nihayet noktası ve son tevzi yeri olduğu görülür*) diyor. İşte üzerinde bu kadar mühim hâdiseler cereyan etmiş olan bu topraklar, bugünkü Türkiyedir. Bu vakıaları başaran insanlar bize düşüncelerini söyliyebilselerdi: Direkt olarak bu yerleri hiç terketmemiş olmamalarından ve endirekt olarak da müşterek bir kütle halinde bu tarihten sonra merkezî Asya yolunun daha gerilerinden gelmiş bulunmaları dolayısile bugünkü Anadolulukları kendi hakikî halefleri olarak tanırlardı. Ümid ediyorum ki bunun antropolojik delilini yakın bir zamanda elde edeceğiz. Bir taraftan küçük Asyada her devre aid olarak yapılan hafriyatta tesadüf ettiğimiz iskeletleri toplu - yor ve bu araştırmalara hususî bir itina gösteriyoruz. Diğer taraftan da Türkiye hükûmeti, teklifim üzerine, bütün Türkiyede yaşıyan halk için geniş bir anket tesis etmiş bulunuyor.

Bu suretle bunların birbirlerile ve beşeriyetin mazisile halini mukayese imkânını bulmuş olacağız.

Türkiyeyi bu üniversiteye bağlıyan bazı rabıtaları hatırlamakla bahtiyarım, ve Bay Rektör, bu bağların takviye bulmasile hayırlı neticeler vermek için daha başka bağların da teessüsünü temenni ediyorum.

Memleketinizde bulunduğumuz zaman, memleketimizin adlî ve içtimaî havasını teneffüs ediyoruz. Sizler gibi biz de; Türkiyede bir tek arzu besliyoruz: Bütün tecelliyatile ilmi yükseltmek, ileletmek ve o sayede daha emniyetli, daha şümullü bir şekilde çalışmak.

Tanışmak, hemen ekseriya, birbirini sevmektir. Birbirini sevmekse hüsnüniyet sahibi insanların sulh dedikleri şeyi fethetmektir.

Bizim Büyük Şefimiz Atatürk; şarkî Avrupada ve Marmaranın ötesinde her vasıta ile yüksek şahsiyetlerinin bütün nüfuz ve kudretile bu hissi muhafazaya ve takviyeye çalışıyor.

Bay Rektör; sahabetinizde yetişen ve yetişecek olan ve bu çatının altında geçirdikleri hayatın sadık hatırasını daima taşıyacaklarına emin olduğum Türk talebelerinin hatıralarını sizin de muhafaza etmenizi dilerim.»

Dr. KUDRET VEHBİ
KURUTLUOGLU
İç hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 81
Pazardan başka günler saat 14-18.
Salı günleri hakiki fukaraya meccanen bakılır.

Maslak cinayetinin içyüzü

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Sarışın kadın!

Nihayet saat 8,30 da ekspres göründü.. Kadın üçüncü mevkide getirilece - ğinden istasyona yakın bir yerde mevki aldık... Lokomotifin arkasındaki ilk üçüncü mevki vagonun pencerelerine dikkatle bakıyorum.. Son pencerede sarışın, güzelce bir kadın gözüme ilişiyor, der - hal yaklaşıyorum.. Gözleri ağlamaktan kızarmış, başörtülü ve kolunda siyah bir manto tutuyor ve kompartimanın kapı - sında duran polis de gözüme ilişiyor.. Vagonun önünde benimle beraber birkaç kişi daha var.. Gayriihtiyarî birbirimize söylüyoruz:

— İşte Sarışın Kadın.

Foto muhabirimiz objektifini düzelterek vagonun kapısına yaklaşıyor.. Fakat hayret.. Sarışın kadın mantosunu giydi ve eline bir çiçek demeti alarak serbestçe vagondan indi ve yürümeğe başladı..

Sarışın Kadın herhalde bu değil, fakat vagonda da kimse kalmadı.. Önü - müzden geçen kondüktörü yakaladık ve telâşla sorduk:

— Sarışın Kadın nerede?

Kondüktör gazeteci olduğumuzu anladı ve:

— Öndeki kapıdan indi. Kısa boylu bir kadın, yanında polis var.. İskeleye doğru yürüdüler, dedi.

Derhal iskeleye fırlıyoruz.. Meydanda kimse yok. Bekleme salonuna giriyoruz, çok kalabalık, fakat aradığımızı göremiyoruz.. Memur kapısından iskelenin iç tarafına girdiğimiz zaman kapılar henüz açılıyor ve ilk çıkan polisle beraber o... Fakat mecburî bir tereddüd devresi geçiriyoruz, çünkü bu sarışın bir kadın değil.. Her ihtimale karşı beraberindeki polise bir defa soruyoruz:

— Sevim bu mu?

Memur cevab vermiyor. Yalnız başını «evet» makamında sallıyor..

Sarışın kadın yerine kumral kadın

Günlerdenberi sarışın kadın olarak aranılan Sabriye Mangırı, namı müstearı Sevimi karşımızda kumral olarak görüyoruz.. Orta boylu, çakır gözlü, siyah beyaz bir robun üzerine rengi solmuş siyah bir manto giymiş, başında boynundan sıkma bir başörtüsü, korkak ve çekingen nazarlarla etrafına bakarak polisin önünde vapura girdi ve ikinci mevkiin alt salonuna indi..

Sabriyenin muharririmize söyledikleri

Vapur Köprü Adalar iskelesine yanaşırken yukarı çıktılar.. Bir aralık kendisini konuşturmak maksadile yanına sokuldum.. Bütün suallerime kafasını aksi istikamete çevirerek cevab veriyor.. Nihayet müşkülâtla şunları söyletebildim:

«— Kocam Devlet Demiryollarında kazancı ustası Haşimdir.. Altı ay evvel kendisini Almanyaya gönderdiler. Zannedersem teşrinievvelde gelecek.. Haşimden altı yaşında bir çocuğum var.. Fakat birbirimizle ayrı yaşıyorduk.. Boşanma davamız Eskişehirde devam etmektedir. Ayın on üçünde davanın son celsesi vardı.. Şoför Lûtfiyi ve Muhiddini tanımıyorum.. Yalnız Ali Rızayı tanıdım amma adını Ahmed olarak biliyorum.

Ben ayın sekizinci günü hamama gitmek üzere Beyoğlundaki pansiyondan çıktım. Fakat hasta olduğumdan üzerime birdenbire fenalık geldi ve sokakta bayıldım. Beni Beyoğlu Belediye hastanesine götürdüler, orada üç, dört saat kaldım ve akşamüzeri vapura binerek Haydarpaşaya geçtim.. Geceyi bir ahbabımın evinde geçirdim ve ayın dokuzunda trene bindim. Ayın on üçünde yapılan boşanma davasına yetişmek istiyordum.»

Sabriye başka birşey söylememekte ısrar ediyordu, nihayet:

«— Fazla birşey bilmiyorum.. Mahkemede dinlersiniz» dedi.

Sarışın kadını Köprüde karşılıyanlar

Sabriyeyi Köprüde kalabalık bir gazeteci grupu karşılamıştır. Bu vaziyeti gören meraklı bir halk kütlesi de kadının peşine takılmıştır.

Sabriye doğruca Adliyeye getirilmiş ve Müddeiumumilik odasında kısa bir müddet kaldıktan sonra polis nezaretine alınmıştır.

Arabacı Ali de şehrimize getirildi

Dün sabahki konvansiyonelle, Ali Rızanın Çekmecede otomobiline alıp Uzunköprüde bıraktığı arabacı Ali de şehrimize getirilmiştir.

Ali, uzun boylu, 30 yaşlarında, Rumeli şivesile konuşan lâciverd aba pantalonlu, açık renk ceket ve kasketli, kırmızı kuşaklı bir adamdır..

Arabacı Ali neler söylüyor?

İstasyonda kendisile konuşan bir arkadaşımıza:

«— Ben, Ali Rızayı hiç tanımıyordum.. Otomobiline Çekmeceden yolcu olarak bindim ve Uzunköprüde indim. Nüfus tezkeremi almak için gidiyordum. Yolda Ali Rıza ile hiçbir şey konuşmadık. Yalnız onun sık sık sigara içtiğini ve pek sinirli olduğunu görüyordum. Kendisini tanımadığım için bu sinirli vaziyetinin sebebini soramadım.. Otomobilde ne erkek ve ne de kadın olarak kimse yoktu» demiştir.

Ali doğruca Adliyeye götürülerek Müddeiumumiliğe teslim edilmiştir.

Birinci sulh cezada yapılan sorgu

Öğleden sonra saat 15 te Sabriye Mangırın ve Alinin birinci sulh cezada alenî sorguları yapılmıştır. Sabriye, sorgu esnasında şunları söylemiştir:

«— Bir buçuk ay evvel İzmirden Anafarta vapurile İstanbula geldim.. Geminin kaptanı Niyaziyi tanıdığımdan vapura onun vasıtasile bindim. İstanbula geldiğim zaman vapurun aşçısı Sabrinin tavsiye ettiği Madam Sofi'nin evine gittim.. Bir müddet Niyazi bana yardım olarak para verdi.. Vak'adan bir hafta evvel Madam Eleni, namı diğer Kamerin pansiyonuna geçtim.. Bu pansiyonu bana Eleni'nin dostu veya kocası Sabri tanıtı. Bu pansiyonda birkaç gün hizmetçilik yaptım.. Fakat hasta olduğumdan Demiryollarının doktoruna müracaat etmek mecburiyetini hissettim. Doktor bana bazı ilâçlar verdi. Fakat şişe yoktu. Şişe temin etmek için ismini hatırlıyamadığım bir otelde çalışan Necati isminde bir tanıdığa müracaat ettim.. Şişeleri bulduktan sonra Necati ile biraz konuştum.. Bu sırada Necati bana:

— Seni ağabeyimle evlendirelim, dedi.

Ben de cevaben mahkemem var, birşey söyliyemem.. Fakat bir kere kendisini göreyim dedim. Ertesi günü resmini gördüğüm ve bana Mehmed diye takdim edilen Ali Rıza ile tanıştım.. Bana izdivaç teklif etti. Kabul ettim ve kendisile anlaştık.. Ve Eleni'nin boş olan bir odasını tuttum.. Onun bir ufak bavulunu, benim de sandığımı ve yatağımı buraya getirdik..

Ertesi günü pazardı. Ali Rıza beni ailesine tanıtmak üzere Kartala götürdü.. Takriben on gün evveldi. Ablasının evinde bir saat kadar oturduk ve tekrar eve döndük.. Akşam pansiyon komşumuz Neclâ, o gece için Beşiktaşta Suad Parkta oynıyacağını söyledi ve gelin görün dedi. Saat 11 e kadar Beşiktaşta idik. Eve avdet ettikten sonra bir daha sokağa çıkmadım... Yalnız ayın sekizinde hamama gitmek üzere pansiyondan çıktım.. Fakat sokakta üzerime fenalık geldi.. Bayılmışım.. Beni eczaneye, oradan da imdadı sıhhî otomobilile Belediye hastanesine götürdüler.. Hastaneden 4 buçukta çıktım ve doğruca Haydarpaşaya geçerek abbabımız montör Arab Kadrinin evinde kaldım.. Ertesi sabah, yani ayın dokuzunda sabah trenile de Eskişehre gittim.. Oraya kocamla olan boşanma muhakemesinde bulunup tekrar dönecektim.. Onun için eşyamı almadım.. Fakat Eskişehirde dargın olduğum babamla barıştığımdan eşyalarımı göndermesi için pansiyon sahibine mektub yazdım..

Hâkim Reşid sordu:

— Peki giderken niçin bu kadar zaman beraber oturduğun Ali Rızaya veda etmedin ve niçin mektubuna eşyanın polislerin eline geçmemesini yazdın?

Sabriye bu suali kaçamak cevablarla karşılamak istedi ve bir hayli kekeledi..

Hâkim Reşid tekrar sordu:

— Niçin iki evlenme cüzdanın var? Ateşçi Selim Kim? Tayyareci elbisesile resmi ne zaman çektirdin ve kâtib Necatiyi nerede tanıdın?

Sabriye cevaben:

— Kocamdan bir kere ayrılmıştım. Sonra gene birleştim. Onun için iki evlenme cüzdanım var.. Ateşçi Selimi dulken sevmiştim.. Tayyareci elbisesile heves ederek geçen sene bir resim çıkardım ve elbiseyi komşum olan bir hanımın vasıtasile temin ettim.. Fakat bu elbise sahibile hiçbir hususiyetim yoktur.. Kâtib Necatiyi de Bursalı arkadaşım Fatma vasıtasile tanıdım.. Muhiddini, Lûtfiyi ve Aliyi tanımıyordum, İpsalaya da hiç gitmedim.»

Sabriyenin sorgusu burada bitti. Bundan sonra hâkim Reşid, Uzunköprüden getirilen Ali Kaçara neler bildiğini sordu:

Arabacı Alinin mahkemede verdiği ifade

Ali Kaçar bildiklerini Rumeli şivesile şöyle anlattı:

«— Ben geçen ayın on birinde Kapadık çiftliğine çayıra gitmiştim.. Yirmi beş gün orada kaldım.. Çekmeceye ekmek almağa gitmiştim.. Çekmecede kahvede Hüseyin usta, ahçı Hasan, berber Hasan ve bir polis memurile beraber oturduk. Gece saat 11 de bir otomobil geldi.. Polis kendisine nereye gittiğini sordu.. Ali Rıza olan şoför, Uzunköprüde olan annem hastalandı, oraya gidiyordum dedi.. Otomobilde başka kimse yoktu.. Beni de Uzunköprüye götürür müsün, diye sordum.. Peki dedi ve iki liraya mutabık kaldık.. Evvelâ Silivriye uğrıyarak benzin aldık.. Oradan Çorluya ve Çorludan da Havzaya geldik.. Havzada bir buçuk saat kadar kahvede oturduk.. Uzunköprüye geldik.. Ali Rıza orada benzin aldı.. Ben de ayrılarak anam Kadriyenin evine gittim. Yol müddetince Ali Rıza ile hiç birşey konuşmadık..»

Sabriye mevkuf, Ali serbest bırakıldı

Hâkim Reşid, sorgu sonunda, Sabriye namı diğer Sevimin mevkufiyet kararının devamına, Ali Kaçarın serbest bırakılmasına ve evrakın müddeiumumiliğe gönderilmesine karar vermiştir.

Hâdisenin düğümü çözülmedi

Vaziyetin karanlığı Sabriyenin getirilmesile de henüz aydınlanmış değildir. Bilâkis bütün esrarını hâlâ muhafaza etmektedir. Müddeiumumilik dün akşam geç vakte kadar vak'anın tahkikatile meşgul olmuş ve Ali Rızanın üstüste işlediği cinayetlerin sebebi ve bu vak'alarda Sabriye veya namı müstear Sevimin alâkası hakkında sorulan suallere tam bir ketumiyetle mukabele edilmiştir.

Fakat sorgu esnasında kendisine sorulan bazı suallere verdiği kaçamaklı cevablar, tereddüdler ve şaşkınlıklar şüpheli görülmektedir.

Artist Neclâ da Adliyede

On beş gün evveline kadar Turan barda ve halen Cemal Sahir operetinde çalışan artist Küçük Neclâ da dün ifadesi alınmak üzere Adliyeye getirilmiştir.

Neclâ neler anlatıyor?

Küçük Neclâ dün Adliye koridorlarında kendisile konuşan gazetecilere:

«— Ben üç aydanberi Eleninin pansiyonunda oturuyordum. Vak'adan on gün kadar evvel pansiyona geldiğim zaman Sevimi odalarımızı temizlerken gördüm.. Pansiyon sahibi, «muhtac bir kadındır, hizmet için yanıma aldım» dedi.. Sevim olarak tanıdığım Sabriye birkaç gün hizmetçi gibi çalıştı. Fakat vak'adan dört gün evvel pansiyonda Sevimi gözlüklü anormal tipte bir erkekle gördüm.. Ev sahibi bu adamın Sevimin kocası olduğunu söyledi.. İsminin Ali Rıza olduğunu öğrendiğim bu gözlüklü adam gayrimuayyen saatlerde eve girer çıkar, kimse ile konuşmaz, çok gürültülü yürür ve kapıyı gayet hızlı kapar tuhaf bir adamdı.. Bir pansiyonda oturduğumuz için Sevimle selâmlaşıyorduk, fakat Ali Rıza ile bir kere bile ne konuştum, ne de selâmlaştım. Beşiktaştaki temsile beraber gitmedik.. Her müşteri gibi onlar da gelmişler.. Temsilden dönüşte de pansiyona onlarla beraber gelmedim.. Ben her gece yalnız artistleri getiren otomobille eve dönerim.. Sevim benim arkadaşım değildir.» demiştir.

Neclâ serbest bırakıldı

Tahkikatı idare eden Müddeiumumî muavini Hakkı Şükrü, artist Küçük Neclânın ifadesini aldıktan sonra kendisini serbest bırakmıştır.

Kanton mıntakasında 4000 kişi öldürülmüş

[Baştarafı 1 inci sahifede]

«— Japon tayyareleri tarafından yapılan bombardıman neticesinde Kanton mıntakasında şimdiye kadar 3500 - 4000 kişi ölmüştür. İngiltere hükûmeti, açık şehirlerin bombardımanını müteaddid defalar şiddetle protesto etmiştir. Japon hükûmetinin bu hususta verdiği cevablar tatmin edici mahiyeti haiz görülmemiştir. Buna rağmen, Japonlar Çindeki açık şehirleri bombardımana devam etmektedirler.»

Japon tayyarelerinin sivil halkı bombardıman neticesinde öldürmesi İngiltere büyük bir infial uyandırmaktadır.

1000 kilometre murabbaı arazi su altında

Londra 15 (Hususî) — Çinde 1000 kilometre murabbaı arazi ve 2000 köy tamamile su altında kalmıştır. Japon istihkâm taburları tatili faaliyet etmek mecburiyetinde kalmışlardır. Çinlilere göre, 12 bin Japon askeri boğularak ölmüştür. Japon mehafili bu haberin mubalâğalı olduğunu bildirmektedir.

Sabiha Gökçenin Balkan turnesi

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Bayan Sabiha Gökçenin Balkan hava turnesi hakkında bütün Rumen matbuatı büyük bir alâka göstermektedir.

Bugün gazetelerde intişar eden fıkralarda şahsından, havacılığından ehemmiyetle bahsedilmekte ve modern Türk kadınlığının deruhde ettiği vazifelerin bir timsalini teşkil etmekte bulunduğu kaydolunmaktadır.

Bayan Gökçene Rumen havacılığı namına mihmandar olarak Prenses Stirbey tayin edilmiştir.

Prenses Stirbey, Prens Bibesko'nun yeğenidir.

Hava miting programında Bayan Gökçene ehemmiyetli mevki ayrılmıştır.

Cumhuriyet Halk sütunu

Kayıb aranıyor

Anadoluhisarında Filorina muhacirlerinden Mevlûd Sürer imzasile aldığımız mektubda deniliyor ki: «Bundan on üç yıl evvel Yunanistanın Filorina kazasından Gülcemal ve yahud Seyrisefain idaresinin diğer vapurlarından birile ana vatana göçederken dayım Osman, eniştem Hasan, ailesi Fatma ile çocukları Ramuş, İbrahim ve Rifati kaybettim. Hayat veya mematları hakkında malûmaları olanların yukarıki adresime bildirmelerini insaniyet namına rica ederim.»

Bir genc iş arıyor

Çapada Ördekkasab mahallesinde Yirmisekizçelebi sokağı 1/8 numaralı evde oturan Abdullah dün matbaamıza gelerek bize şunları söyledi: «Adliyede çalışıyordum, şimdi işsiz kaldım. Evliyim ve çocuklarım var. Okuyup yazmam olduğu halde ailemin ve çocuklarımın sefaletine mâni olmak istiyenler lûtfen bana bir iş versinler. Hertürlü şartı kabule hazırım. Yukarıki adresime bir mektub yazmalarını rica ederim.»

GÜNÜN BULMACASI

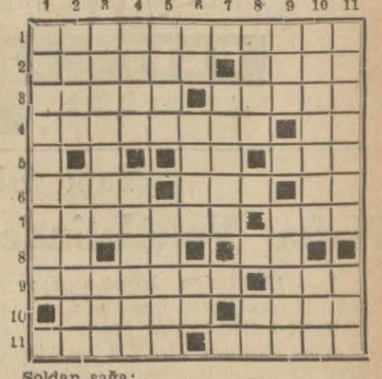

Soldan sağa:

1 — Ayağı korkunc bir hayvanın üstüne tesadüf eden (iki kelime). 2 — Bayağılık, bir edat. 3 — Kıyafet, müthiş. 4 — Cereyan edememek, bir edat. 5 — Bir emir, bir uzvumuz. 6 — Uzak, hem emir, hem mevsim, bir edatın kısaltılmışı. 7 — Sıkışık bir vaziyete giren, duvar. 8 — Bağrı yanıkların feryadı, bir emrin tersi, sıfat edatı. 9 — Ortada dolaşan lâkırdı, bir emrin tersi. 10 — Eski devletlerden birinin merkezi, Holandanın müstemlekelerinden bir ada. 11 — Tecessüs ve endişe hissi, büyük yığın.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Elbisesinin kısımlarından birisi sıkışık (iki kelime). 2 — Parlaklık, manastırda oturan kadın. 3 — Erkek dadılar, mafişin aksi. 4 — Satımın arkadaşı, küçük şehir. 5 — Ters çevirince hücum olur, dinle alâkası olmıyan. 6 — Bir renk, hamuru ekşiten madde, bir uzvumuz. 7 — Hakikate yan bakan. 8 — Masanın istinad ettiği şey, sıfat edatı. 9 — Tehlikeli bir rüzgâr, bir emir. 10 — Türkiyenin bir kısım arazisi, düzlük. 11 — İhtiyar anneler, bir hayvan.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	H	A	L	I	D	O	K	U	Y	A	N
2	A	M	İ	R	A	N	E	■	A	D	A
3	R	A	M	A	Z	A	N	■	N	■	S
4	A	Z	A	K	■	R	A	K	I	C	I
5	B	O	N	■	P	A	R	A	M	■	R
6	O	N	■	F	A	N	■	L	A	M	■
7	L	■	S	E	T	■	K	■	G	A	M
8	A	R	A	M	A	K	■	M	E	D	A
9	R	A	K	İ	T	■	K	A	L	A	S
10	A	Z	■	N	E	D	İ	M	■	M	A
11	K	İ	Y	A	S	■	M	A	K	■	T

Ankara Borsası 15/6/938

KAPANIŞI

	Açılış	Kapanış
1 İngiliz lirası	6.23	6.23
100 Dolar	125.18	125.25
100 Fransız frangı	3.4925	3.4925
100 Liret	6.5875	6.5875
100 İsviçre frangı	28.78	28.78
100 Holanda florini	69.54	69.54
100 Rayhişmark	50.5875	50.5875
100 Felcika frangı	21.30	21.30
100 Drahmi	1.14	1.14
100 Leva	1.5375	1.5375
100 Çekoslovak kronu	4.365	4.365
100 Peşeta	6.9225	6.9225
100 Zloti	23.625	23.625
100 Pengo	24.92	24.92
100 Ley	0.9375	0.9375
100 Dinar	2.86	2.86
100 Yen	36.2925	36.2925
100 İsveç kronu	32.1225	32.1225
100 Ruble	23.67	23.67
ESHAM ve TAHVİLÂT		
1933 T. B. I peşin	19.—	19.—

Üsküdar asliye hukuk hâkimliğinden:

Ferdi Kaşdaş tarafından Beyoğlu Firuzağa hamamı Ertuğrul eczanesinde eczacı eniştesi Fuad yanında sakine Leman aleyhine açılan nez'i velâyet ve kat'ı nafaka davası üzerine müddealeyhin ikametgâhının meçhuliyeti hasebile davetiyenin ilânen tebliğine karar verilip yazılan davetiye varakası mahkeme divanhanesine asıldığı gibi mumaileyhanın tahkikatın günü olan 14/9/938 çarşamba saat 14 te Üsküdar asliye hukuk mahkemesine gelmesi lüzumu ayrıca gazete ile de ilân olunur.

Dr. M. Osman Saka
GÖĞÜS VE DAHİLÎ HASTALIKLAR MÜTEHASSISI
Her gün öğleden sonra hastalarını kabul eder
İstanbul Belediyesi karşısında Sinan Ağa daireleri. Telefon: 23565

Yapı İşleri İlânı

Nafıa Vekâletinden:

1 — Eksiltmiye konulan iş: Ankara istasyon civarında Genclik Parkı birinci kısım inşaatıdır.

Keşif bedeli 300,000 liradır.

2 — Eksiltme 27/6/938 pazartesi günü saat 11 de Nafıa Vekâleti Yapı İşleri Eksiltme Komisyonu Odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrakı 15 lira bedel mukabilinde Yapı İşleri Umum Müdürlüğünden alabilirler.

4 — İsteklilerin 15,750 liralık muvakkat teminat vermeleri ve Nafıa Vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikası ibraz ve buna benzer yaptığı en büyük inşaatın bedeli en az 150,000 liralık olması ve isteklinin bizzat diplomalı yüksek mühendis veya mimar olması veya bu şartları haiz olan bunlardan birisile müştereken teklif yapması ve mukaveleyi birlikte imza etmesi lâzımdır.

5 — İstekliler teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Yapı Eksiltme Komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde teslim edeceklerdir.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (3442)

HAZIMSIZLIK

Hayatın zevkinden insanı mahrum eder.

PERTEV KARBONAT komprimeleri

Çok temiz bi-Karbonattan ve toz karbonat almaktaki müşkülât göz önünde tutularak yapılmıştır.

HER ECZANEDE SATILIR.

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

1 — Sağlık propagandası için nümuneleri Vekâlette mevcud «15» cins renkli afişin bastırılması kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

2 — İhale Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinde teşekkül eden hususi komisyon marifetile ve 27/6/1938 pazartesi günü saat «15» de yapılacaktır.

3 — Teminatı muvakkate miktarı «975» liradır.

Teminatı muvakkate nakten komisyonca alınamıyacağından bunun daha evvel vezneye yatırılmış olması ve makbuzunun zarfı içine konulması lâzımdır.

4 — Zarfların 27/6/1938 günü saat «14» e kadar Komisyona verilmiş ve zarf kapaklarının mühür mumile mühürlenmiş olması şarttır.

5 — Şartnameler Ankarada Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti Sağlık Propagandası ve Tıbbî İstatistik Umum Müdürlüğünde, İstanbulda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğünde görülebilir.

6 — Nümuneler Sıhhat Vekâletindedir. «1758» (3438)

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

3 üncü keşide: 11 TEMMUZ 938 dedir.

Büyük ikramiye 50.000 liradır

Bundan başka: **15.000. 12.000, 10.000** liralık ikramiyelerle **(10.000 ve 20.000)** liralık iki aded mükâfat vardır.

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak etmek suretile siz de talihinizi deneyiniz.

Elektrik Eksiltme İlânı

Bergama Belediyesinden:

1 — Bergama Belediyesi tarafından yaptırılacak olan şehir elektrik santralına aid muhammen ve aşağıda yazılı fiatlarile sekiz alât ve edevat grupları ayrı ayrı eksiltmiye konulmuştur.

Grup No. 1 — Lokomobiller ve teferrüatı	19360	lira
» » 2 — Transformatör ve jeneratörler	6250	»
» » 3 — Alçak tevettür ve tevzi şebekesi	5498.50	»
» » 4 — Tahtelarz yüksek tevettür kablosu	2810	»
» » 5 — Tevzi tabloları	2950	»
» » 6 — İzolatör siperi saika sigortası ve S.	4125,50	»
» » 7 — Katıalar	1422	»
» » 8 — Ağaç direkler	1750	»

2 — Bu işe girmek istiyenler grublara aid tarifname ve fennî şartnameleri Belediyeden müracaatle parasız olarak alır ve görebilirler.

3 — Eksiltme 23/6/938 perşembe günü saat 15 ten itibaren başlıyacaktır. Grupların ihalesi sıra ile ve her grupun ihalesi ve muamelesi bittikten sonra diğer grupların ihalesine geçilmek suretile yapılacaktır.

4 — Eksiltme 2490 sayılı kanunun 31 nci maddesi 2 nci fıkrası delâletile 41 nci madde C. Fıkrası 5000 liraya kadar olanlar açık eksiltme ve 5000 liradan yukarı olanlar ise kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmiye girmek istiyenler her bir grupun muhammen tutarının yüzde yedi buçuk nisbetinde muvakkat teminatlarını makbuz mukabilinde vezneye yatırmaları lâzımdır.

6 — İsteklilerin bu gibi eksiltmiye girecekler muvaffak olduklarına dair vesaik ibraz eylemeleri tercihe vesiledir.

7 — Kapalı zarf usulile eksiltmiye konulan üç grup için münakasaya gireceklerin teklif mektublarını ihale günü 23/6/938 perşembe günü saat on dörde kadar Belediye Riyasetine tevdi eylemeleri lâzımdır. Postada vaki olacak gecikmeler nazarı itibara alınamaz.

Talib olanların işbu şekil ve şerait dahilinde yevmi mezkûra kadar müracaatleri veyahud Encümende hazır bulunmaları ilân olunur. (3361)

ŞARK KROMLARI T.A.Ş. den: iki maden fen memuru aranıyor.

Ergani Maden civarında buulnan madenimiz için, Zonguldak Maden Meslek mektebinden mezun veya o ayarda tahsil ve tecrübe görmüş iki fen memuruna ihtiyac vardır. Kendilerine iktidarlarına göre 150 liraya kadar ücret verilecektir. Ev, tenvir, teshin şirketçe temin edilecektir. Talib olanların elyazılarile yazılmış tercümeihalleri ve bir fotograflarile (Şark Kromları T. A. Ş. -Maden-) adresine müracaatleri.

Kocaeli İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

1 — Eksiltmiye konulan iş: Düzce, Gündoğdu, Üskübü, Hendek, Adapazarı Bakımevlerinde mevcud tahminen 2,300,000 kilo miktarında 937 ürünü yaprak tütünün mahallerinden İstanbul depolarına nakli olup nakliye ücreti muhammen bedeli 20,000 liradır.

2 — Bu yoldaki eksiltme şartnamesini istekliler, İzmit, İstanbul, Ankara, Adapazarı, Hendek, Düzce, Bolu İnhisarlar İdarelerine müracaatle görebilirler.

3 —Eksiltme müddeti 8/6/938 gününden 23/6/938 perşembe günü saat 11 e kadar 15 gündür.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliledir.

5 — Muvakkat teminat akçesi miktarı 1500 lira veya o miktar itibarî hükûmetçe musaddak millî bankalar teminat mektublarıdır.

6 — Taliblerin ticarî durumlarını bildirir Tecim Odalarından musaddak bir vesikayı İzmit Başmüdüriyetinde müteşekkil Eksiltme Komisyonuna teminat makbuzile birlikte göstermesi şarttır.

7 — Teklif mektubları 23/6/938 gününe raslıyan perşembe günü saat 11 e kadar İzmitte müteşekkil Komisyonca kabul edilir. (3351)

Kapalı Zarf Usulile Eksiltme Muğla Vilâyetinden:

1 — Eksiltmiye konulan iş: Muğla Vilâyetinin Muğla - Milâs yolunun 57 + 180 — 64 + 700 kilometreleri arasında yaptırılacak 16750 lira 47 kuruş keşif bedelli esaslı tamir inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

2 — Eksiltme 27/6/938 pazartesi günü saat on beşte Muğla Vilâyetinde Daimî Encümende yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1256 lira 29 kuruştur.

4 — İsteklilerin Nafıa Vekâletinden alınmış 938 takvim yılına mahsus müteahhidlik vesikası ibraz etmeleri icab eder.

5 — Keşif, eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel, fennî ve hususî şartnameler Muğla Nafıa Müdürlüğünden görülebilir.

6 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Daimî Encümen Başkanlığına vermeleri lâzımdır. Postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilmez. (3467)

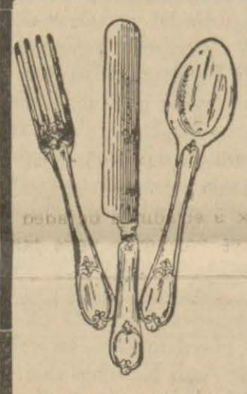

Lokanta ve Kazinocuların Nazarı Dikkatine!

Fabrikamızın **BAŞKURT** markalı yerli mamulâtımızı görmeden ÇATAL KAŞIK ve BIÇAK takımlarınızı almayınız.

Bütün mallarımız hem kalite itibarile Avrupaninkinden daha yüksek ve hem de fiatça yüzde OTUZ daha ucuzdur.

Toptan satış yeri: Tahtakale caddesi No. 51

1939 Nevyork Sergisi Dekorasyon Müsabakası:

1 — 1939 Nevyork Dünya sergisinde inşa edilmiş olan Türkiye paviyonu dahilî dekorasyonu için bir müsabaka açılmıştır.

2 — Müsabakaya girecek resimler İktısad Vekâletinin tayin edeceği bir jüri heyetince tetkik edilecektir.

3 — Müsabakaya girecek resimlerin nihayet 15/7/938 tarihine kadar Ankarada İktısad Vekâletinde Nevyork Dünya Sergisi Türkiye Komiserliğine makbuz mukabilinde tevdi edilmiş olması şarttır.

4 — Müsabakayı kazanan san'atkâra 1000 lira mükâfat verilecektir.

5 — Müsabakaya girip de kazanmıyan san'atkârlara aid eserlerden istifade edilen kısımlar için verilecek bedel jüri heyetince ayrıca takdir edilecektir.

6 — Müsabakaya gönderilecek resimlerin evsafı, mevzuu vesaire hakkındaki şartname, Türk paviyonu plânile maktaları ve bu hususta lâzım gelen izahat Ankarada İktısad Vekâleti dahilinde Sergi Komiserliğinden alınabilir. «1720» (3341)

Isgaralı Her Sobada ve Her Ocakta

En çok tutuşan, en çok ısıtan, en idareli yanan, en sürekli

TÜRK ANTRASİTİNİ

KIŞA BIRAKMA, YAZDAN AL

TÜRK ANTRASİTİ

En ucuz maltız kömürüdür.

SATIŞ MERKEZİ

Galata, Yolcu salonu karşısında Tahir Han 5 nci kat Tel. 44915

Askerî Mekteblere Maaşlı Öğretmen Aranıyor

1 — Kırıkkale Askerî San'at Lisesine Riyaziye, Erzincan Askerî Orta okuluna riyaziye, tabiî ilimler, Konya Askerî orta okulu ile Ankara Gedikli Erbaş hazırlama orta okuluna birer riyaziye öğretmeni alınacaktır.

2 — İsteklilerden; kültür öğretmeni olanların veya öğretmenliğe kanunî ehliyeti bulunan Devlet memurlarının müktesep hakları göz önüne alınmak şartile 30 : 40 lira aslî maaş.

Yüksek okul mezunlarından olup yeniden ilk memuriyete geçeceklere de barem 12 dereceden maaş verilecektir.

3 — Öğretmenlik için başlıca şartlar şunlardır:

A) Öğretmenlik kanunî vasıf ve ehliyetini haiz olmak yani (Lise için. Üniversite riyaziye şubesinden, Yüksek Mühendis mektebinden veya Yüksek Öğretmen okulu riyaziye şubesinden mezun olmak.)

Orta mektebler için: Yukarıda yazılı üç yüksek okuldan veya orta Öğretmen okulundan mezun bulunmak ve yahut Üniversitede imtihan vererek ehliyetname almış olmak.)

B) Yaşı 45 ten yukarı olmamak ve emekli bulunmamak.

C) Askerî okullarda en az üç sene hizmeti şartsız olarak kabul etmiş olmak.

4 — Yukarıda yazılı şartları tamamen taşıyanlardan istekli olanların dilekçelerile birlikte hâl tercümesi, hüsnühal varakası, nüfus tezkeresi sureti ve noterlikçe musaddak diploma veya ehliyetname suretlerini Ankarada Askerî Liseler Müfettişliğine göndereceklerdir.

5 — Üçüncü maddede yazılı evrak ve vesaik ve genel şartlara nazaran öğretmenliği uygun görülenlerden lüzumlu diğer evrak sonradan istenebilecektir. «870» (3082)

ASKANİA Sehim ölçme aletlerile yapılabilen **6** nevi ölçme ameliyesi

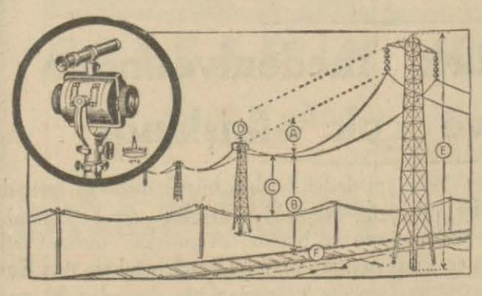

Direklerin arasındaki ufkî mesafeleri, havai hat asma noktaları irtifaının hesabı, çapraz geçen hatların aralıklarının tesbiti, zeminden, binalardan, raylardan hava hatlarına olan mesafelerin tayini, istenilen yerden basit bir ameliye ile yüksek ve alçak tevettürlü hatların ve yük nakleden havai hatların şehimlerinin ölçülmesi.

Teklif ve Geo 22613 kataloğunu lütfen isteyiniz.

SARSINTILAR ekseriya TEHLİKELİDİR

Sarsıntıların ölçülmesi zarara mani olur

Sarsıntının menşei, kuvveti ve istikameti hakkında,

ASKANİA

sarsıntı ölçme cihazları, ehemmiyetli izahat vermektedir. Muhtelif pratik ihtiyaçlara yarayan ve ayrıca makinalardan, kamyonlardan, fabrikalardan ve başka binalardan olan sarsıntıların tesbiti için, tafsilâtı ve izahatı 22603 No. lu kataloğumuzda bulabilirsiniz.

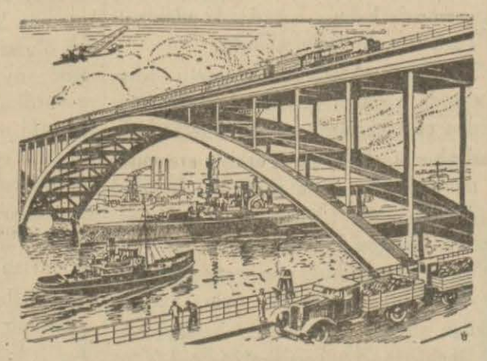

ASKANIA-WERKE A.G.
BERLIN-FRIEDENAU

Türkiye mümessili:
Keşfiyat ve İnşaat T. A. Ş. «SODET»
İstanbul - Galata P. K. 1321

Emniyet Umum Müdürlüğünden:

1 — Dairede mevcud nümunesi ve şartnamesinde yazılı vasıfları dahilinde zabıta memurları için azı 2500 çoğu 3000 aded kaput 23/6/938 perşembe günü saat 15 te kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

2 — Beherine 18 lira fiat tahmin edilen bu kaputlara aid şartnameyi almak ve nümunesini görmek istiyenlerin Umum Müdürlük Satınalma Komisyonuna müracaatleri.

3 — Eksiltmiye girmek istiyenler 4050 liralık teminat makbuz veya banka mektubunu muhtevi teklif mektublarile 2490 sayılı kanunun 4 üncü maddesinin 2 - 3 üncü fıkralarında yazılı belgelerle birlikte münakasa günü saat 14 e kadar Komisyona vermeleri. (3325)

DENİZ BANK

Denizyolları işletmesi Müdürlüğünden:

17 Haziran Mersin Postası

17 haziran 938 de Mersin postasını yapan (Sadıkzade) vapuru yalnız bu sefere mahsus olmak üzere cuma günü saat 15 te Galata rıhtımından hareket edecek ve Çanakkalede biraz fazla tevakkuf ederek pazar günü İzmirde bulunacaktır.

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti Balıkesir Köy Ebe Mektebi Müdürlüğünden:

Bir yıl leylî olduktan sonra (3) yıl mecburî hizmet yapmak ve yalnız köylerde san'at icra etmek üzere köy ebesi yetiştiren mektebimize bu yıl (30) talebe alınacaktır. Şartları şunlardır:

1 — Türkiye Cumhuriyeti tebeasından olmak.

2 — İlk tahsili bitirmiş veya o derece tahsil görmüş olmak.

3 — Yaşı 18 den aşağı 35 ten yukarı olmamak.

4 — Evlenmemiş olmak şart değildir. Evli veya dul olmakla beraber (2 - 10) yaşına kadar çocukları olanlar dahi çocuklarının her türlü bakımı temin edileceğine dair bir taahhüdname getirirlerse kabul edilir. Çocuklar mektebe gelemez.

5 — İsteklilerin haziran başından ağustos 15 ine kadar doğrudan doğruya mekteb müdürlüğüne müracaat etmeleri ve dilekçelerile birlikte aşağıdaki vesikaları eksiksiz olarak göndermeleri lâzımdır.

a) Nüfus, hüviyet cüzdanının aslı.

b) İlkmekteb şehadetnamesinin aslı veya bu derece tahsil gördüğünü ispat eden fotoğraflı tasdikli vesika.

c) Tahsiline ve ileride hizmet görmesine engel olacak bir hastalığı olmadığına dair Vilâyet hastanelerinden alınmış sıhhiye heyet raporu.

d) Örneği bu ilân sonunda yazıldığı şekilde kefilli ve Noterlikten tasdikli bir taahhüd senedi.

e) Çocukları (2 - 10) yaşına kadar olan dul kadınların tahsil müddetlerine çocuklarının anne, kızkardeş; teyze, hala gibi yakın akrabası tarafından bakılacağına dair taahhüdname (evli ve çocuklu kadınlar için tahsil müddetince çocuklarına bakılacağına dair kocasının taahhüdnamesi.)

f) Köy ihtiyar heyetinden alınmış ve zabıtaca tasdik edilmiş hüsnühal varakası.

g) 6×4.5 boyunda dört tane fotoğraf.

Taahhüd senedi örneği:

Balıkesir Köy Ebesi mektebine alınarak tahsil edip mezun olduğumda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinin, yahud Vali ve Kaymakamların tayin edeceği köyler mıntakasında (3) yıl hizmet etmeği ve bu hizmeti kabul etmediğim veya edip de muayyen müddeti bitirmeden bıraktığım ve sıhhî sebebler dışında mektebden daimî olarak çıktığım veya çıkarıldığım takdirde tahsil masrafımın karşılığı olmak üzere maktuan 100 lira vermeği kabul ve taahhüd eylerim.

(Sarih ikametgâh adresi)

Yukarıda adres ve hüviyeti yazılı olan ..... nın bu taahhüd senedi mucibince maktuan ödemek mecburiyetinde olduğu 100 lirayı kendisile birlikte müteselsil kefil ve müşterek müteselsil borclu sıfatile ödiyeceğim.

(Kefilin adresi) (3388)

Köy defterleri

Köy bütçe hesab defteri, Köy bütçesi, Köy bütçe ve hesab defteri kılavuzu, 100 yapraklı İta emri, Hesabı kat'i cetveli, İş vesikası 50 yapraklı, Hesab hülâsa cetveli, Tahakkuk ve bakaya devir cetveli 50 yapraklı, İş bordrosu 50 yapraklı.

En güzel şekillerinde Cumhuriyet matbaasında hazırlanmıştır. İhtiyacı olan köylerin müracaatleri.

ETi BANKA
iki memur alınacaktır.

Çok iyi almanca ve ingilizce bilen iki memur alınacaktır. Müracaatler tahriren

Eti Bank - Ankara

adresine yepılmalıdır.

Deniz Gedikli Erbaş Hazırlama Orta Okulu Müdürlüğünden:

Bu yıl okulumuzun her üç sınıfına da İstanbul ve civarı kıyılarından talebe alınacaktır.

Birinci sınıf için yaş 13 e girmiş ve 16 yı bitirmemiş ve beş sınıflı ilk okul şehadetnamesi tarihi üzerinden bir sene geçmemiş bulunmak.

İkinci ve üçüncü sınıflar birer yaş farkla doğrudan doğruya sınıf geçmiş olarak tasdiknamesi bulunmak.

Gedikli er olarak da ayrıca orta okul mezunları alınarak donanmaya gönderileceklerdir.

Kayıdlar 1 haziran 938 den 25 temmuz 938 tarihine kadar devam edecek, müracaatlerin Kasımpaşadaki Okul Müdürlüğü ile Askerlik şubelerine yapılması. (3499)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Miktarı	Cinsi	Taşıyacağı yük	Muhammen bedeli	Muvakkat teminatı	Eksiltme saati
1 Aded	Kamyon	6 ton	3860.—	289.50	12.—
1 »	»	3 »	2900.—	217.50	12.30

I — Şartnameleri mucibince satın almak istediğimiz 6 tonluk 1 aded ve 3 tonluk 1 aded kamyon ayrı ayrı açık eksiltmiye konmuştur.

II — Muhammen bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 22/VI/938 tarihine raslıyan çarşamba günü hizalarında gösterilen saatlerde Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin kanunen kendilerinden aranılan vesaik ve yüzde yedi buçuk güvenme paralarile birlikte eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde yukarıda adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. (3343)

I — Şartname ve projeleri mucibince İstanbulda Paşabahçede yaptırılacak rakı fabrikası ve anason ambarı inşaatı - her ikisi birden kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.

II — Rakı fabrikasının keşif bedeli 296358 lira 04 kuruş ve Anason ambarının keşif bedeli ise 14683 lira 03 kuruş olup cem'an 311041 lira 07 kuruş ve muvakkat teminatı 16192 liradır.

III — Eksiltme 29/VI/938 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

Kapalı zarfların en geç saat 10 a kadar makbuz mukabilinde Alım Komisyonu Başkanlığına verilmiş olması lâzımdır.

IV — Şartname ve projeler 16 lira bedel mukabilinde İnhisarlar Umum Müdürlüğü Levazım ve Mubayaat Şubesile Ankara ve İzmir Başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — Eksiltmiye iştirak etmek istiyenlerin fennî evrak ve vesaikini İnhisarlar Umum Müdürlüğü İnşaat şubesine ibraz ederek ayrıca vesika almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu, kanunî vesaikle İnşaat şubemizden alınacak eksiltmiye iştirak vesikasını ve muvakkat teminat parası veya mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların yukarıda yazılı olduğu veçhile eksiltme günü en geç saat ona kadar adı geçen Alım Komisyonu Başkanlığına makbuz mukabilinde verilmiş olması, posta ile gönderilecek zarfların da bu saatten evvel Komisyonda bulundurulması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «B.» (3469)

Mahalli	Keşif bedeli L.	K.	Muvakkat teminatı L.	K.	Şartname bedeli L.	K.	Eksiltme saati
Göle	9674	75	725	61	—	49	10
Tortum	9542	09	715	66	—	47	10.30
Hasankale	9272	54	695	44	—	47	11
Arpaçay	10376	60	778	25	—	52	14
Ağrı	10129	38	759	71	—	51	14,30
Ardahan	11154	12	836	56	—	56	15
Iğdır	10653	09	798	99	—	54	15,30
Doğu Beyazıd	10653	09	798	99	—	54	16
Çıldır	10376	60	778	25	—	52	16,30

1 — Yukarıda isimleri yazılı mahallerde şartname ve projesi mucibince yaptırılacak idare binaları inşaatı ihale edilemediğinden yeniden ve ayrı ayrı pazarlık usulile eksiltmiye konmuştur.

2 — Keşif bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

3 — Eksiltme 1/7/938 tarihine raslıyan cuma günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levzım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartname ve projeler hizalarında yazılı bedellerle İnhisarlar Levazım ve Mubayaat şubesile mahallî İnhisarlar idarelerinden alınabilir.

5 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. (3604)

Halil Sezer karyolaları

En şık ve en sağlam karyolalardır. Somyeleri dünyanın en rahat somyeleridir. Fiatlar ehvendir. Fabrika salonlarındaki meşheri ziyaret ediniz.

Sirkeci, Salkımsöğüt, Demirkapı caddesi No. 7 Tel. 21632

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

İstanbul Gümrükleri için 12 lira aslî aylıkla ve müsabaka imtihanile kolcu alınacaktır. İsteklilerin memurin kanununun dördüncü maddesindeki şartları haiz bulunması askerliğini yapmış olması veya müeccel bulunması ve otuz yaşından aşağı olması lâzımdır. Bu şartları haiz olanların 21/6/938 tarihine kadar Başmüdürlük Sicil Servisine müracaatleri. (3602)

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

İstanbul Gümrükleri için 16 lira aylıkla ve müsabaka imtihanile namzed memur alınacaktır. Müsabaka imtihanına girmek için aranan şartlar şunlardır: A — Memurin kanununun 4 üncü maddesindeki şartları haiz bulunmak, B — Askerliğini yapmış veya tecil edilmiş bulunmak, C — 30 yaşını geçmiş olmamak, D — En az lise tahsilini ikmal etmiş bulunmak. Bu vasıfları haiz olan isteklilerin 25/6/938 gününe kadar müracaat etmeleri ve sicil servisinden verilecek liste mucibince belgelerini 9/7/938 akşamına kadar tamamen hazırlamış olmaları lâzımdır. Belgelerini bu tarihe kadar hazırlamamış olan istekliler imtihana giremiyeceklerdir. Müsabaka imtihanı 11/7/938 günü saat 14 te Başmüdürlükte yapılacaktır. (3601)

Diplomalı bir maden mühendisi aranıyor

Muğla Vilâyeti dahilinde krom ve zımpara madenlerinde çalışmak üzere diplomalı bir maden mühendisine ihtiyaç vardır. Taliblerin şeraiti öğrenmek üzere ne gibi işletmelerde bulunduğunu izah eder bir mektubla Muğlada madenci Cemal adresine müracaatleri.

Operatör
RIZA ÜNVER
Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddes No. 22, Mavi yapı
Telefon 22683

İstanbul Komutanlığı ilânları

İhale günü çıkan taliblerin teklif fiatları komisyonca pahalı görüldüğün - den İstanbul Komutanlığına bağlı birlikler ihtiyacı olan 17,000 kilo sabun pazarlıkla satın alınacağından ihalesi 27/6/938 pazartesi günü saat 11 de ya - pılacaktır. Muhammen tutarı 5440 liradır. İlk teminatı 408 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerinin ilk teminat makbuz veya mektublarile 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalarile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda Komutanlık Satınalma komisyonuna gelmeleri. (3492)

Biçki dersleri

Evinde hocasız biçki ve dikiş öğrenmek istiyenler için Beşiktaş Dikiş Yurdu direktörü Şükrü Canal tarafından yazılan kadın terziliğine aid kitabların birinci cildi iki, ikinci ve üçüncü cildleri ikişer buçuk lira olarak yalnız Yurdda satılır. Taşra siparişleri bedeli peşin geldiğinde derhal gönderilir. Posta parası alınmaz.

Adres: Beşiktaş Akaretler Dibek sokak No. 1/2 Dikiş Yurdu

Daktilo aranıyor

Almanca iyi bilen tercüme yapmağa muktedir ve ayni zamanda daktilo olarak çalışacak bir Türk bayan aranıyor. Maaş brüt 80 liradır. Galata, Posta kutusu 1116 ya müracaat.

Dr. Ihsan Sami
Öksürük Şurubu
Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâcdır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.

Zayi — Askerî san'at lisesinden 31 birincikânun 339 senesinde aldığım şehadetnamemi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.
321 tevellüdlü İsmail oğlu
Münif Onbay

Kan çıbanları ve parmaklarının arasındaki kaşıntılar için
Dolama, meme iltihabı ve çatlaklıklar, flegmonlar, yanıklar, traş yaraları, ergenlikler, ve koltuk altı çıbanları için
VİROZA kullanınız
VİROZA
PATI kullanınız
En çabuk ve en emin bir surette TEDAVI EDER

öksürenlere ve göğüs nezlelerine **KATRAN HAKKI EKREM**

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğünden:

Dosya No.sı	Vakfın adı	Talibin adı
4	Burgaz adası Ayayorgi manastırı	Avukat Miltiyadi Maidis
5	Büyükada Ayayorgi manastırı	Avukat Miltiyadi Maidis Şekerci Papa Nikıta oğlu Yani Nazlı oğlu
6,7	Büyükada Erkek ve Heybeliada Kız Rum yetimhaneleri	Avram Keçeoğlu Viladmir Mirmir oğlu Avukat Lazari Kürkçüoğlu
8	Heybeliada Hızırilyas namı diğer Ayayorgi manastırı	Avram Keçeoğlu Viladmir Mirmiroğlu Vasil Kurtuluş
9	Kadıköy Surp Takavor Ermeni kilisesi	Mimar İstepan
13	Kadıköy Rum cemaati	Yorgioğlu Dimitri Pozopulos Yorgi Hacı Dimitriyadi Efdat Topuzoğlu Avram Keçeoğlu Yuvan Hacı İstavridi Haralambis Papadopulos
14	Kınalıada Panaiya Rum kilisesi	Dimosten İğnatyoz Zorlukoç Avram Keçeoğlu Yorgi Kasaboğlu
18	Heybeliada Rum cemaati	Vasil oğlu Nikola Melelidi Doktor Sakallaridis Eliseos İdosoğlu Kostantin Özgen Avram Keçeoğlu
21	Çengelköy Ayayorgi Rum kilisesi	Hiristos Hiristidis İlya Kolya Foti Sizopulos Avukat Miltiyadi Maidis
22	Büyükada Rum cemaati	Kiryako Teperrik oğlu Vasil Papatodori Aleksandır Arsenyo Avram Keçeoğlu
26	Heybeliada Rum ruhban mektebi	Eliseos İdosoğlu Avram Keçeoğlu
29	Burgazadası Hiristos manastırı	Avram Keçeoğlu
30	Kınalıada Hiristos manastırı	» »
31	Heybeliada Ayatiryada namı diğer Tepe manastırı	» »
32	Büyükada Hiristos manastırı	» »
33	Büyükada Ayanikola manastırı	» »
34	Büyükada Musevi cemaati	Muiz Kuvakil
23	Burgazadası Rum cemaati	Kleanti Leontiyadis Niko E. Papa Kostantinu Dimitri Çileni

Yukarıda adları yazılı vakıfların tek mütevellilik imtihanları 27/6/938 pazartesi günü saat tam onda başlıyacaktır. Hizalarında isimleri yazılı isteklilerin o gün muayyen saatten evvel Çemberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde 6 × 9 eb'adında üç aded vesika fotoğrafile be raber hazır bulunmaları ve bunlardan henüz evrakı müsbitelerini idareye vermemiş veya tamamlamamış olanların da getirmeleri lüzumu ilân olunur. (3542)

Kumbara biri

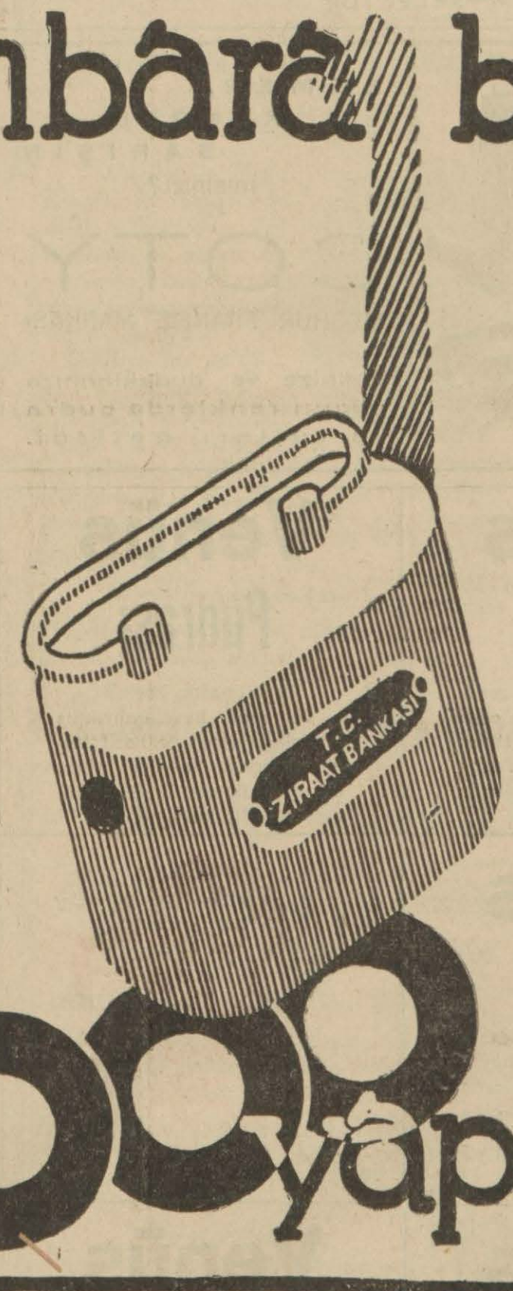

1000 yapar.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI

ŞERBET - LiMONATA - DONDURMA MiDEYi BOZAR

BUZLU SU İÇİNDE **HASAN GAZOZ özü** **içiniz.**

Midevî - Müştehi, Müleyyindir, Limon - Portakal - Çilek - Mandalina - Ağac çileği - Ananas - Frenk üzümü - Sinalko - Şeftali - Muz - Kayısı - Armud. **Şişesi 25 - 40 - 60 kuruş.**

Yaz mevsiminde de zevkle Radyo dinlenir fakat

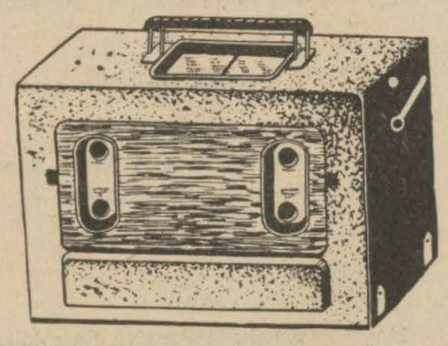

SEYYAR ÇANTALI RADYO
BATERİ VE ELEKTRİKLE

Körting

Radyolariyle

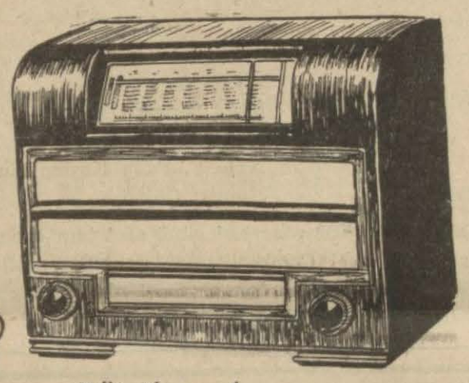

Körting 6 LAMBALI
SUPRA-SELECTOR

TÜRKİYE VEKİLİ:
NECİP ERSES
İSTANBUL - GALATA
SESLİ HAN ZÜLFARUZ SOKAK

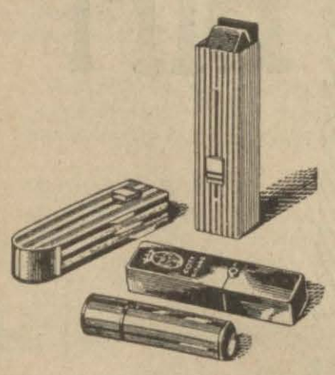

ESMER,
KUMRAL VEYA
SARIŞIN
mısınız ?

COTY

MEŞHUR FRANSIZ MARKASI

teninize ve dudaklarınıza uygun renklerde pudra ve rujları getirdi.

Venüs Kremi

Terkibindeki hususî maddeyi hayatiye dolayısile cildi besler, taravetini arttırır. Yeni bir ten yaratır. Venüs Kremi asrî kadın güzelliğinin bir tılsımıdır.

Venüs Pudrası

Terkibi altın kremli 24 saat havalandırılmış fevkalâde ince ve hafif Venüs pudrasile tuvalet gören bir cild dünyanın en taravetli güzelliğini ifade eder.

Venüs Allığı

Her cildin rengine göre çeşidleri mevcuddur. Yüze sürüldüğünde cilde fevkalâde tabiî bir renk verir; teni bozmaz; güzelleştirir.

Venüs Ruju

Son moda ve gayet cazib renklerile kullananları hayrete düşürür. Dudaklarda 24 saat sabit kalır. Şık ve kibar familyaların kullandıkları yegâne rujdur.

Venüs KİRPİK Sürmesi

Asla yayılmaz ve gözlere zarar vermez. Venüs sürmesile tuvalet gören kirpikler büyür ve güzelleşerek kalblere ok gibi saplanır.

Venüs Briyantini

Baştaki kepekleri izale eder. Saçları parlak tutar. Dökülmesine mâni olur ve kıvırcık yapar. Saç meraklıları ve genclerin hayat arkadaşıdır.

Venüs Limon Çiçeği KOLONYASI

Hususî bir tiptir. 90 derecedir. O kadar ki en büyük zevk ehlini ve müşkülpesend olmakla tanınmış kimseleri bile hayran bırakmaktadır.

Venüs Çam KOLONYASI

Ciğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir. Ve gönlünü açar. Ada çamlarının lâtif ve sıhhî kokuları VENÜS çam kolonyasında mevcuddur.

YİRMİ SENE SONRA ŞU RESİM NE KIYMETLİ BİR HATIRA OLACAK:

KODAK FİLMİNİ DE KULLANINIZ.

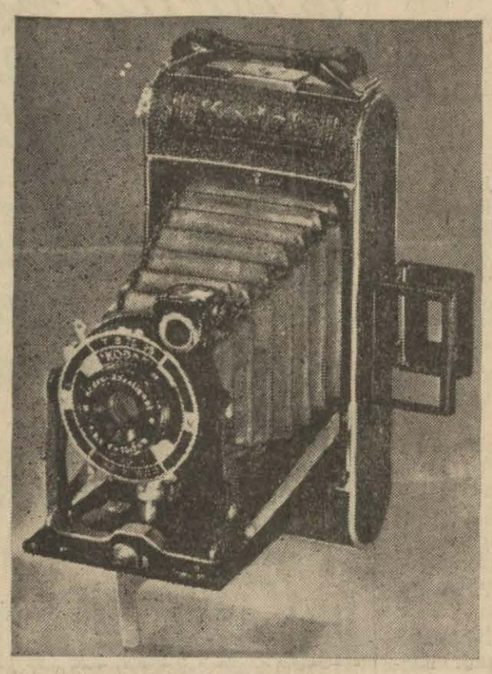

Şimdiden bir

"KODAK„ Junior 620

edinmekle

SİZ DE BU ZEVKİ TADABİLİRSİNİZ

HER KESEYE GÖRE FİATLAR

14,75 liradan başlar

Her "KODAK„ makinesinde "KODAK„ markası yazılıdır.
KODAK bayilerinden arayınız veya şu adrese müracaat ediniz.

KODAK (Ecipt) A. Ş, istanbul

Temil ve Bağı

SIHHATİNİZİN ESASIDIR

FAZIL Çil ilâcı

Yüzdeki çilleri, sivilceleri ve bayanların doğum lekelerini izale eder.

Sahib ve Başmuharriri: Yunus Nadi
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: Hikmet Münif Ülgen
Cumhuriyet matbaası

T. C. Ziraat Bankası İstanbul Şubesinden:

İstanbul Semtindeki Müşterilerimize Kolaylık

İş yerleri İstanbul cihetinde olan sayın müşterilerimizin Galataya kadar yorulmamaları için tahsile verecekleri senedlerden başka bütün şube ve ajanslarımız üzerine verecekleri havaleleri de 20 haziran 938 tarihinden itibaren Mısırçarşısı civarında Tahmis sokağındaki emtia depomuz bürosunda adi günlerde saat dokuz buçuktan on beş buçuğa, cumartesi günleri dokuz buçuktan on bir buçuğa kadar kabul ederek emirlerini sür'atle yapacağımızı arzederiz. (3498)

Büyükdere **BEYAZ PARK** ta
Her akşam **SAZ** Her akşam

Saat 24 te hususi bir otobüs Taksime hareket ettirilmektedir.

Konya Vilâyetinden:

Keşifleri Yaptırılacak Muhtelif Sular

1 — Konya Vilâyeti dahilinde Ereğli kazasında 50 km. uzunluğunda alan ark.

2 — Karaman kazasında 30 klm. uzunluğunda İbrala deresi.

3 — Akşehir kazasında 30 klm. uzunluğunda Eğrigöl - Koçaş suları.

4 — Konyada Meram deresi yataklarının ıslahı ile muntazam kanallar dahiline alınabilmesi için keşifleri yaptırılacaktır.

Bu işleri yapabilecek serbest mühendislerin daha mufassal malûmat almak üzere Konya Valiliğine müracaat eylemeleri. (3512)

VAPUR ve FABRİKA İŞLETENLERE:

SCHMIDT'SCHE HEISSDAMPF - GESELLESCHAFT m. b. H.
firması patenti «Pervaneli Duman Emme» cihazı kömürden tasarruf temin eder ve dumanı azaltır.
Türkiye Umumî Vekili: **«ATAK» Makine ve Endüstri işleri T. A. Ş.**
Ankara: P. K. 148 Selânik caddesi No. 21